

Miljøgodkendelse efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af
husdyrbrug § 12
Udvidelse af slagtesvinesvineproduktionen
Bøgelund, Højrebyvej 40, 4920 Søllested

*Lolland Kommune, Jernbanegade 7, 4930 Maribo
Sags nr. 298649
Godkendelsesdato: 1. september 2014*

Indholdsfortegnelse

1	Resumé og samlet vurdering	5
1.1	Ansøgningen om miljøgodkendelse	5
1.2	Samlet vurdering og Ikke Teknisk Resume	5
1.3	Offentlighed	8
2	Generelle forhold	12
2.1	Beskrivelse af husdyrbruget	12
2.2	Biaktivitet	14
2.3	Meddelelsespligt – anlæg, arealer og ejerforhold	14
2.4	Gyldighed	15
2.5	Retsbeskyttelse	15
2.6	Revurdering af miljøgodkendelse	15
3	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	17
3.1	Bygge- og beskyttelseslinjer, afstandskrav, fredninger mv.	17
3.2	Placering i landskabet	18
3.3	Påvirkning fra andre husdyrbrug	20
4	Husdyrhold, staldanlæg og drift	21
4.1	Husdyrhold og staldindretning	21
4.2	Gyllekanaler og gyllekøling	22
4.3	Ventilation	24
4.4	Energi- og vandforbrug	25
4.5	Spildevand og regnvand	26
4.6	Fodring	28
4.7	Affald og døde dyr	30
4.8	Olieoplæg	31
4.9	Pesticider, medicin og kemikalier	31
4.10	Driftsforstyrrelser eller uheld	32
5	Gødningsproduktion	34
5.1	Gødningstyper	34
5.2	Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	34
5.3	Anvendelse af husdyrgødning	38
6	Forurening og gener fra husdyrbrug	41
6.1	Ammoniak og natur	41

6.2	Lugt	50
6.3	Fluer og skadedyr	53
6.4	Transport	54
6.5	Støj fra anlæg og maskiner	56
6.6	Støv fra anlæg og maskiner	57
6.7	Lys	58
7	Påvirkning fra arealerne.....	59
7.1	Baggrund og Udsprengningsarealerne	59
7.2	Påvirkning af søer og vandløb.....	61
7.3	Kvælstof og fosfor til fjord og hav.....	62
7.4	Påvirkning af naturområder og arter med særligt strenge beskyttelseskrav	65
7.5	Kvælstof til grundvand.....	72
8	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	73
8.1	BAT staldanlæg	73
8.2	BAT foder	74
8.3	BAT energiforbrug.....	75
8.4	BAT vandforbrug	75
8.5	BAT opbevaring af husdyrgødning.....	75
8.6	BAT udbringning af husdyrgødning.....	76
8.7	BAT management	76
9	Egenkontrol og dokumentation	77
10	Alternative løsninger og 0-alternativ.....	79
10.1	Alternative løsninger.....	79
10.2	0-alternativ	79
11	Husdyrbrugets ophør	81
12	Bilagsliste	82

Datablad

Titel: Miljøgodkendelse efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 12, udvidelse af slagtesvinesvineproduktionen, Bøgelund, Højrebyvej 40, 4920 Søllested

Lovgrundlag: Husdyrgodkendelseslovens (Lovbek. nr. 1572 af 20. december 2006) § 12, stk. 1

Dato for godkendelse: 1. september 2014

Ansøgningsnummer: 53846

Bedriftens navn: Bøgelund

CVR nummer: 17821199

CHR nummer: 94869

Ejendomsnummer: 3600003731

Matr. nr.: 2b Gammelgård Hgd., Ryde og 18g, 18a samt 18f Højreby By, Søllested

Bedriftens ejer: Niels Krogh Nielsen

Ansøger: Niels Krogh Nielsen – njk@dlgtele.dk

Ansøgers konsulent: Ann Frost / Gefion – af@gefion.dk

Godkendelses- og tilsynsmyndighed: Lolland Kommune, Teknik- og Miljømyndighed, Jernbanegade 7, 4930 Maribo

Lolland Kommunes eksterne rådgiver naturvurdering: Aglaja v. Eigil Pløger

Sagsbehandler: Natur- og miljøsagsbehandler Catarina Jensen

Kvalitetssikring: Natur- og miljøsagsbehandler Dorthe Prip Lahrmann

I RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

I dette kapitel gives en kort beskrivelse af den ansøgte produktion, miljøgodkendelsens indhold, og hvordan offentligheden har haft indflydelse på projektet og kommunens vurderinger.

I.1 ANSØGNINGEN OM MILJØGODKENDELSE

Niels Krogh Nielsen har efter husdyrgodkendelseslovens¹ § 12, stk. 1 søgt om miljøgodkendelse til udvidelse af en svinestald, ændringer i eksisterende stalde, etablering af kornsiloer samt udvidelse af svineproduktionen på ejendommen Bøgelund, Højrebyvej 40, 4920 Søllested (herefter benævnt Bøgelund). Ansøgning om miljøgodkendelse omfatter alle landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen og tilhørende arealer.

- Ansøgningen omfatter udvidelse af ejendommens svineproduktion **fra** 211 DE² svarede til en årsproduktion af 8.225 slagtesvin (30-102 kg) **til** 364 DE svarede til en årsproduktion af 12.000 slagtesvin (32-112 kg), samt udvidelse af ejendommens ene svinestald, ændring i en anden svinestald, nedlæggelse af 2 svinestalde samt etablering af 2 kornsiloer.

Ansøgningen er indsendt til Lolland Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk første gang den 17. december 2013.

I.2 SAMLET VURDERING OG IKKE TEKNISK RESUME

Samlet vurdering

Godkendelsen indeholder under de forskellige kapitler³ 3 – 7 en miljøteknisk beskrivelse, Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering af det ansøgte, og dets miljømæssige påvirkninger af miljø, natur og naboer. Desuden er der efterfølgende kapitler om renere teknologi, egenkontrol, alternativer til det ansøgte og om ophør af drift på ejendommen.

If. gennemførelse af det ansøgte, er det Lolland Kommunes samlede vurdering -

- At ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forbygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik, samt
- At husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

For at sikre ovenstående er der til hvert afsnit stillet de nødvendige vilkår. For forhold, der er reguleret af lovgivningen, er der kun stillet vilkår, såfremt Lolland Kommune vurderer, at der er behov for skærpelse i forhold til lovgivningen.

Samtlige vilkår fremgår af bilag 1.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

² DE = dyreenheder beregnet på godkendelsestidspunktet

³ Denne godkendelse er skrevet i skabelonen "den god godkendelse" udarbejdet af KL og Miljøstyrelsen

Produktion og arealer

Miljøgodkendelsen omfatter alle nuværende og nye anlæg samt landbrugsmæssige aktiviteter på Bøgelund, Højrebyvej 40, 4920 Søllested og på tilhørende arealer.

Bøgelund og de tilknyttede landbrugsaktiviteter og arealer drives og ejes af Niels Krogh Nielsen under CVR nr. 17821199. Husdyrproduktionen er registreret under CHR nr. 94869.

Der er ved denne godkendelse givet godkendelse til udvidelse af svineproduktionen på ejendommen til at omfatte en årlig produktion af 12.000 slagtesvin (32-112 kg) i eksisterende staldanlæg og i en ny tilbygning til eksisterende stald. Der bliver i alt i de gamle stalde og i den nye tilbygning 2.940 stipladser til svin og 2 pladser til heste.

Der gives samtidig miljøgodkendelse til ændringer i de eksisterende stalde og til etablering af 2 kornsiloer.

Dyretype	Tidligere årlig produktion, stk.	Godkendt årlig produktion, stk.
Slagtesvin	8.225 (30-102 kg)	12.000 (32-112 kg)
I alt	211 DE	364 DE

Table 1.2.1: oversigt over tidligere - og godkendt produktion

*DE beregnet ud fra omregningsfaktorer på godkendelsestidspunktet (se afsnit 4.1 for beregningen)

Ejendommens egne og forpagtede landbrugsarealer, som er omfattet af denne godkendelse, ligger i 3 "klumper". Den ene "klump" er arealer rundt om selve ejendommen, en "klump" lige øst for ejendommen og en "klump" længere øst for ejendommen vest for Tjennemarke Skov. Der er samlet 92,5 ha.

Produktionen på ejendommen er tidligere miljøgodkendt efter Miljøbeskyttelsesloven i februar 2004.

Placering

Ejendommen ligger i landzone midt på Lolland øst for Søllested. Området er domineret af dyrkede arealer, spredte beplantninger, skov, spredte bebyggelser og mindre byer.

Lugt

Lugtgeneafstand til byzone, samlet bebyggelse og enkelt beliggende bolig i landzone er ved ansøgt drift overholdt vist ved beregning af lugt og geneafstand i det digitale ansøgningsystem.

Transporter

Udvidelse af svineproduktionen på ejendommen vil betyde et øget antal transporter med svin til og fra ejendommen. Ansøger anslår, at antallet af transporter inden udvidelsen ca. er 730

transporter årligt, og at det efter udvidelsen vil blive ca. 842 transporter om året. Transport til – og fra Bøgelund sker ad direkte ad Højrebyvej.

Ammoniak fra anlægget og særlig værdifuld natur

Ammoniakemissionen fra anlægget ved udvidelse af produktionen stiger fra 2.920 Kg N/år til 4.336 kg N/år – en meremission på 1.416 kg N/år.

Det generelle ammoniak reduktionskrav på 30 % i forhold til et fastlagt referencestaldsystem er beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk og er overholdt med 338 kg N/år.

BAT for ammoniak emission er jf. Miljøstyrelsens teknologiblad for det samlede anlæg beregnet til 4.377 kg N/år, hvilket betyder, at de anvendte tiltag for nedsættelse af ammoniakemissionen opfylder BAT krav.

Afstanden mellem anlægget og ammoniakfølsom natur – både kategori 1, 2 og 3 natur – er så stor, at alle grænseværdier for total- og merdeposition er overholdt.

Det nærmeste Natura 2000 område, som er Halsted Kloster Dyrehave, ligger 5½ km fra anlægget. Her er det også beregnet, at grænseværdierne for ammoniak er overholdt.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at ammoniak fra den nuværende og den ansøgte svineproduktion på Bøgelund ikke påvirker ammoniakfølsom natur hverken i eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.

De vandhuller, som ligger nærmest anlægget, og som kan være levested for beskyttede padder, påvirkes med op til 0,1 kg N/ha/år fra det samlede anlæg. Da det er mindre end 1 kg N/ha/år, stiller Lolland Kommune ikke vilkår om yderlige tiltag til begrænsning af ammoniakemissionen fra anlægget ud over dem, som er en del af ansøgningsgrundlaget.

Påvirkning fra udspretningsarealerne

I forbindelse med denne ansøgning, har Lolland Kommune vurderet, hvordan anvendelse af svinegylle på udspretningsarealerne vil påvirke de ferske vand, fjorde og hav, naturområder samt dyre- og plantearter med særlige beskyttelseskrav.

Ud fra den ansøgte mængde gylle, som vil blive udspreddt på arealerne og det af ansøger valgte sædskifte, er det Lolland Kommunes vurdering, at anvendelsen af gyllen på arealerne ikke vil have væsentlige negative virkninger på de ferske vand, fjorde og hav, naturområder samt på de særligt beskyttede dyre- og plantearter.

Dato

Udnyttelsen af denne godkendelse skal være begyndt indenfor 2 år fra denne godkendelse er meddelt. Det betyder, at byggeri af den nye tilbygning skal være påbegyndt og skride frem senest 2 år fra datoen for denne godkendelse.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for håndtering af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald samt mht. støv og lyspåvirkning m.v. af omgivelserne. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, vurderes ikke at være væsentlige.

BAT

Det er Lolland Kommunes vurdering, at BAT krav er overholdt i forhold til staldanlæg, foder, energiforbrug, vandforbrug, opbevaring af husdyrgødning, anvendelse af husdyrgødning og i forhold til management.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Ansøger oplyser, at der er gjort overvejelser i forhold til alternative placeringer den samlede produktion og alternativt den nye tilbygning til eksisterende stald, og konklusionen er, at den ansøgte placering er bedst, både i forhold til management og i forhold til ejendommens samlede udtryk.

Ansøger oplyser desuden, at bliver det ikke muligt at gennemføre den ønskede udvidelse, vil der ikke ske den nødvendige udvikling og effektivisering af produktionen på ejendommen. Produktionsapparatet vil fortsætte til det er nedslidt, uden opdateret regulering af produktionen via vilkår stillet i en miljøgodkendelse.

Lolland Kommune accepterer ansøgers konklusion på overvejelserne.

1.3 OFFENTLIGHED

Offentliggørelse af ansøgningen

Da der er tale om en ansøgning efter husdyrgodkendelseslovens § 12, skal ansøgningsmaterialet i henhold til lovens § 55 offentliggøres, således at offentligheden har mulighed for at se og udtale sig om materialet.

Modtagelse af ansøgningen har været offentliggjort i Lollandsposten og Ekstraposten og på Lolland Kommunes hjemmeside fra den 29. april 2014 med frist til den 27. maj 2014 for indsendelse af bemærkninger til ansøgningen og for at anmode om at se udkast til godkendelse, når det var færdigt.

Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen eller ønsker om at se udkast til denne godkendelse.

Høring af udkast til miljøgodkendelse

Udkast til denne miljøgodkendelse blev den 10. juli 2014 sendt i høring hos ansøger og dennes konsulent i 6 uger.

Orientering om udkast til denne godkendelse, samt oplysning om, hvordan det samlede udkast kunne rekvireres, blev efter godkendelseslovens § 55, stk. 4 samme dag sendt til ejer og lejer af ejendomme indenfor konsekvensområdet⁴ - se kort 1.3.1. Konsekventområdet for den ansøgte drift er beregnet til at omfatte ejendomme, der ligger mindre end 892 m fra stalde og gyllebeholdere. Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er ejer/lejer af ejendomme

⁴ "Konsekvensområde" er det område indenfor hvilket Natur- og Miljøklagenævnet (NMKN-130-00344 den 12. marts 2009 og NMKN 132-00564) skønner, at man periodevis kan udsættes for væsentlige gener fra produktionen på en given ejendom med husdyrproduktion. Området kan fastsættes, som det samme som den beregnede lugt gene afstand til byzone, som beregnes i det elektroniske ansøgningsystem, da den væsentligste gene typisk vil være lugt.

udenfor konsekvensområdet, der vil blive påvirket med en væsentlig gene som f.eks. øget lugt, trafikbelastning eller støj.

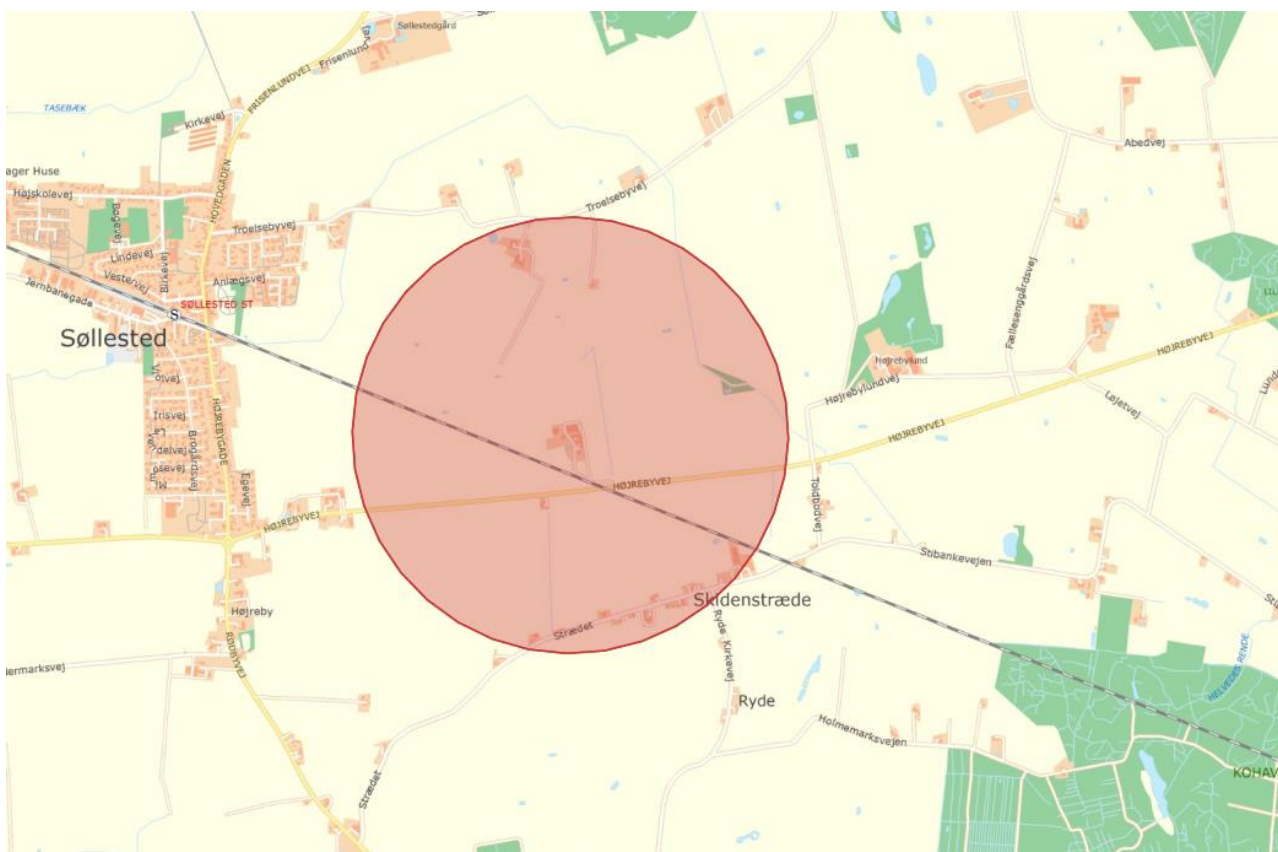
Følgende ejendomme ligger indenfor konsekvensområdet for lugt fra Højrebyvej 40 efter den ansøgte udvidelse:

Højrebyvej 43, 4920 Søllested
Troelsbyvej 50, 52, 54 og 56, 4920 Søllested
Skidenstræde 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17 og 19

Der var frist til afgivelse af bemærkninger til udkastet til miljøgodkendelse for ansøger/konsulent og ejer/lejer af ovenstående ejendomme på 6 uger til og med den 22. august 2014.

Der indkom følgende bemærkninger i høringsperioden:

Fra Troelsbyvej 54 blev det bemærket, at når vinden er i en bestemt retning, giver det lugtgener på ejendommen fra Højrebyvej 40. Derfor ønskes der ikke flere svin på Højrebyvej 40.

Kort 1.3.1 Høringsberettigede ejendomme - konsekvensområde for lugt er vist med en rød cirkel.

Bemærkningerne førte ikke til ændringer i forhold til det fremsendte udkast til nabohearing. Lugtgenekriteriet i forhold til Troelsbyvej 54 er overholdt.

Klage over afgørelse om miljøgodkendelse

Orientering om denne godkendelse er offentliggjort på Lolland Kommunes hjemmeside fra den 1. september 2014 med 4 ugers frist for at klage skriftligt over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet. Fristen for klage over afgørelsen er derfor den 29. september 2014 indenfor normal arbejdes tids ophør kl. 15.30. Klagen skal være dokumenteret modtaget af Lolland Kommune inden klagefristens udløb. Orientering om afgørelsen kommer i Lollandsposten og Ekstraposten

Alle med en særlig individuel interesse i sagen (ejer/lejer indenfor konsekvensområdet og evt. få andre) samt ansøger og en række organisationer (med få undtagelser dem afgørelsen er fremsendt til) er klageberettigede.

Eventuel klage stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men fremsendes til Lolland Kommune, Jernbanegade 7, 4930 Maribo eller på mail til lolland@lolland.dk. Lolland Kommune sender herefter klagen videre til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med sagens øvrige akter og Lolland Kommunes bemærkninger til klagen.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en evt. klage, at klageren indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. Klagenævnet sender kvitteringsbrev og opkræver selv gebyret.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det skal bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er en forlængelse af frist for udnyttelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret ikke.

Supplerende oplysninger om Natur- og Miljøklagenævnet og fremsendelse og behandling af klager findes på www.nmk.dk.

En eventuel klage vil have opsættende virkning, medmindre klagenævnet bestemmer noget andet.

Godkendelsen er fremsendt til følgende:

- Niels Krogh Nielsen, Højrebyvej 40, 4920 Søllested (ansøger) – njk@dlgtele.dk
- Ann Frost /Gefion (ansøgers konsulent) – af@gefion.dk
- Naturcenter Storstrøm – sto@nst.dk
- Embedslægerne/Sundhedsstyrelsen – sjl@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening (DN) – dnlolland-sager@dn.dk
- Det Økologiske Råd – husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF) – natur@dof.dk, lolland@dof.dk
- Danmarks Sportsfisker Forbund – post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Fiskeriforening – mail@dkfisk.dk

- Ferskvandsfiskeriforeningen – nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet – fbr@fbr.dk
- Friluftsrådet – fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet Storstrømmen – jakobsen.terkel@gmail.com
- Dansk Botanisk Forening – perh@snm.ku.dk

Orientering om godkendelsen er sendt til ejer/lejer af ejendomme indenfor konsekvensområdet – dvs. ejendommene Højrebyvej 43 og Troelsbyvej 56, som ligger mindre end 656 m fra staldanlæggene og gyllebeholdere..

Denne godkendelse kan desuden indbringes for Domstolene indenfor 6 måneder efter denne afgørelse er offentliggjort i henhold til Husdyrgodkendelsesloven § 90.

Lolland Kommune den 1. september 2014

Catarina Jensen
Natur- og miljøsagsbehandler

2 GENERELLE FORHOLD

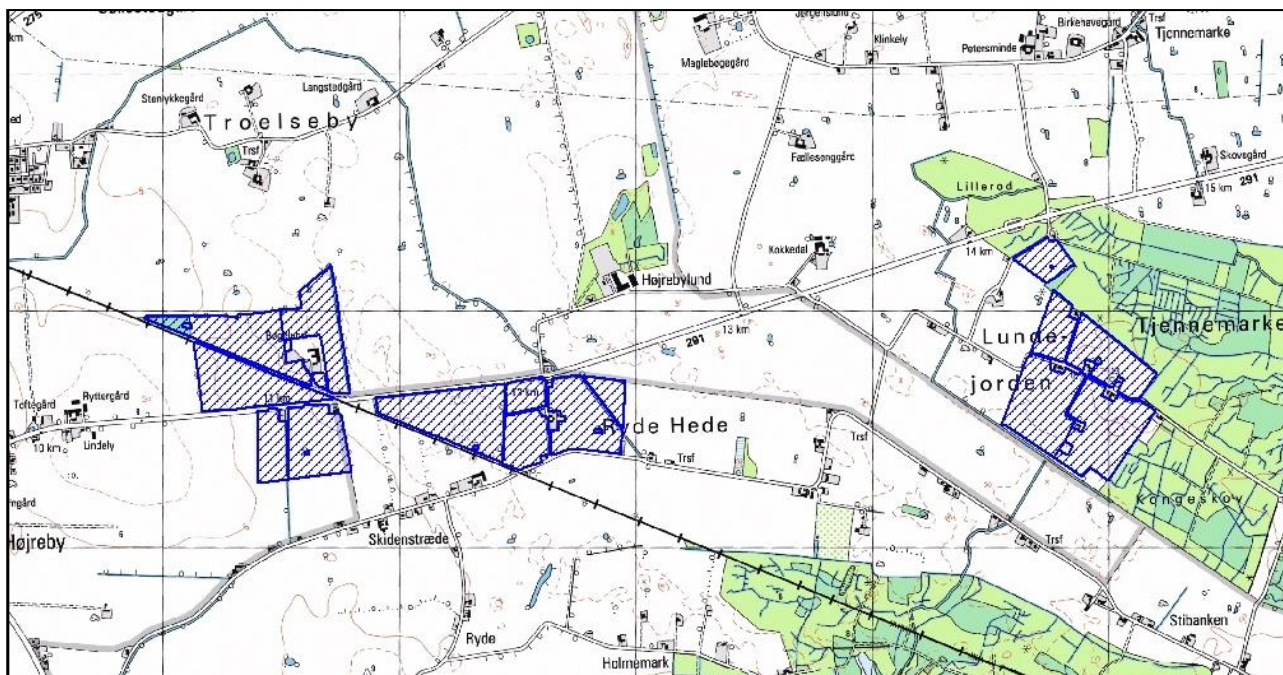
I dette kapitel beskrives en række juridiske forhold ved godkendelsen, såsom husdyrholdet størrelse, gyldighed og retsbeskyttelse.

2.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Ejendommen Bøgelund drives med produktion af slagtesvin og med planteavl. Ejendommens egne og forpagtede landbrugsarealer, som er omfattet af denne godkendelse, ligger i 3 "klumper". Den ene "klump" er arealer rundt om selve ejendommen, en "klump" lige øst for ejendommen og en "klump" længere øst for ejendommen vest for Tjennemarke Skov. Der er samlet 92,5 ha.

Der er indgået 3 aftaler om levering af gylle til brug på andre ejendomme, men der er ikke driftsfællesskaber med andre ejendomme. Levering af gylle beskrives nærmere i kapitel 5.

Bøgelunds arealer beskrives nærmere i kapitel 7.

Kort 2.1.1 – Udspretningsarealerne

Husdyrproduktionen på Bøgelund blev første gang miljøgodkendt af Højreby Kommune i februar 2004. Årsagen til godkendelsen var ansøgning om udvidelse af slagtesvineproduktionen på ejendommen til årligt 8.225 stk. slagtesvin (30-102 kg), hvilket dengang svarede til 235 dyreenheder. Slagtesvineproduktioner på mere end 210 dyreenheder var dengang godkendelsespligtige efter den da gældende Miljøbeskyttelseslov § 33. Udvidelsen skete i eksisterende bygninger og ved brug af eksisterende gyllebeholdere.

Der er i forbindelse med denne godkendelse søgt om udvidelse af en stald, der er etableret i oktober 2005. Stalden blev dengang etableret uden yderlig udvidelse af svineproduktionen. Desuden er der søgt om ændringer i en ældre stald. I forbindelse med den godkendte

udvidelsen af den nyeste stald og ændring i én ældre stald, nedlægges 2 ældre stald, der fremadrettet anvendes til oplag m.v. I forbindelse med denne godkendelse, godkendes også etablering af 2 kornsiloer – hver på 13-14 m.

Kort 2.1.2 Oversigtskort over det samlede anlæg efter udvidelsen fremsendt af ansøger

Der er på ejendommen efter udvidelse og ændring følgende staldanlæg:

Stald	Besætning Staldsystem	Stipladser Stk.	Årsproduktion Stk.	Dyreenheder maj 2014
Store og nyeste stald (ST-180298)	Slagtesvin på delvist spaltegulv (32-112 kg)	1680	6850	207,4
Ny tilbygning til den store stald (ST-180817)		960	3950	119,6
Lille og ældste stald (ST-180781)		300	1200	36,3
Samlede staldanlæg til svin		2940	12.000	363,3
Hestestald (ST-199996)	Årsheste 30-500 kg	2	2 årsheste	0,7

Tabel 2.1.3 Stalde, stipladser og husdyrproduktion samt dyreenheder

Gyllen fra svinene opbevares efter udvidelsen i ejendommens 2 eksisterende gyllebeholdere, der er etableret i henholdsvis 1990 og 2003. Beholderne har en kapacitet på henholdsvis 975 m³ og 2.200 m³, og de er begge åbne med naturligt flydelag. Derudover er der i eksisterende fortank og gyllekanaler kapacitet til 507 m³ gylle. Gødning fra hesteholdet lægges på plads ved den store gyllebeholder. Det anvendes til etablering af flydelag på de 2 gyllebeholdere.

Derudover er der aftaler om opbevaring af gylle på 3 andre ejendomme. På Løjetvej 7, 4920 Søllested og Torebyvej 2, 4920 Søllested opbevares der gylle i én beholder på hver ejendom. Gyllen i de 2 beholdere anvendes på den pågældende ejendoms markarealer. Derudover er der mulighed for opbevaring af gylle i en gyllebeholder på ejendommen Arningevej 27. 4983 Dannemare. Den gylle anvendes på arealer under Bøgelund eller på arealer under Højrebyvej 42, hvor der er aftale om anvendelse af gylle fra Bøgelund.

Der indsættes og leveres slagtesvin hver uge i de 3 stalde, således at besætningens størrelse målt som den samlede vægt af slagtesvin i staldene på ugeniveau er den samme. Èt svin er beregnet til en gennemsnitsvægt på 72 kg. Rengøring af staldene sker løbende ved levering af svin til slagteriet, når det pågældende staldafsnit står tomt i nogle dage.

Mellem staldanlægget og nærmeste byzone – Søllested – er der ca. 1.300 m, mellem staldanlæg og samlet bebyggelse – Skidenstræde - er der ca. 710 m og mellem staldanlæg og nærmeste enkelt beliggende bolig i landzone – Højrebyvej 43 - er der 266 m.

Vilkår

- Der skal altid findes et eksemplar af denne godkendelse på driftsenheden Bøgelund, Højrebyvej 40, 4920 Søllested, og den driftsansvarlige og ansatte på ejendommen skal være bekendt med godkendelsens vilkår.

2.2 BIAKTIVITET

Ansøger har oplyst, at varme genereret ved gyllekøling skal anvendes til opvarmning af lejearealer i svinestaldene. Gyllekøling er derfor ikke en biaktivitet.

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke finder biaktiviteter sted på ejendommen Bøgelund.

2.3 MEDDELELSEPLIGT – ANLÆG, AREALER OG EJERFORHOLD.

Alle ændringer og udvidelse af driften og produktionen på ejendommen, der ligger ud over det, der er givet mulighed for med denne godkendelse, skal forelægges Lolland Kommune til vurdering af, om ændringen eller udvidelsen kræver et tillæg til denne godkendelse eller er anmeldelsespligtig.

Udskiftes der arealer i forhold til de arealer, som i denne godkendelse er godkendt til anvendelse af gylle fra Bøgelund, skal Lolland Kommune vurdere, om det kan ske indenfor denne godkendelses rammer.

Såfremt gylle produceret på ejendommen ønskes udspreddt på andre ejendommers arealer, skal arealerne være godkendt efter Husdyrgodkendelseslovens § 10, § 11, §12 eller § 16 til modtagelse af husdyrgødning af samme kvalitet, som den der produceres på Bøgelund eller være uden for nitrat- eller fosforklasserne (klasse 0). Lolland Kommune skal orienteres om og vurderer, om ændret levering af gylle til anden ejendom sker indenfor denne godkendelses og Husdyrgodkendelseslovens rammer.

Den driftsansvarlige skal desuden underrette Lolland Kommune, såfremt der sker ejerskifte eller udskiftning af den driftsansvarlige, eller hvis svineproduktionen hel eller delvis ophører i en periode.

Bedriften skal desuden til enhver tid leve op til gældende regler i lovgivningen, selvom disse regler kan være skærpede i forhold til denne godkendelse.

2.4 GYLDIGHED

Udnyttelsen af denne godkendelse skal være begyndt indenfor 2 år fra godkendelsen er meddelt. Det betyder, at indenfor de 2 år skal byggeri af tilbygningen til den nye stald og ændringer i den eksisterende ældre stald være begyndt og skride frem.

Hvis denne godkendelse ikke har været udnyttet helt eller delvist i 3 på hinanden følgende år efter de ovenstående 2 år, betragtes det som kontinuitetsbrud. Herefter vil den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet bortfalde jf. husdyrgodkendelsesloven (fodnote 1, side 5) § 33, stk. 3.

Lolland Kommune gør desuden opmærksom på, at det er ansøgers eget ansvar at indhente evt. andre relevante tilladelser og dispensationer efter anden lovgivning. Herunder byggetilladelse til tilbygningen til det eksisterende staldanlæg.

Det er desuden ansøgers eget ansvar, at kontakte Søllested Vandværk om muligheden for levering af det forventede større vandforbrug på ejendommen.

2.5 RETSBESKYTTELSE

Med denne godkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Retsbeskyttelsen udløber derfor i 2022 på samme dato, som denne godkendelse er givet.

Lolland Kommune kan dog i særlige tilfælde jf. Husdyrgodkendelsesloven § 40, stk. 2 meddele forbud eller påbud før de 8 år er forløbet.

2.6 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSE

Virksomheders miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år revurderes jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁵ § 17. Dog skal den første revurdering foretages 8 år efter denne godkendelsen er meddelt. Dvs., at den første revurdering skal ske senest i 2022.

Da produktionen af svin på ejendommen er omfattet af EU's IE-direktiv (mere end 250 dyreenheder svin) skal godkendelsen dog jf. bekendtgørelsens § 17 a tages op til revurdering, og der skal om nødvendig meddeles påbud eller forbud, når EU-kommissionen i EU-tidende har offentliggjort en for produktionen relevant BAT-konklusion.

⁵ Bekendtgørelse nr. 1280 af 8. november 2013 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Revurderingen skal tilrettelægges, således at husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest 4 år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-tidende.

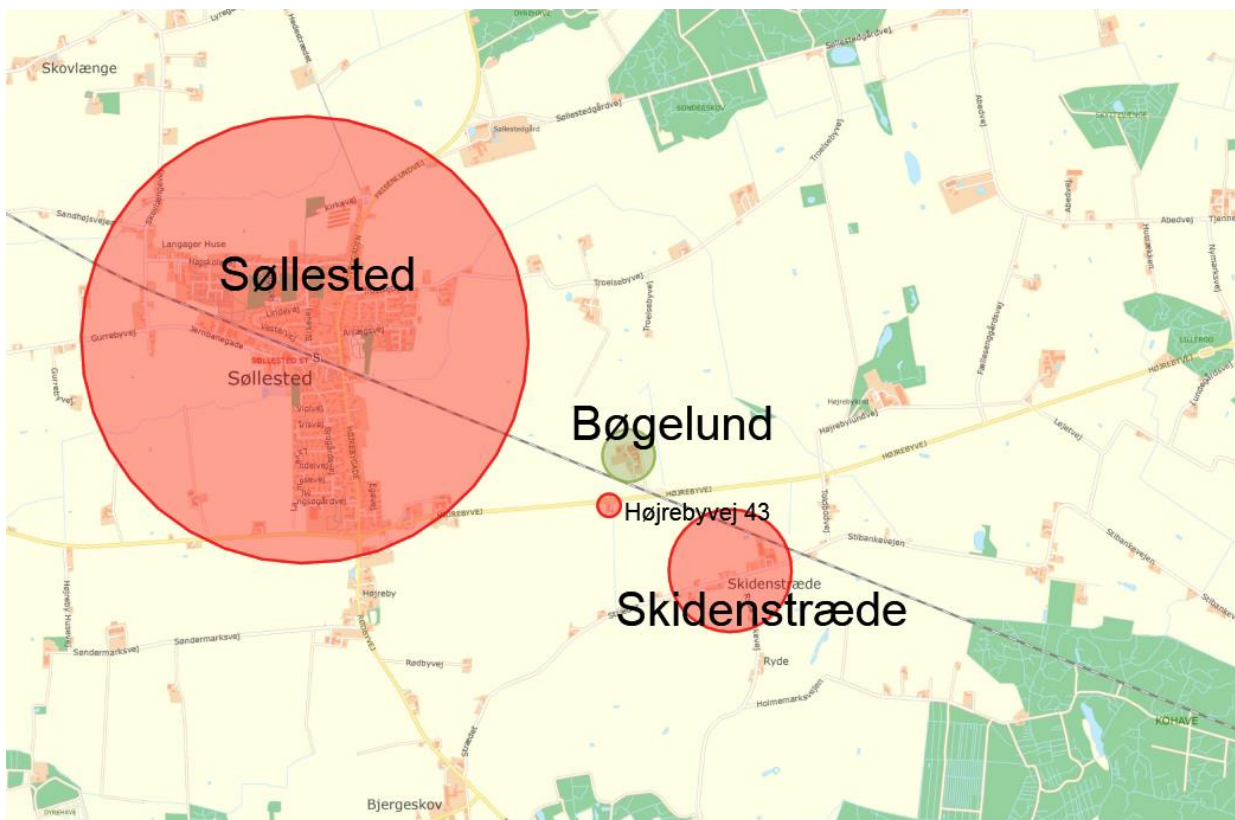
Det skal dog bemærkes, at Lolland Kommune altid kan ændre vilkår i en godkendelse for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

3 HUSDYBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

I dette kapitel beskrives projektet set i forhold til afstandskrav til naboer, vandforsyning, offentlig vej mv. samt husdyrbrugets beliggenhed i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv. samt i forhold til andre større husdyrbrug. Desuden beskrives husdyrbrugets placering i landskabet med hensyn til landskabelige værdier.

3.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINJER, AFSTANDSKRAV, FREDNINGER MV.

Staldene og gyllebeholderne på Bøgelund ligger ca. 1.300 m øst for Søllested (byzone), ca. 710 m nord for den nærmeste ejendom på Skidenstræde (samlet bebyggelse) og ca. 266 m fra nærmeste naboejendom Højrebyvej 43 (enkel bolig i landzone). Nærmeste beskyttet natur er et mindre vandhul ca. 30 m fra den nærmeste gyllebeholder.

Kort 3.1.1. Bøgelund i relation til byzone og samlet bebyggelse samt nærmeste nabo i landzone

Bøgelund og alle ejendommens arealer (ejede og forpagtede) ligger i oplandet til Natura 2000 området nr. 179 - "Nakskov Fjord", der også er både EF-fuglebeskyttelsesområde, EF-habitatområde og Ramsarområde.

Mere om selve ejendommen i relation til Natura 2000, beskyttet natur og vandhuller i afsnit 6.1 om ammoniak og natur.

Lovbundne afstandskrav i relation til tilbygning til stald på Bøgelund fremgår af nedenstående tabel.

	Afstand fra anlægget	Lovkrav minimum
Ikke almene vandforsyningsanlæg	>25 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg	2200 m	50 m
Vandløb/dræn og vandhuller	30 m	15 m
Offentlig vej	240 m	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	>25 m	25 m
Beboelse på samme ejendom	80 m	15 m
Naboskel	85 m	30 m
Nabobeboelse	266 m	50 m
Samlet bebyggelse (Skidenstræde)	710 m	-
Byzone (Søllested)	1.300 m	50 m

Tabel 3.1.2 Generelle afstandskrav (Husdyrgodkendelseslovens § 6 og § 8)

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at alle afstandskrav i Husdyrgodkendelseslov § 6 og § 8 er overholdt for de nuværende anlæg og for den nye tilbygning på den nyeste af de 2 stalde, der skal bruges fremover.

Det er desuden Lolland Kommunes vurdering, at placeringen af det samlede anlæg efter udvidelsen ikke er i konflikt med diverse bygge- og beskyttelseslinier – f.eks. strand-, skov-, og fortidsmindebyggelinier.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til bygge- og beskyttelseslinier, afstandskrav, fredninger m.v.

3.2 PLACERING I LANDSKABET

Bøgelund ligger øst for Søllested (kort 3.1.1). Området er præget af landbrugsarealer, skov, mindre vandhuller, spredt bebyggelse og mindre byer.

Ejendommen ligger udenfor nationalt geologisk interesse område, samt udenfor område med betegnelsen større uforstyrret landskab.

Arealerne øst for ejendommen ligger delvis i område, hvor skovrejsning er ønsket.

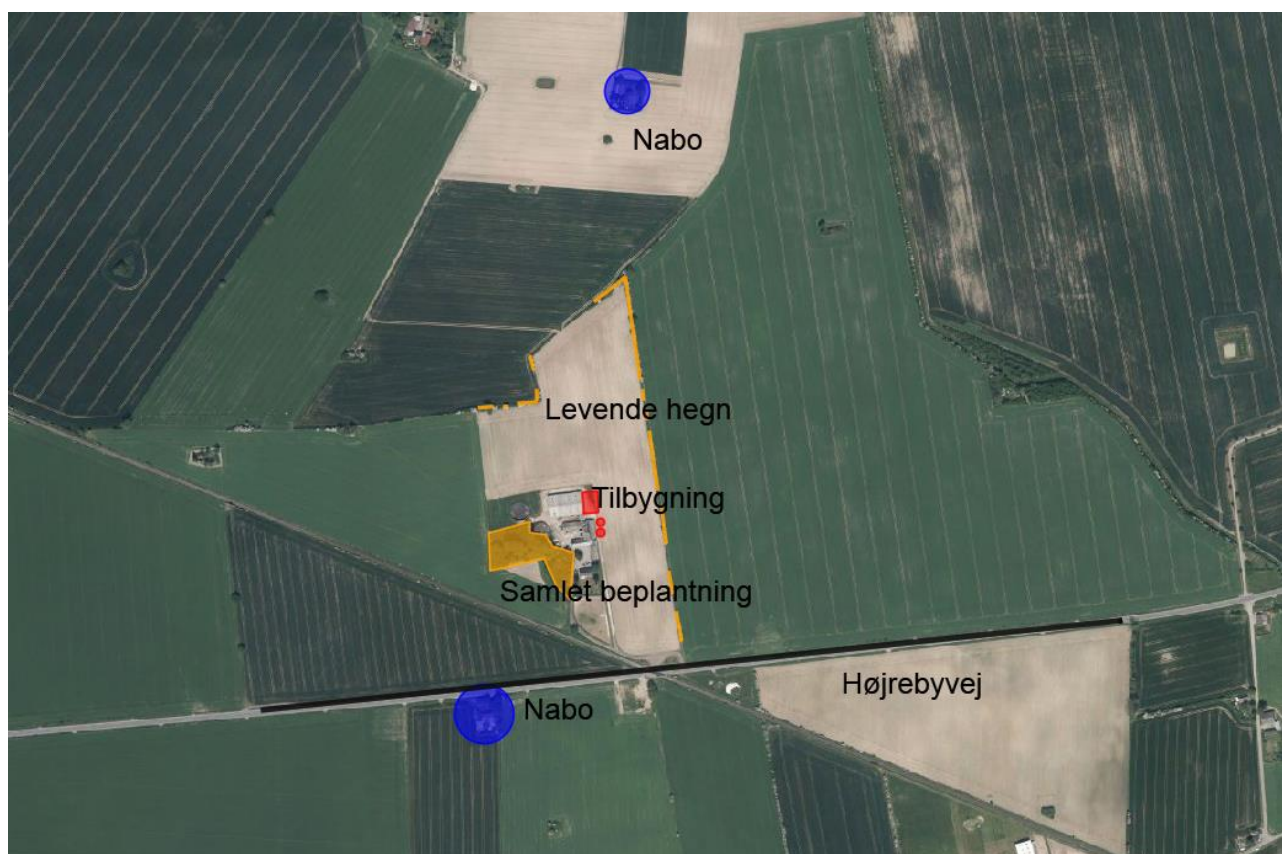
Ejendommen Bøgelund ligger i område, hvor skovrejsning hverken er ønsket eller uønsket.

Den samlede ejendom ligger både før og efter udvidelsen udenfor diverse byggelinier som f.eks. skovbyggelinie og kirkebyggelinie.

Generelt er området fladt, og Bøgelund ligger i kote 7, og markarealerne i kote 5-8.

Ansøger har oplyst, at den nye staldtilbygning kommer til at ligne den eksisterende stald, der er i hvide sandwichelementer. Den nye gavl bliver grønne stålplader. Kornsiloeerne vil blive bygget i umiddelbar tilknytning til de eksisterende bygninger. Siloeerne bliver i stålplader. Højden er ca. 13,5 m (13-14 m).

Bøgelund er i forvejen delvist skjult af træer og buske syd-vest for ejendommen og delvist hegn i markskel på marken nord og øst for Bøgelund, og ansøger har oplyst, at det ikke er hensigten at etablere mere beplantning.

Kort 3.2.1 – Nuværende levende hegn og samlet beplantning ved bøgelund

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at Bøgelund er placeret optimalt i landskabet i forhold til andre beboelser i området. Ejendommen er rykket noget tilbage fra offentlig vej, og den tætte beplantning syd-vest for den samlede ejendom bevirker, at ejendommen ikke er særlig synlig fra Højrebyvej.

Jf. Lolland Kommunes kommuneplan ligger ejendommen udenfor område med særlige natur- og landskabsværdier.

Det er Lolland Kommunes vurdering, at den nye tilbygning og de 2 kornsiloer vil ændre betydningsfuldt på det nuværende samlede indtryk af ejendommens placering i landskabet.

Lolland Kommune har derfor ingen bemærkninger i forhold til placering i landskabet – hverken angående det nuværende anlæg, den nye tilbygning eller i forhold til kornsiloerne.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til placering i landskabet.

3.3 PÅVIRKNING FRA ANDRE HUSDYRBRUG

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning til § 11, § 12 og § 16 husdyrgodkendelser kan der kun gives tilladelse/godkendelse (§§ 10, 11, 12 og 16) til udspredning af husdyrgødning i oplande, der afvander til kvælstoffølsomme vandområder⁶, såfremt det samlede dyrehold i oplandet ikke har været stigende siden 2007 (MST tal fra CHR og egne tal). Har dyreholdet været stigende, kan der kun gives tilladelse/godkendelse, såfremt der kan gennemføres projektilpasning, således at der fra de arealer, der skal anvendes til udspredning af husdyrgødningen fra ejendommen, efter tilladelse/godkendelse er givet, ikke udledes mere kvælstof (N-efter) til overfladevand, end der udledes fra et rent planteavlbrug på de samme arealer (svarende til udelukkende kunstgødning efter gældende normer på ansøgte arealer).

Bøgelund ligger i oplandet til Nakskov Fjord (Natura 2000 område 179), hvor husdyrtrykket har været faldende i perioden 2007-2012 (nyeste data). Alle udspretningsarealerne ligger i samme opland. Kumulation i forhold til ammoniak og lugt fra anlægget behandles i afsnit 6.1 og afsnit 6.2.

Nitrat til recipient behandles i kapitel 7, der handler om påvirkning fra arealerne.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til "påvirkning fra andre husdyrbrug".

⁶ Alle vandområder undtagen vandområder, hvor den betydende faktor for miljøtilstanden ikke er nitratudvaskning i den størrelsesorden, som det fastlagte beskyttelsesniveau til overfladevand og afskæringskriteriet, giver mulighed for. Sådanne vandområder ligger udenfor Nature 2000 områderne og er typisk åbne farvande, som Skagerrak og Nordsøen (citat fra MST vejledning).

4 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

I dette kapitel beskrives husdyrholdets sammensætning, staldindretning, fodring, vand- og energiforbrug, samt håndtering af spildevand, regnvand, affald, pesticider, driftsforstyrrelser og uheld.

4.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

Efter etablering af den nye tilbygning vil der på ejendommen være 3 stalde til slagtesvin og 1 stald til 2 heste. Se kort 2.1.2 og tabel 2.1.3 angående placering af stald og besætning i staldene. Svinestaldene beskrives i denne godkendelse som den ældste stald, den nyeste stald og tilbygningen. Tilbygningen etableres if. med denne godkendelse. Det er en selvstændig stald, der bygningsmæssigt bliver en forlængelse af den eksisterende nyeste stald mod øst.

Den ældste stald med 300 stipladser var på godkendelsestidspunktet med fuldspaltegulv. Det ændres med denne godkendelse til delvist spaltegulv med 1/3 del fast gulv. Den nyeste stald med 960 stipladser er etableret med delvist spaltegulv med 1/3 fast gulv, og det ændres ikke. Tilbygningen etableres med delvist spaltegulv med 1/3 fast gulv, og der etableres gyllekøling. Der etableres ikke gyllekøling i de 2 øvrige stalde.

I lugtberegningen i www.husdyrgodkendelse.dk er den maksimale gennemsnitsvægt af dyr på stald oplyst til at være 112 kg. Det betyder, at staldene tømmes helt helt indefor en kort periode, hvorefter de rengøres og der indsættes smågrise i alle staldene. Mere om lugt i afsnit 6.2.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der angående dyreholdet ikke er behov for at stille andre vilkår end vilkår om dyreholdets størrelse og om mulig variation i slagtesvinenes indgangs- og afgangsvægt.

Ud over de stipladserne, som opgøres i det elektroniske ansøgningssystem, vil der i staldanlægget være de nødvendige sygestier og ledige stier, så dyrene kan flyttes i den daglige drift.

Det er Lolland Kommunes vurdering, at overbrusning af dyrene med forstøvet vand for at holde temperaturen tilstrækkelig nede er væsentlig, da det er med til at sikre, at grisene ikke søler sig, hvilket vil give anledning forøget lugt fra dyrene. Der stilles dog ikke vilkår om dette, da det vurderes, at krav om overbrusning er reguleret tilstrækkeligt i anden lovgivning om dyrevelfærd.

BAT i forhold til husdyrhold og staldindretning fremgår af afsnit 8.1.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til husdyrhold og staldindretning fremgår af kapitel 9.

Vilkår

- Antallet af dyr på stald må på intet tidspunkt være mere end 2.940 slagtesvin.
- Alle stier skal være med spaltegulv med mindst 25 % fast gulv.
- Antallet af producerede slagtesvin og indsættelses- og afgangsvægten af svinene kan varieres, såfremt det samlede antal dyreenheder på 363,3 DE slagtesvin ikke overstiges. Beregning af dyreenheder skal ske efter den beregningsmodel, der er gældende på godkendelsestidspunktet.

4.2 GYLLEKANALER OG GYLLEKØLING

Ansøger oplyser, at der i staldene er propper i gyllekanalerne. Udslusning af gylle fra kanalerne til fortank/gyllebeholder sker ca. hver uge for at hindre, at der dannes svovlgasser i gyllen.

Ansøger oplyser desuden, at der ved valg af dag for udslusning af gyllen tages hensyn til vindretning, hvis det er muligt, således at vinden, så vidt det er muligt, blæser væk fra Søllested (vestenvind). Varigheden af udslusningen er ca. 1-3 timer for det samlede anlæg. Gyllen pumpes fra gyllekanalerne via fortank til gyllebeholder i dykket rør, som loven forskriver, således at flydelaget på de åbne gyllebeholdere ikke brydes ved påfyldningen. Ansøger oplyser desuden, at der etableres gyllekøling i den nye tilbygning. I de eksisterende stalde, bliver der ikke etableret gyllekøling.

Gyllekøling etableres i henhold til Miljøstyrelsens teknologiblad "køling af gylle i slagtesvinestalde" (version 2, 23.05.2011). Ammoniakreduktionsprocenten er i ansøgningen oplyst til 14 %.

Ansøger oplyser, at overskudsvarmen bruges til opvarmning af lejearealer i staldene. Der er ca. 500 m² gyllekanaler med gyllekøling.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at udslusningen af gylle giver anledning til forøget lugt i nærområdet, mens det står på. Lange intervaller mellem udslusningerne betyder dog, at der skal udsluses gylle i et længere tidsrum, og mængden af svovlbrinte og dermed lugt øges. Lolland Kommune finder udslusning hver uge, som ansøger oplyser, tilfredsstillende.

Bøgelund ligger forholdsvis isoleret, og den nærmeste ejendom ligger ca. 266 m fra anlægget.

Den månedlige gylleproduktion inklusiv vaskevand og inklusiv vand fra pladsen ved den ene gyllebeholder er oplyst til 562 m³, hvilket svarer til 6.744 m³ pr. år. Kapaciteten i de 2 gyllebeholdere, fortank og gyllekanalerne er oplyst til at være på 3.675 m³. Beregning af opbevaringskapacitet m.v. fremgår af afsnit 5.2.

Lolland Kommune vurderer, at gyllekøling med den ammoniak reducerende effekt i staldafsnittet med gyllekøling på gennemsnitlig 14 % med 100 % udnyttelse af varmen, som en god løsning med hensyn til ammoniakemission og delvis udfasning af fyringsolie på ejendommen.

Ved gyllekøling produceres der typisk for lidt varme i kolde perioder og for meget varme i de varmere perioder. I de kolde perioder vil det derfor være nødvendigt med supplerende varme produceret ved brug af fyringsolie.

Gyllekølingen kører normalt kun, når varmen kan afsættes til opvarmning – i dette tilfælde af lejearealer i staldene – altså når der er 100 % udnyttelse af den genererede varme. Ellers ville der forbrugs energi til drift af gyllekølingsanlægget uden at varmen herfra kan bruges, hvilket overordnet set ikke er hensigtsmæssigt. I princippet er anlægget tændt hele året (driftstid 8.760 timer), men gyllekølingen slår til og fra afhængig af varmeforbruget. Den beregnede ammoniak emissions reduktionen på 14 % er et gennemsnit for hele året – om vinteren, når der er brug for meget varme og gyllekølingen ofte er slået til er reduktionsprocenten højere end de 14 %. Omvendt er reduktionsprocenten om sommeren lavere end de 14 %, da gyllekølingen ofte slår fra pga. et lavere varmeforbrug.

Jf. beregningsformel i teknologibladet er $\text{reduktion}(\%) = -0,004X^2 + X$, hvor gyllekanalerne er 40 cm dybe (0,004 m) og X er den gennemsnitlige specifikke køleeffekt.

Det betyder, at $X = 14,88 \text{ W/m}^2$.

Den køleeffekt, som pumpen skal have til hele staldafsnittet, hvis den kørte kontinuerligt, beregnes derfor til $500 \times 14,88 \text{ W} = 7,44 \text{ kW}$.

Varmepumpens årlige køleydelse skal derfor mindst være $7,44 \text{ kW} \times 8.760 \text{ timer} = 65.174 \text{ kWh}$.

Vilkår angående gyllekøling stilles efter Miljøstyrelsens Teknologiblad om "køling af gylle i stalde til slagtesvin" dateret maj 2011.

Der stilles vilkår om varmepumpens køleydelse, som er en forudsætning for, at ammoniakreduktionsprocenten på 14 % kan opnås, når der er 500 m^2 gyllekanaler med gyllekøling, og anlægget er i drift hele året.

Ansøger har oplyst, at der muligvis opsættes en varmepumpe på 40 W, der i gennemsnit leverer $16,7 \text{ W/m}^2$, hvilket svarer til $500 \text{ m}^2 \times 16,7 \text{ W/m}^2 = 8,35 \text{ kW}$.

Det betyder, at varmepumpen årligt reelt skal være i drift $65.174/8,35 \text{ timer} = 7.805 \text{ timer}$ årligt. Det betyder igen, at pumpen vil være i drift i 89 % af tiden.

Sættes en større varmepumpe op, vil den gennemsnitlige køleeffekt blive større, og driftstiden vil blive reduceret tilsvarende.

BAT i forhold til gyllekanaler og gyllekøling fremgår af afsnit 8.1 og 8.3.

Egenkontrol og dokumentation i forbindelse med gyllekanaler og gyllekøling fremgår af kapitel 9.

Vilkår

- Der skal etableres gyllekøling i den nye stald tilbygning – samlet i alt mindst 500 m^2 gyllekanaler.
- Varmepumpen til gyllekølingen skal levere en årlig køleydelse på mindst 65.174 kWh.

- Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige – og årlige køleydelse i KWh.
- Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt.
- Ved driftsstop af gyllekølingsanlægget, der har en varighed på mere end 1 uge, skal Lolland Kommune orienteres og oplyses om årsagen.

4.3 VENTILATION

Ansøger oplyser følgende angående ventilation:

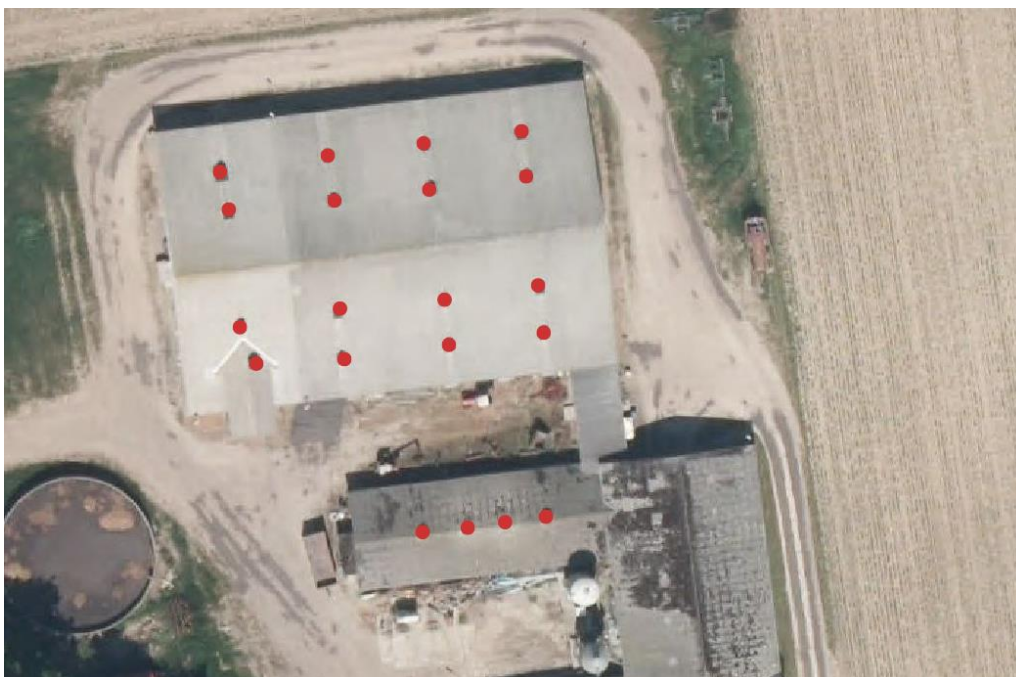
Ventilationssystemet frekvensreguleres efter den aktuelle belægning. Der udføres jævnligt rengøring og tilsyn af ventilationskanaler og ventilator, og herved fjernes snavs m.v., som kan yde modstand og forøget strømforbruget. Der gennemføres regelmæssigt kontrol af temperatur- og luftfugtighedsfølernes indstilling og nøjagtighed. Det er oplyst, at der ved strømsvigt og høje temperaturer i stalden er etableret alarm på ventilationssystemet. Nødventilation kan etableres manuelt.

Ventilationsprincippet i staldene er diffus undertryksventilation, hvilket vil sige, at luften trækkes ned gennem loftpladerne og føres bort gennem luftafkast i tagfladen. Eksisterende afkast inden udvidelsen på de 2 stalde, som fortsat skal anvendes, ses på kort 4.3.1.

Ventilatorerne på den nye tilbygning bliver fordelt, som på den stald, som den bygges til. Der bliver 4 x 2 ventilationer på den nye tilbygning, og de bliver af samme type og dimension, som de eksisterende ventilationer.

Se kort 2.1.2 fra ansøger med alle ventilationsafkast.

Kort 4.3.1 – Ventilationsafkast på de nuværende stalde, som fortsat skal anvendes.

**Lolland
Kommunes**

bemærkninger og vurdering

Da der ikke er naboer nær ejendommen, vil Lolland Kommune ikke stille vilkår og højde på ventilationsafkastene eller om afkasthastighed.

I relation til lugt, finder Lolland Kommune det også væsentligt, at ventilationsanlæggene kører optimalt. Der stilles derfor vilkår om kontinueret drift, temperaturregulering, vedligeholdelse og rengøring. Med kontinueret drift menes, at ingen ventilatorer må være afbrudt. Da ventilationssystemet er frekvens reguleret, kan det godt betyde, at der ingen ventilation er, hvis der ikke er behov for det.

Angående energieffektivitet finder Lolland Kommune, at den økonomiske gevinst ved at anlæggene er energieffektive er tilstrækkelig til at sikre dette.

BAT i forhold til ventilation fremgår af afsnit 8.3.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til ventilation fremgår af kapitel 9.

Vilkår

- Ventilationssystemet skal være frekvensreguleret og i kontinuert drift samt reguleres efter staldtemperaturerne.
- Staldventilationen skal være tilsluttet en form for alarm, der aktiveres hvis ventilation ikke er i kontinuert drift.
- Alle ventilationerne skal efterses, vedligeholdes og rengøres efter producentens anvisninger.

4.4 ENERGI- OG VANDFORBRUG

Ansøger har oplyst følgende angående energi- og vandforbrug:

Type – årligt forbrug	Forbrug før	Forbrug efter
Strøm	110.000 kWh	130.000 kWh
Fyringsolie stald	8.000 l	10.000 l
Dieselolie	18.000 l	20.000 l

Varme genereret ved gyllekøling erstatter en del af olien til opvarmning i staldene, hvilket er medtaget i ovenstående oplysninger om olieforbrug.

Ansøger oplyser følgende angående vandforbrug:

Type – årligt forbrug	Forbrug før	Forventet forbrug efter
Drikkevand*	3.800 m ³	5.520 m ³
Drikkevandsspild*	620 m ³	900 m ³
Vaskevand til stalde*	206 m ³	300 m ³
Vaskevand maskiner*	100 m ³	100 m ³
Markvanding	0 m ³	0 m ³
Vand til bolig*	170 m ³	170 m ³
Samlet forbrug normal	4.900 m ³	7.000 m ³
Faktisk forbrug	6.000 m ³	8.000 m ³

*Normal ud fra standard normer i "håndbog i svinehold 2007".

Drikkevandsinstallationerne efterses jævnligt med henblik på minimering af spild, drikkenipler er placeret over fodertrug, og der er stophaner på vandslanger. Desuden sættes stierne i blød inden rengøring af de enkelte stier.

Ejendommen forsynes med vand fra Søllested Vandværk.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder umiddelbart, at det økonomiske incitament er tilstrækkelig if. besparelse på energi- og vandforbruget på ejendommen til, at energi- og vandforbruget er på så lavt niveau, som det er muligt. Forbruget af vand bør dog holdes under observation med henblik på minimering af forbruget.

BAT i forhold til energi- og vandforbrug fremgår af afsnit 8.3 og afsnit 8.4.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til energi- og vandforbrug fremgår af kapitel 9.

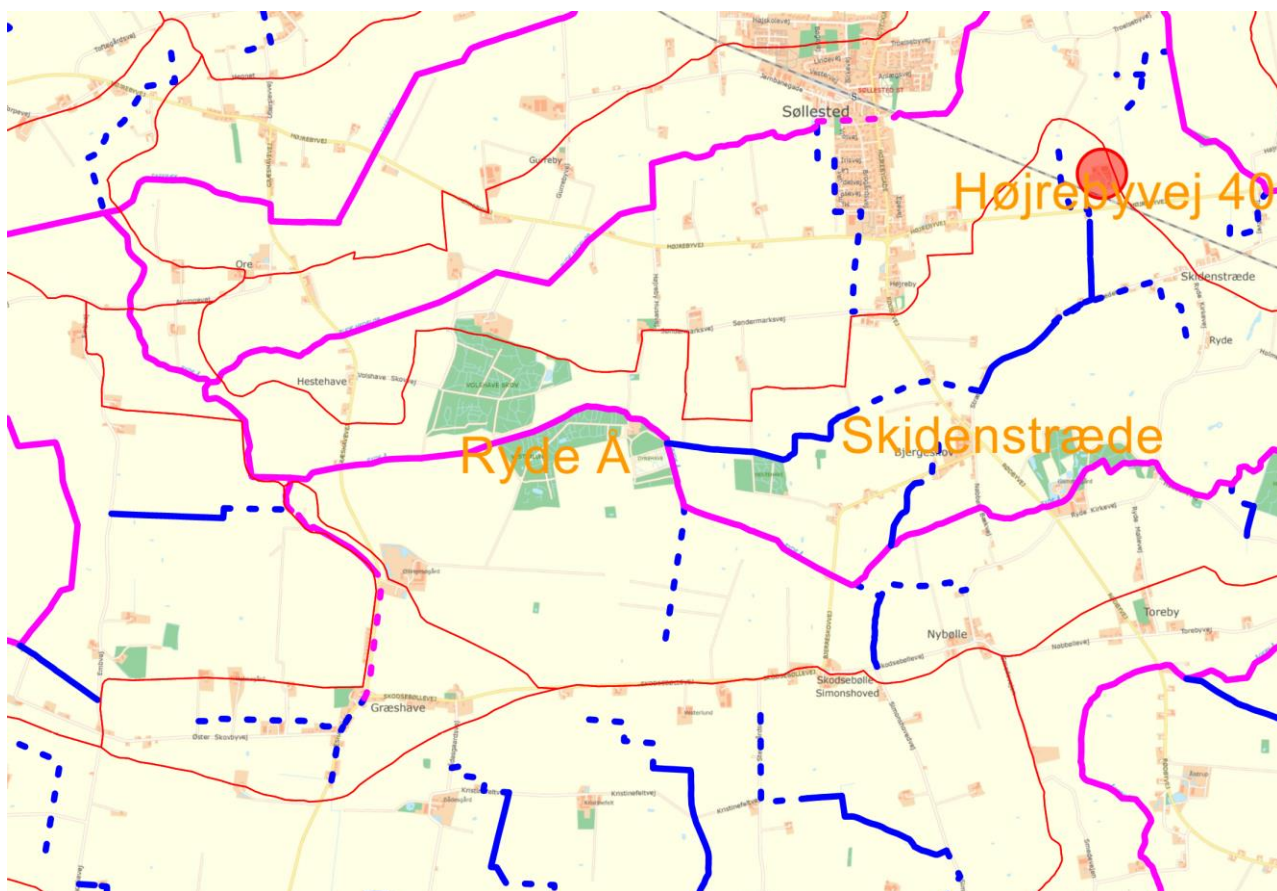
Vilkår

- Vandmålere skal aflæses mindst én gang om måneden. Ved et større forbrug end forventet skal årsagen noteres.

4.5 SPILDEVAND OG REGNVAND

Vaskevand og drikkevandsspild ledes til gyllebeholder sammen med gyllen.

Overflade og tagvand ledes til dræn og videre til vandløb Skidenstræde, og derfra til Ryde Å, der ender i Nakskov Inderfjord.

Kort 4.5.1 Bøgelund if. åbne (hele linier) og rørlagte vandløb (stiplede linier)vandløb. Smalle røde linier er vandløbsoplände.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at ejendommens spildevand håndteres efter de gældende regler. Overflade- og tagvand afledes til et C-målsat vandløb. Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at der ikke skal stilles særlige vilkår om håndteringen af spildevandet, da en evt. miljøgevinst ville være minimal.

Desuden er det kun en mindre bygningsmæssig udvidelse af den eksisterende ejendom, hvilket betyder, at mængden af vand fra tagarealer ikke vil stige væsentligt med hydrauliske problemer til følge.

Det vurderes ligeledes, at der er tilstrækkelig kapacitet til at opbevaring rengøringsvandet fra staldene. Mere om kapacitet til opbevaring af gylle i afsnit 5.2.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til spildevand.

4.6 FODRING

Ansøger har oplyst følgende angående fodring:

I forbindelse med effektivitetskontrol og optimering af produktionen bliver ejendommens foderforbrug nøje gennemgået, således at fodereffektiviteten optimeres, samtidig med at der tages hensyn til prisudvikling på foder. Som udgangspunkt vil der blive anvendt foder med optimeret indhold af råprotein og fosfor.

- Foderplaner udarbejdes i samarbejde med foderkonsulent, og det sikres, at der anvendes en for ejendommen bedste viden indenfor svinefodring.
- Mindst 1 gang årligt gennemgås foderplaner for optimeringer, fejl m.m.
- Fodret har et fosfor- og råprotein indhold indenfor de vejledende niveauer.
- Fodret er tilpasset til de enkelte dyregrupper og vægtintervaller, så der ikke opstår unødigt overforbrug af hverken næringsstoffer, fosfat eller hjælpestoffer.

Ansøger oplyser, at der på ejendommen ikke anvendes egentlig fasefodring, men at mængden af foder selvfølgelig er tilpasset svinenes vægtklasser.

Der fodres både før og efter denne godkendelse med vådfoder. Foder produceres på ejendommen af eget korn, der formales. Det formalede korn blandes på ejendommen med sojaskrå og mineral/vitamin blanding.

Foder opbevares efter udvidelsen i de 2 nye siloer, der hver bliver på 5-600 tons samt i nuværende indendørs lager på 150 tons. Der ud over er der på ejendommen et lager på 60 m² til sækkevare.

I www.husdyrgodkendelse.dk er værdierne 2.86 FE pr. kg tilvækst, samt 147,00 g råprotein og 4,61 g fosfor pr. FE anvendt.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder det væsentligt, at så stor en andel af foderet som muligt udnyttes af dyrene, hvilket betyder reduktion af lugt og ammoniak fra staldene, fra gyllebeholdere og fra udspretningsarealerne, samt reduktion af kvælstof og fosfor i gyllen med deraf mindre udvaskning af næringsstofferne til overfladevand og grundvand, når gyllen anvendes på egne og andres udspretningsarealer (3 gylleaftaler). Der må dog aldrig være tvivl om, at evt. reduceret fodring ikke giver anledning til forringet dyrevelfærd.

I www.husdyrgodkendelse.dk fremgår følgende værdier:

Vægtinterval	Tilvækst pr. dyr	Antal pr. år	FE pr. kg tilvækst	Råprotein pr. FE (g)	P pr. FE (g)
32 – 112 kg	80,0	12.000	2,86	147,00	4,61

Ansøger har indtastet værdierne for råprotein og fosfor, samt kg tilvækst (fra 32 kg til 112 kg) og antal dyr. FE pr. kg tilvækst er en standardværdi, som det elektroniske ansøgningsystem selv indsætter og regner videre på.

Lolland Kommune finder det væsentligt, at ansøger fastholdes i de af ansøger indtastede værdier, da de indgår i beregning af ammoniak fra staldanlæg og kvælstof og fosfor i husdyrgødningen. Størrelsen af ammoniak fra anlægget og indholdet af næringsstoffer i gyllen er væsentlige parametre for Lolland Kommunes vurdering af anlæggets samlede miljøbelastning ved udvidelse af svineproduktionen på ejendommen.

Til vilkår af forbruget af næringsstoffer i produktionen af slagtesvin anvender Lolland Kommune Miljøstyrelsen teknologiblade for råprotein og fosfor i foder til slagtesvin (2 teknologiblade – maj 2011).

I nedenstående tabel fremgår beregningsformlerne fra teknologibladene, og resultaterne af beregningerne. Ansøger fastholdes i de oplyste værdier ved, at resultaterne af beregningerne stilles som vilkår. De reelle værdier vil fremgå af ejendommens produktionskontrol (tidligere effektivitetskontrol) som N og P ab dyr pr. dyr og totalt.

Næring til dyr	Formler N eller P ab dyr pr. dyr	N ab dyr pr. dyr (kg)	P ab dyr pr. dyr (kg)	Total N ab dyr (kg)	Total P ab dyr (kg)
N til slagtesvin	(tilvækst x FE x råprotein pr. FE/6250)-(tilvækst x 0,0296)	3,013		36.156	
P til slagtesvin	(tilvækst x FE x P pr. FE/1000)-(tilvækst x 0,0055)		0,615		7.380

Angående kontrol med vilkår om maksimale mængder kvælstof og fosfor i foder skriver Miljøstyrelsen følgende:

Dokumentation for beregningen af N og P ab dyr pr dyr følger reglerne for type 2 korrektion i gødningsregnskabet. Dvs. dokumentationen skal mindst dække en sammenhængende periode på 350 dage (i perioden 15. september år 1 (fx 2009) til 15. februar år 3 (fx 2011)). Det skal som hovedregel være i form af effektivitetskontrol og logbog over de anvendte foderblandinger. Dokumentation uden effektivitetskontrol kan undtagelsesvis accepteres – i sådanne tilfælde skal N (eller P) ab dyr dokumenteres på anden vis, dvs. en beregning ud fra totalt foderforbrug, indhold af råprotein og/eller fosfor ud fra logbog og opgørelser over indkøbte grise og solgte grise, herunder slagterifregninger.

Fremgår foderets indhold af råprotein ikke, men er indholdet af kvælstof (N) angivet, så kan foderets indhold af råprotein udregnes ved at gange indholdet af N med 6,25. Ved blanding og udfodring af foder på basis af egen avl eller indkøbte foderstoffer, hvor indholdet af råprotein ikke fremgår af medfølgende deklaration, skal standardværdier for gram råprotein pr. foderenhed anvendes, jf. standardværdier for svin ifølge vejledning til gødningsregnskab. Standardværdier findes også på Videncenter for Svineproduktions hjemmeside. For byg og

hvede anvendes analyser fra årets høst i det relevante år, som angivet i vejledningen til gødningsregnskabet.

BAT i forhold til foder fremgår af afsnit 8.2.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til foder fremgår af kapitel 9.

Vilkår

- Til hver produceret slagtesvin i vægtintervallet 32-112 kg må der årligt maksimalt anvendes 3,013 kg N. Til de maksimalt 12.000 stk. slagtesvin årligt må der derfor årligt maksimalt anvendes 36.156 kg N.
- Til hver produceret slagtesvin i vægtintervallet 32-112 kg må der årligt maksimalt anvendes 0,615 kg P. Til de maksimalt 12.000 stk. slagtesvin årligt må der derfor årligt maksimalt anvendes 7.380 kg P.

4.7 AFFALD OG DØDE DYR

Ansøger oplyser følgende angående affald:

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år (ansøgt drift)	EAK-kode
Papir og pap	Indendørs	Modtager	Marius Pedersen	75 kg	15 01 01
Plast	Indendørs	Modtager	Marius Pedersen	75 kg	02 01 01
Tomme spraydåser	Indendørs	Dansk Oliegenbrug	Marius Pedersen	75 stk.	16 05 04
Medicin emballage	Indendørs	Egen	Kommunal modtagestation	75 glas flasker og 75 plast flasker	
Jern	Indendørs	Egen	Produkthandler	25	02 01 10
Emballage pesticider	Indendørs	Modtager	Dagrenovation	80 enheder	02 01 08
Spildolie	Indendørs	Modtager	Marius Pedersen	100 l	20.01.26
Kanyler m.v.	Indendørs (kanyleboks)	Egen	Kommunal ordning	7 kg	18 01 03
Døde svin	Fast underlag og under kadaverkappe	Modtager	DAKA	350 stk. eller 25.200 kg	02 01 02

Med en årlig produktion af 12.000 slagtesvin og en dødlighed på 2 – 3 % er der årligt maksimalt 360 døde svin med en gennemsnitsvægt på 70 kg, hvilket svarer til 25.200 kg døde svin.

Døde svin afhentes af DAKA indenfor 24 timer efter anmeldelse, såfremt der ikke er op til weekender og/eller helligdage. Dyrene afhentes indenfor normal arbejdstid.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder det tilstrækkeligt, at gældende lovgivning og Lolland Kommunes affaldsregulativer om opbevaring, håndtering og aflevering af affald overholdes.

Affaldsregulativet omhandler dog ikke døde dyr. Her finder Lolland Kommune det væsentligt, at døde dyr normalt er på ejendommen i maksimalt 4 dag.

Desuden bør pladsen, hvor kadaver opbevares og kadaverkappen holdes rene, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til affald fremgår af kapitel 9.

Vilkår

- Kadaver må maksimalt ligge 4 dage på ejendommen.
- Kadaverplads og -kappe, skal renholdes, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

4.8 OLIEOPLAG

Der er 3 olietanke på ejendommen.

- Diesel, 1.225 l. fra 2006, står udendørs ved maskinhal – G. nr. 55-5620, nr. 6258 (er i BBR).
- Diesel, 2.500 l. fra 2001, står udendørs ved maskinhal – G. nr. 01-5023, nr. 117881 (er i BBR).
- Fyringsolie, 600 l., fra 2009, står udendørs ved beboelse, g. nr. 50-5423, nr. 40510 (er i BBR).

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder gældende regler om opbevaring af olieprodukter for tilstrækkelige.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til råvare og hjælpepestoffer.

4.9 PESTICIDER, MEDICIN OG KEMIKALIER

Ansøger oplyser følgende angående pesticider, medicin og kemikalier:

Pesticider opbevares i aflåst rum mellem hestestald og svinestalden, som nedlægges. Der er fast gulv uden afløb i rummet.

Påfyldning af pesticider og vask af materiel, der er anvendt til udkørsel med pesticider, sker i marken. Anvendes pladsen ved den store gyllebeholder, skal pladsen opfylde kravene i bekendtgørelsen om pladser til håndtering af pesticider.

Medicin opbevares utilgængeligt og aflåst i medicinskab eller køleskab.

Til rengøring af staldene anvendes kun godkendte midler.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder gældende lovgivning eller producenterne anvisninger for tilstrækkelig angående opbevaring af pesticider, medicin og kemikalier.

Håndtering af pesticider i marken finder Lolland Kommune er en optimal løsning. Pladsen ved den store gyllebeholder med afløb til beholderen er ved denne godkendelse ikke vurderet i forhold til, om den kan anvendes til håndtering af pesticider i forhold til gældende bestemmelser.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til kemikalier og pesticider.

4.10 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

Ansøger har udarbejdet en beredskabsplan med kortmateriale. Planen beskriver, hvordan ejer og medarbejdere skal handle i tilfælde af en række kritiske situationer som eksempelvis brand, udslip af gylle og strømafbrydelser. Beredskabsplanen indgår i denne godkendelse som bilag 2. Beredskabsplanen vil være tilgængelig for alle der færdes på bedriften, når den ansøgte produktion er påbegyndt, og evt. medarbejdere vil være instrueret i forholdsreglerne.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at opbevaring og håndtering af gylle udgør den største risici på ejendommen. Af andre risici er svigtende ventilation, der kan udløse massedød i besætningen, samt opbevaring og håndtering af olieprodukter og pesticider.

På baggrund af ansøgers beskrivelse af tiltag ved driftsforstyrrelser og uheld er det Lolland Kommunes vurdering, at ansøger har overvejet forskellige scenarier og er på forkant med farlige situationer, som kan opstå.

Lolland finder den i fremsendte beredskabsplan tilstrækkelig og vil fastholde ansøger på, at beredskabsplanen vurderes mindst én gang årligt og i den forbindelse evt. opdateres. Evt. medarbejder skal desuden være bekendt med beredskabsplanen.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til driftsforstyrrelser og uheld fremgår af kapitel 9.

Vilkår

- Der skal til stadighed forefindes et let tilgængeligt eksemplar af beredskabsplan på bedriften.
- Beredskabsplanen skal årligt af den ansvarlige for driften vurderes og evt. opdateres. Seneste vurdering og evt. opdatering skal fremgå af planen.

- Samtlige ansatte på bedriften skal være bekendt med beredskabsplanen og dens indhold, samt vide, hvor den er tilgængelig.

5 GØDNINGSPRODUKTION

I dette kapitel beskrives og vurderes den husdyrgødning, der produceres på ejendommen og evt. afsættes og modtages til anden side, og om muligheden for modtagelse af større mængder husdyrgødning. Husdyrgødningens opbevaring, håndtering og evt. tekniske forarbejdning indgår også heri.

5.1 GØDNINGSTYPER

På ejendommen er alle svinestalde med gyllesystemer, således der kun forefindes flydende husdyrgødning på ejendommen. Evt. halm som rodemateriale til svinene afsættes til gyllekanalerne. Alt vand fra rengøring af stalde, plads ved den største gyllebeholder og transportvogne m.v. ledes også til gyllebeholder. Mængderne er med ved beregning af tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

De 2 heste står på fast gulv uden afløb med halmstrøelse og med daglig udmugning.

Der opbevares og anvendes ud over halmaske på ejendommen ikke "affaldsprodukter til jordbrugsformål" som f.eks. spildevandsslam.

Halmaske modtages og anvendes jf. aftale med halmvarmeværk og i henhold til gældende bestemmelser.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune har ingen bemærkninger til gødningstype.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til gødningstype.

5.2 OPBEVARING OG HÅNDTERING AF HUSDYRGØDNING

Ansøger har oplyst, at de ansøgte 363,33 dyreenheder (DE) slagtesvin producerer gylle om året, hvilket svarer til 562 m³ gylle om måneden.

Af de 363,33 DE afsættes de 234,5 DE til anvendelse på 3 andre ejendomme, hvoraf de 2 selv opbevarer en del af den gylle, som de aftager fra Bøgelund.

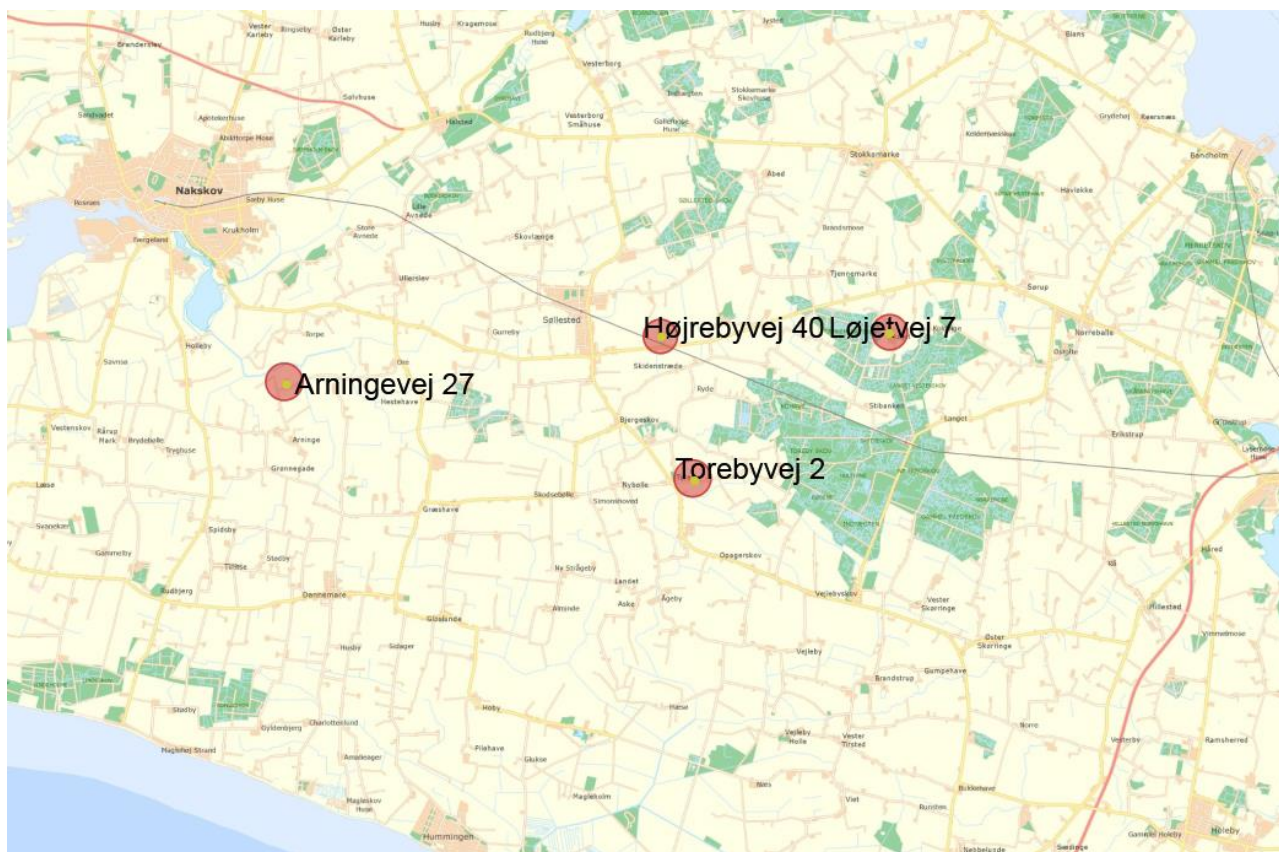
Der ud over lejer ansøger en gyllebeholder på ejendommen Arningevej 27, 4983 Dannemare. Ejeren af den beholder aftager ikke gylle.

Det betyder, at den samlede mængde producerede husdyrgødning i form af gylle opbevares i ejendommens i 2 gyllebeholdere samt i gyllekanaler under staldene og i pumpebrønde og i 3 gyllebeholdere på 3 andre ejendomme.

Anlæg	Placering	Etablering	Kapacitet (m ³)	Overdækning	Alarm	Seneste kontrol (frekvens)
Gyllebeholder (Store)	Bøgelund (Højrebyvej 40)	2004	2.200	Flydelag	Ja	2013 (5.år)
Gyllebeholder (Lille)	Bøgelund (Højrebyvej 40)	1985	975	Flydelag	Ja	2011 (5.år)
Fortank	Bøgelund (Højrebyvej 40)	1985	125	Låg	Nej	2012 (10. år)
Kanaler	Bøgelund (Højrebyvej 40)	1985-2015	375			
Aftale beholder	Torebyvej 2 4920 Søllested		600		Ikke krav	**
Aftale beholder	Løjetvej 7 4920 Søllested	1980	890	Flydelag	Krav	2009
Lejet beholder	Arningevej 27 4943 Dannemare	1998	600	Flydelag	Krav	2008
Samlet kapacitet			5.765			

Tabel 5.2.1 – Ejendommens opbevaringsanlæg til gylle

Alle gyllebeholdere er beton beholdere.

Kort 5.1.1 Ejendomme, hvor der opbevares gylle fra svinebesætningen på Bøgelund

Ansøger har oplyst, at de 562 m³ gylle, vaskevand m.v. pr. måned kontinueret ledes til de 2 gyllebeholdere på Bøgelund. Herfra flyttes gylle til opbevaring i de 3 gyllebeholdere, som der er lavet aftaler om, samt til direkte udspreddning på arealer under Bøgelund og på arealer under Højrebyvej 42, hvor der er aftale om anvendelse af gylle.

Der er oplyst følgende angående udkørsel af gylle:

Måned	Gylleproduktion (m ³)	Udkørsel (m ³)	Ult. beholdning (m ³)
April	562	5.544	0
Maj	562		562
Juni	562		1.124
Juli	562		1.686
August	562		2.248
September	562	600	2.210
Oktober	562	600	2.172
November	562		2.734
December	562		3.296
Januar	562		3.858
Februar	562		4.420
Marts	562		4.982
Sum	6.744	6.744	
Største beholdning			4.982
Mindste kapacitet + 10 %			5.480

Ved den store gyllebeholder på Bøgelund er der en læsseplads til gyllevogn. Pladsen bruges også til staldgødning fra hesteholdet. Der er dagligt tilførsel af hestegødning til pladsen. Fra pladsen er der afløb til gyllebeholderen.

Kort 5.2.2
Gyllebeholdere på
Bøgelund og læsseplads
til gyllevogn

Transportveje samt bemærkninger og vurdering if. transport af gylle er i afsnit 6.4 om transport.

BAT i forhold til opbevaring og håndtering af gylle fremgår af afsnit 8.5 og afsnit 8.6.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune lægger vægt på, at ansøger oplyser, at der ikke forventes at køre gylle ud i februar og marts måned. Jorderne på Lolland er meget tunge/lerede, hvilket betyder, at det ofte ikke er muligt at køre gylle ud i februar - og marts måned, hvor jorden ofte er meget våd. I de seneste år er det desuden flere gange sket, at markerne har været frosne og/eller snedækket i februar - og marts måned, hvilket betyder, at udkørsel med gylle ikke har været muligt.

Jf. Landbrugets Byggeblade for tilstrækkelig kapacitet (95.03-03) er den årlige gylleproduktion incl. vaskevand og drikkevandsspild:
 $12.000 \text{ svin (33-107 kg)} \times 1,102 \text{ (korrektion for vægt 32-112 kg)} \times 0,47 \text{ (værdi fra byggebladet)} \text{ m}^3 = 6.215 \text{ m}^3$, hvilket er 518 m³ pr. måned.

Incl. vand fra læssepladsen/møddingsplads er det Lolland Kommunes vurdering, at de oplyste 562 m³ gylle og spildevand, der ledes til gyllebeholder, er realistisk.

Den største gyllebeholdning er samlet set beregnet til 4.982 m³. Som buffer er det Lolland Kommunes vurdering, at der skal beregnes mindst 10 %. Der skal derfor være mindst 5.440 m³ opbevaringskapacitet, for at der efter Lolland Kommunes vurdering er tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af gylle m.v.

Med den samlede oplyste gylleopbevaringskapacitet på 5.765 m³ og den maksimale beholdning på 4.982 m³ beregnet ud fra en månedlig gylleproduktion på 562 m³ og udkørsel af gylle i de oplyste mængder i april -, september - og oktober måned, er det Lolland Kommunes vurdering, at kapaciteten til opbevaring af gylle beregnet til 10 måneder er tilstrækkelig.

Lolland Kommune finder det problematisk, at der er så begrænset kapacitet til opbevaring af gylle på selve ejendommen Bøgelund. Det betyder nemlig, at skal flyttes gylle fra ejendommens gyllebeholdere til opbevaring i gyllebeholdere på andre ejendomme. Det betyder igen, at flydelaget på Bøgelunds gyllebeholdere bliver brudt ud over de 2 gange om året, hvor der ellers køres gylle ud. For at hindre flere lugtgener end nødvendigt, når flydelagene brydes, stille Lolland Kommune vilkår om, at flydelaget på de 2 gyllebeholdere på Bøgelund brydes så få gange om året, som det er muligt. Lolland Kommune har det med i sin vurdering, at Bøgelund ligger forholdsvis isoleret i forhold til nabobeboelser.

Af samme grund som ovenstående, stille Lolland Kommune vilkår om, at reetablering af flydelagt, efter det har været brudt, kontrolleres ofte. Ellers finder Lolland Kommune gældende regler for reetablering af flydelag for tilstrækkelige – herunder fristerne for reetableringen.

Lolland Kommune finder det også problematisk, at gylle skal køres til opbevaring på 3 andre ejendomme, hvoraf den ene ligger langt fra Bøgelund. Lolland Kommune tager det dog med i sin vurdering, at 2 af gyllebeholderne ligger på ejendomme, hvor der er indgået gylleaftaler (aftager gylle til udspreddning på 3. mands ejendom). Den 3. beholder, som ligger længst væk fra Bøgelund forventes kun at skulle bruges i år med særlig meget nedbør.

Det er jf. lovgivningen bruger af en gyllebeholder, der har ansvaret for, at beholderen er lovlig – herunder, at beholderen er kontrolleret ved autoriseret kontrollant hvert 5. - eller hvert 10. år, at den er udstyret med beholderalarm, hvis det er et krav, samt at der føres logbog over flydelaget på beholderen.

I denne godkendelse er ansøger derfor ansvarlig for gyllebeholderne på Bøgelund og Arningevej 27. Angående beholderne på Torebyvej 2 og Løjetvej 7, er det ejerne af beholderne, der er ansvarlige, da de 2 beholdere i går i gylleaftaler. Det er dog inden den afgørelse er givet dokumenteret, at beholderne er lovlige, ellers kan ansøger ikke anvende dem og vil derfor mangle opbevaringskapacitet.

Vilkår

- Der skal til stadighed være en kapacitet til opbevaring af den på ejendommen producerede gylle i egne gyllebeholdere m.v., i lejede gyllebeholdere og gyllebeholdere i forbindelse med gylleaftaler på mindst 10 måneder.
- Håndteringen af gylle skal altid ske under opsyn for at undgå spild
- Påfyldning af gyllevogne eller montering af slangeudlæg skal forgå på en støbt plads, hvor evt. spild kan opsamles, eller påfyldningen af vognene skal ske med maskiner, hvor spild ikke er muligt, eller slangeudlæg skal ske, så spild ikke er muligt.
- Brydning af flydelaget på ejendommens gyllebeholdere i forbindelse med at flytte gylle til opbevaring i gyllebeholdere på andre ejendomme skal ske så få gange om året, som det er muligt.
- Efter flydelaget på ejendommens gyllebeholdere har været brudt ved flytning og udkørsel af gylle, skal reetablering af flydelagene følges mindst hver anden dag indtil flydelagene er tilstrækkelig reetableret.

5.3 ANVENDELSE AF HUSDYRGØDNING

I www.husdyrgodkendelse.dk er der ud fra ansøgers indtastede data angående antal dyr, vægtklasser og fodring samt gyllekøling beregnet følgende værdier angående næringsstoffer i den på ejendommen producerede husdyrgødningen:

Produceret husdyrgødning	Dyreenheder	Kg N pr. år	Kg P pr. år
Før udvidelsen*	211	18.870,31	4.792,61
Efter udvidelsen	363	32.090,91	7.450,19

*Overskydende gødning afsat ved aftaler, således at harmonikravet er overholdt.

Der er if. med denne godkendelse oplyst, at nedenstående mængde husdyrgødning afsættes til 3 modtagere.

Husdyrgødning efter udvidelsen	Dyreenheder	Kg N pr. år	Kg P pr. år
Anvender på egne arealer	129	11.423,91	2.650,19
Afsættes ved aftaler med 3 modtagere	234	20.667,00	4.800,00

Af de 3 modtager af husdyrgødning fra Bøgelund har modtageren på Løjetvej 7 søgt en § 11 godkendelse til udvidelse af sin økologiske besætning af høns på ejendommen Vestre Landevej 172, 4952 Stokkemarke. I samme ansøgning ansøges om modtagelse af svinegylle fra Bøgelund.

Modtageren af husdyrgødning fra Bøgelund på ejendommen Højrebyvej 42 har arealer i en mindre del af sine arealer udenfor nitrat- og fosforklasse 0. Der vil derfor blive søgt en § 16 godkendelse til modtagelse af gylle fra Bøgelund. Ansøgning af § 16 godkendelsen er modtaget af Lolland Kommune inden denne godkendelse er meddelt.

Modtageren af husdyrgødning fra Bøgelund på ejendommen Korterup Sidevej 3 har ingen arealer udenfor nitrat- og fosforklasse 0, hvilket er dokumenteret ved en fiktiv ansøgning.

De 3 modtagere af gylle er følgende:

Skemanr. *	Ansøgning	Adresse	CVR nr.	Areal (ha)	Gyllebeholder	Meddelt
48801	§ 11	Løjetvej 7 4920 Søllested	25838238	48	Løjetvej 7 4920 Søllested	Nej
60200	§ 16	Højrebyvej 42 4920 Søllested	17825178	170	Ingen	Nej
64822	Fiktiv	Korterup Sidevej 3 4920 Søllested	14545697	216	Torebyvej 2 4920 Søllested	Kraves ikke

* I www.husdyrgodkendelse.dk

Det er ved denne godkendelse ikke fastsat, hvor meget gylle hver enkelt modtager skal have eller maksimalt må modtage. Det vil komme til at fremgå af den kommende § 11 og den kommende § 16 godkendelse, hvad 2 af modtagerne maksimalt må modtage og anvende på deres arealer. Den 3 modtager Korterup Sidevej 3 kan modtage og anvende gylle op lovens generelle krav om maksimale antal dyreenheder husdyrgødning pr. hektar.

I Miljøstyrelsens vejledning om emissionsgrænseværdier⁷ er BAT niveau for fosfor i gylle fra slagtesvin fastsat til 20,5 kg P/DE.

Det giver følgende resultat: 364 DE x 20,5 kg P/DE = 7.462 kg P.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Skal gyllen udsprede på andre arealer, end dem der beskrives i denne godkendelses kapitel 7 og aftale arealer jf. den ansøgte § 11 godkendelse til Løjetvej 7 og den ansøgte § 16 godkendelsen til Højrebyvej 42 og oplysningerne i den fiktive ansøgning til arealerne under Korterup Sidevej 3, skal det jf. lovgivningen forelægges for Lolland Kommune til vurdering af, om arealerne ligger udenfor nitrat - og fosfor klasserne, eller om arealerne er godkendt til modtagelse af tilsvarende husdyrgødning.

⁷ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for slagtesvin og smågrise ved gyllebaserede staldsystemer – Miljøstyrelsen maj 2011

Jf. ovenstående er BAT for fosfor i gylle beregnet til i alt årligt 7.462 kg fosfor. Den beregnede reelle mængde fosfor i gyllen er i www.husdyrgodkendelse.dk beregnet til 7.436 kg. Den reducerede mængde fosfor i gyllen er opnået ved restriktiv tildeling af fosfor i foderet til slagtesvinene. Fodring beskrives nærmere i afsnit 4.6, hvor vilkår om maksimal tildeling af fosfor til dyrene også fremgår.

BAT i forhold til anvendelse af gylle fremgår af afsnit 8.5 og afsnit 8.6.

Egenkontrol i forhold til anvendelse af gylle fremgår af kapitel 9.

Vilkår

- Sker der ændringer if. til afsætning af gylle angående modtager og mængder, skal Lolland Kommune have oplysning om det til vurdering af, om ændringen er indenfor denne godkendelses rammer.

6 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUG

I dette kapitel beskrives ammoniakfordampningens betydning for naturområder, samt mulige gener som følge af lugt, transport, støj, fluer, støv og lys.

6.1 AMMONIAK OG NATUR

Generel ammoniak reduktionskrav samt ammoniakemission og BAT krav

Det generelle ammoniak reduktionskrav på 30 % fra staldene i forhold til et fastlagt referencestaldsystem er beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk og er overholdt med yderligere 337,88 kg N/år. Det er opnået ved at etablere gyllekøling i den nye tilbygning (projekteret stald), samt ved at ændre fuldspaltegulv til delvist spaltegulve i den ældste stald, som fortsat skal bruges, og ved foderoptimering.

Beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk viser også, at ammoniakemissionen ved udvidelse af produktionen på ejendommen stiger fra 2.920 Kg N/år til 4.336 kg N/år – en meremission på 1.416 kg N/år.

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier for bl.a. ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)⁸. Den vejledende emissionsgrænseværdi skal det ansøgte projekt som udgangspunkt overholde.

	Antal dyr pr. år	Max kg N pr. produceret dyr	Vægt korrektion	Max kg N pr. år
Uændret stald Slagtesvin 32-112 kg	6.850	0,36	1,092	2.693
Renoveret stald (ændret gulv) Slagtesvin 32-112 kg	1.200	0,30	1,092	390
Ny stald (tilbygning) Slagtesvin 32-112 kg	3.950	0,30	1,092	1.294
	Maksimalt kg N / år i alt for smågrise og slagtesvin i nye/renoverede - og uændrede stalde			4.377
	Reel ammoniakemission efter udvidelse af svineproduktionen			4.336

Tabel 6.1.1 – Beregnet BAT niveau for ammoniak emission fra det samlede staldanlæg

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering angående generel ammoniak reduktionskrav samt ammoniakemission og BAT krav

Det er Lolland Kommunes vurdering, at det generelle ammoniakemissionsniveau med en reduktion på 30 % if. reference systemer, er overholdt.

Det er ligeledes Lolland Kommunes vurdering, at BAT ammoniakemissionsniveauet er overholdt for det samlede anlæg.

⁸ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for slagtesvin og smågrise ved gyllebaserede staldsystemer – Miljøstyrelsen maj 2011

Lolland Kommune betragter i øvrigt ikke ændring af fuldspaltegulv til delvist spaltegulv som renovering af staldanlæg.

Ammoniakdeposition fra anlægget på natur

Kvælstof påvirkningen i form af fordampet ammoniak fra selve anlægget (stalde og anlæg til husdyrgødning) skal vurderes i forhold til ammoniakfølsomme naturtyper, internationale naturbeskyttelsesområder og sårbare dyre- og plantearter.

Ammoniakfølsomme naturtyper

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (fodnote 5 side 16) bilag 3 om beskyttelsesniveau for ammoniak skelnes der mellem 3 kategorier natur:

- Kategori 1 natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, der er omfattet af § 7, stk. 1 i husdyrgodkendelsesloven (fodnote 1, side 5).
- Kategori 2 natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, der er omfattet af § 7, stk. 1 i husdyrgodkendelsesloven
- Kategori 3 natur er øvrige heder, moser og overdrev, der ikke er omfattet af kategori 1 og kategori 2 naturtyperne samt ammoniakfølsomme skove.

Kategori 1 natur

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om klinter eller klipper ved kysten (1230), forstrand og begyndende klitdannelser (2110), hvide klitter og vandremiler (2120), kystklitter med havtorn (2160), kystklitter med gråris (2170), indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantесamfund (8230).

Kategori 1 natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at ikke alle naturområder, særligt søer, kan findes i ansøgningssystemet eller kan findes i et offentligt tilgængeligt lag på Danmarks Miljøportal (www.arealinformation.dk), idet det først kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

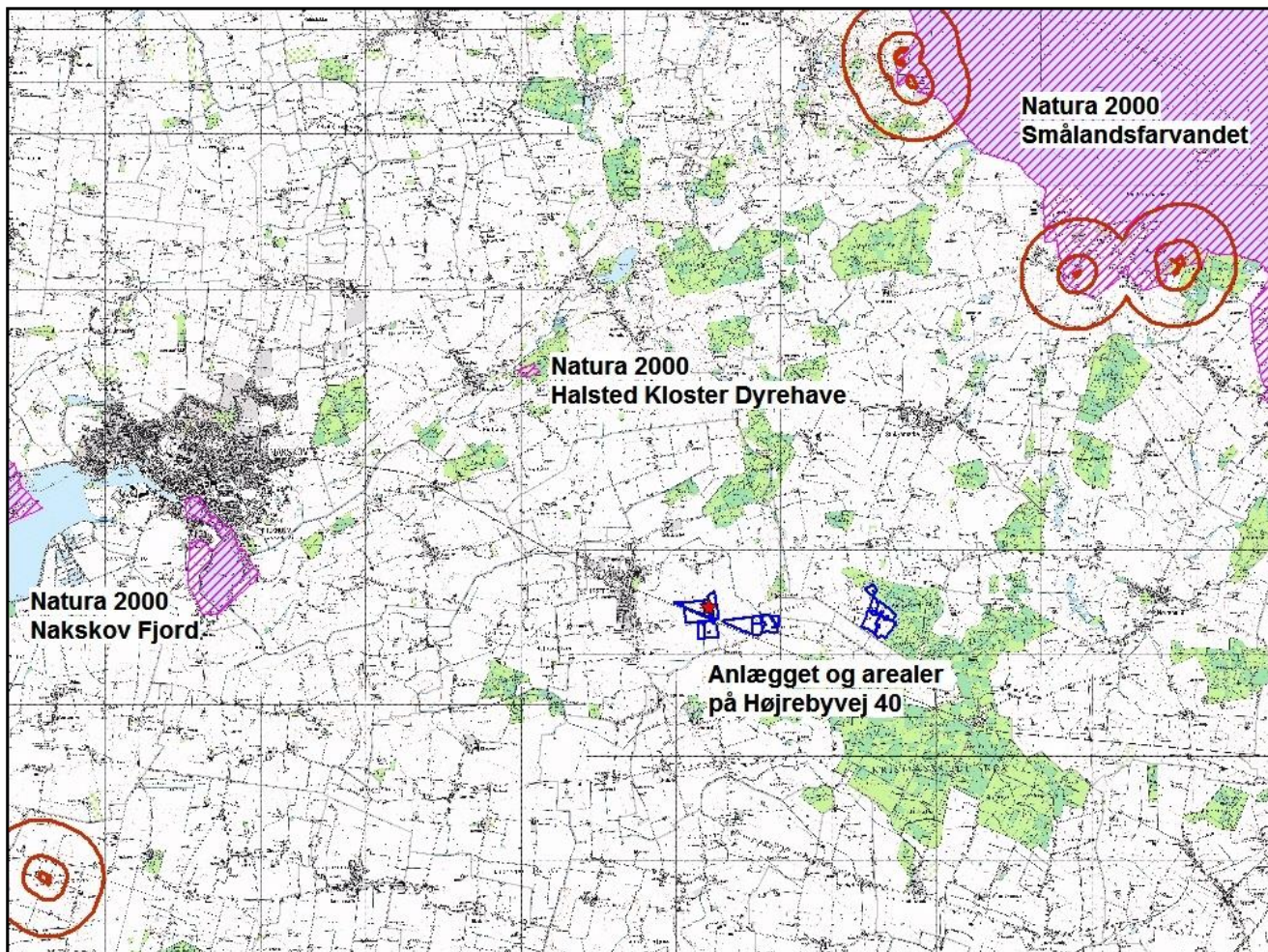
For kategori 1-natur gælder at den *total ammoniakdepositionen* på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1000 meter.

Nærmeste kategori 1-natur er beliggende ca. 5½ km nord for anlægget på Højrebyvej - kort 6.1.2. Det er Natura 2000-område nr. 178, Halsted Kloster Dyrehave.

Kort 6.1.2 Beliggenhed af kategori 1-natur Natura 2000-område nr. 178, Halsted Kloster Dyrehave og kategori 2-naturområder (orange) i forhold til anlægget på Højrebyvej. Natura 2000-området er vist med lilla skravering.

I Dyrehaven er der kortlagt habitatnaturtypen Egeblandskov (typekode 9160), der har tålegrænsen for kvælstof på 10-20 kg N/ha/år.

Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i bilag 5, og områderne er beskrevet i basisanalysen/6/ og Natura 2000-planen /7/.

Den årlige totaldeposition på naturtyper i Natura 2000-området er 0,0 kg N/ha/år.

Kategori 2 natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som er beliggende udenfor Natura 2000-områder.

For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år.

Den nærmeste kategori 2-natur er overdrev ved Keldernæs og ved Skifterne ca. 10½ km eller længere nordøst for anlægget. Den totale ammoniakdeposition fra anlægget er beregnet til 0,0 kg N/ha/år på den nævnte kategori 2-natur.

Kategori 3 natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede og ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel skovjordbund,
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel skovjordbund, eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 6.1.3.

Baggrundsbelastningen med kvælstof er i Lolland Kommune i 2010 13,2 kg N/ha/år jf. data fra DMU 2010 /10.

Der er i marts 2014 foretaget besigtigelse af de § 3-områder, der er beliggende indenfor 1000 m omkring anlægget for at registrere naturindholdet og dets sårbarhed overfor forøget ammoniakpåvirkning fra anlægget. Endvidere er der registreret aktuel og potentiel forekomst af arter omfattet af Habitatdirektivets Bilag IV. Resultatet af besigtigelserne kan ses i Tabel 6.1.4. og på kort 6.1.5

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha/år
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25)
Klit	10-25 (klit 10-20; fugtige klitlavninger 10-25)
Hede	10-25 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Fersk eng	15-25
Strandeng	30-40
Mose og kær	5-25 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-25)

Tabel 6.1.3. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualens" bilag 3.

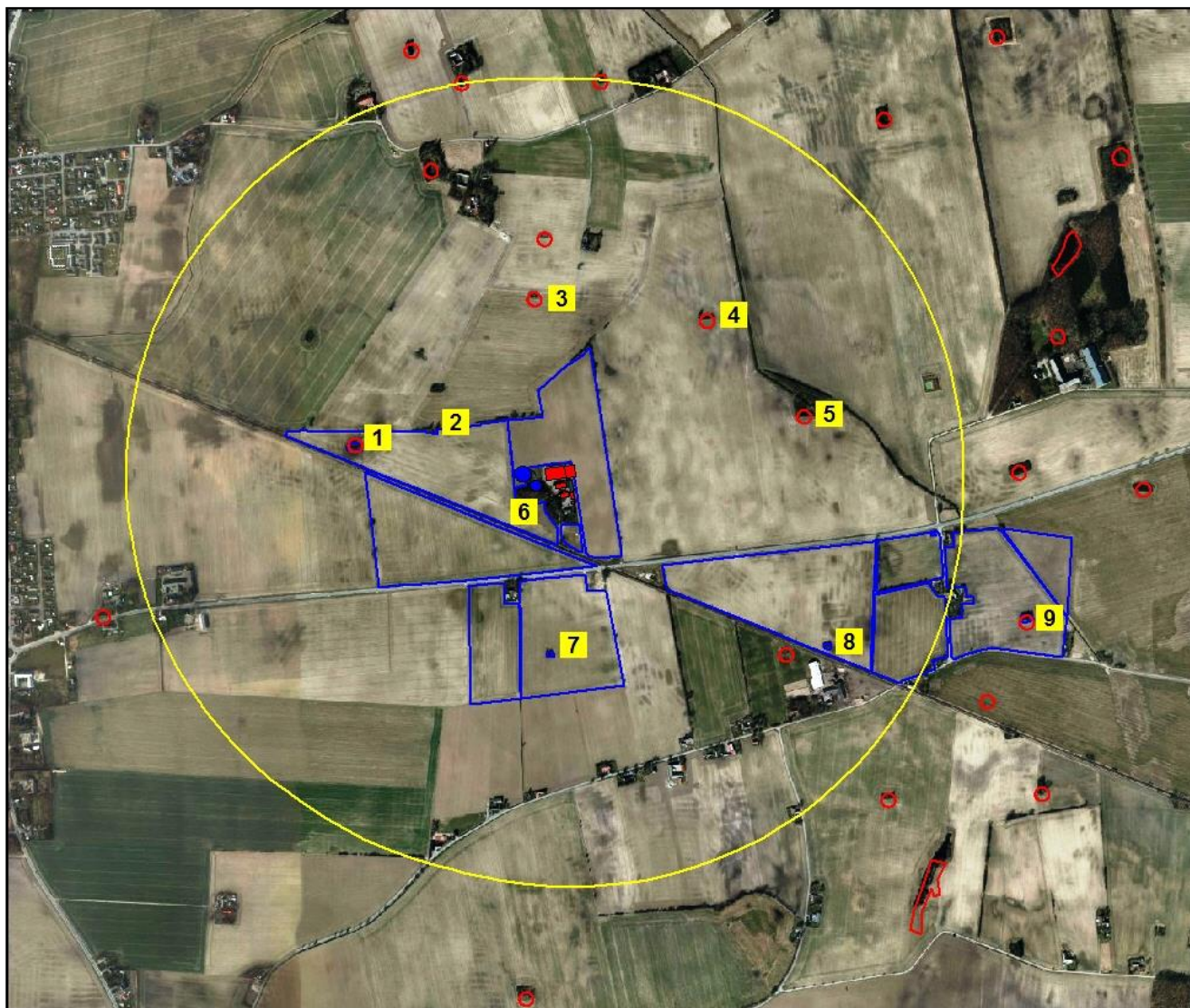
Der forekommer alene vandhuller omkring anlægget. Der ligger således ikke kategori 3-moser eller -overdrev indenfor en afstand af 2 km fra anlægget.

Nærmeste skov, som vurderes at være ammoniakfølsom ud fra, at der har været skov på arealet i lang tid, er Sønderoskov (del af Søllested Skov) godt 1½ km nord for anlægget. Løvskov med habitatnatur (bøgeskov på muldbund, typekode 9130) forventes at udgøre en væsentlig del af løvskovsarealerne i skoven. Skoven er ikke intensiv besigtiget, da merbelastningen fra anlægget ikke forventedes at overstige 1 kg N/ha/år. Er belastningen større end 1 kg N/ha/år, skal der ske en nærmere vurdering af, om ammoniakemissionen har betydning for habitattypen, som her er en skov.

Tålegrænsen for den habitatnaturtypen er 10-20 kg N/ha/år.

	Habitatnaturtype	Levested / potentielt levested for	Bemærkning
1	nej	ikke levested	Andehold, 2-3 meter til ager
2	nej	ikke levested	0-3 meter til ager, ikke § 3
3	nej	ikke levested	opfyldt, grenaffald, 0 meter til ager
4	3150	1 ægklump af Springfrø, potentielt Stor Vandsalamander	0-5 meter til ager
5	3150	potentielt Springfrø	3-4 meter til ager mod syd
6	nej	potentielt Springfrø og Stor Vandsalamander	skygget vandhul i have
7	nej	ikke levested	0-½ meter til ager, ikke § 3
8	nej	ikke levested	0-½ meter til ager, ikke § 3 mindre vandløb løber gennem
9	3150	ikke levested	2 meter til ager

Tabel 6.1.4 Forekomst af bilag IV-arter nær stald og lager på Højrebyvej 40. Naturområderne er besigtiget i marts 2014 (se kort 6.1.5)

Kort 6.1.5. Besigtigede naturområder (vandhuller) omkring anlægget på Højrebyvej. Besigtigelse foretaget i marts 2014 (numrene er tilsvarende som tabel 6.1.4)

Internationale naturbeskyttelsesområder

De i forhold til staldanlæg m.v. nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder fremgår af nedenstående tabel 6.1.6.

Nærmeste Natura 2000 områder er Som nævnt Halsted Kloster Dyrehave i en afstand af ca. 5½ km fra anlægget og Nakskov Fjord og Inderfjord i en afstand af ca. 8½ km fra anlægget. Natura 2000-områderne er beskrevet i Basisanalyse og Natura 2000-plan hhv. kilde 8,9 og 6,7.

Natura 2000-område nr. 178, Halsted Kloster Dyrehave, har et areal på 5,0 ha og består af Habitatområde nr. H 157. Området udgør et mindre skovareal i den sydvestlige del af Halsted Kloster Dyrehave. Området præges af lysåben skov med mange gamle træer, primært eg, bøg og lind. Underskoven er præget af et tæt buskdække på steder med lysåben karakter, bl.a. med rododendron.

Området er levested for den sjældne bille, eremit. I dele af området er der gamle træer med hulheder og soleksponerede kroner og stammer, som udgør de vigtigste betingelser for denne arts bevaringstilstand. Eremit er en prioriteret art i EU, dvs. at Danmark har særligt ansvar for at beskytte denne art. Ud over denne findes der i området skovnaturtypen ege-blandingskov.

Natura 2000-område	178 Halsted Kloster Dyrehave
• Habitatområde	157 Halsted Kloster Dyrehave
Natura 2000-område	179 Nakskov Fjord og Inderfjord
• Habitatområde	158 Nakskov Fjord og Inderfjord
• Fuglebeskyttelsesområde	88 Nakskov Fjord og Inderfjord

Tabel 6.1.6 Natura 2000-område nr. 178 og 179.

Natura 2000-område nr. 179, Nakskov Fjord, udgør et åbent marint område med en uddybet sejlrende fra Langelandsbæltet ind mod Nakskov By i bunden af fjorden. Den åbne fjord er lavvandet med mange grunde, holme og øer, hvoraf nogle er større øer med landbrug og beboelse, mens andre er små sandrev. Mod syd ligger et indelukket nor - Søndenor - som er afgrænset mod Langelandsbæltet af den 5,5 km lange sandtange Albuen. Udover ålegræs og enårige alger findes der i noret også store bede med kransnålalger. En del af Natura 2000-området Nakskov Indrefjord ligger bag ved Nakskov by og er forbundet til fjorden med en kanal gennem byen. Indrefjorden betragtes som en sø, men ved højvande skyller saltvand ind i søen. Landområderne består hovedsageligt af strandenge.

Den nordlige del af Vejlø har meget fint afgræssede strandenge, som også er præget af naturlig dynamik. Natura 2000-området er især udpeget på grund af det rige fugleliv i fjorden - både ynglende fugle, rastende trækfugle og overvintrende fugle. De mange småøer giver mulighed for at jordrugende fugle som terner, måger og vadefugle kan yngle, ligesom det store fladvandede område i fjorden er fødekammer for både ynglefugle og vinterrastende fugle især andefugle.

Indrefjorden var tidligere kendt for mange både ynglende og rastende andefugle, men fødegrundlaget er langsomt formindsket, hvilket bl.a. kan skyldes tilførsel af næringsstoffer.

Kun strandengene udgør en større del af landområderne. Mange af strandengsarealerne og andre naturtyper er inddiget, hvilket hindrer en naturlig dynamik på arealerne.

Sårbare dyre- og plantearter (Bilag IV-arter)

I Danmark findes der 80 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Lolland Kommune er der i nyere tid fundet 22 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV. Deres status i kommunen fremgår af bilag 4.

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Registreringen af bilag IV-arter indenfor ca. 1000 meter fra stald og lager er sammenfattet i tabel 6.1.4. Naturlokaliteterne er vist på kort 6.1.5.

Padder (kilde 13, 14, 21 og 22).

Indenfor 1000 meter fra anlægget findes ca. 10 vandhuller. 8 af disse vandhuller er besigtiget i forbindelse med besigtigelse af udspretningsarealerne og evt. påvirkning fra anlægget. Ved besigtigelsen er foretaget registrering af Bilag IV-arter og/eller potentielle levesteder for arterne.

I vurderingen af, hvorvidt et givent vandhul vurderes at være potentielt levested for en eller flere Bilag IV-padder er inddraget en række levestedsparametre. Det drejer sig primært om

- er vandhullet helt eller delvist lysåbent, dvs. kan vandet blive opvarmet
- forekommer der lavvandede partier
- er det massivt eutrofieret
- forekommer der (tegn på) andefodring, -udsætning eller fisk
- er bilag IV-arten udbredt i området
- er der raste-/forurageringsområder i nærheden
- indgår vandhullet i et netværk af levesteder, og er der mulighed for vandring/spredning mellem disse
- forekommer der levende hegn og naturarealer i øvrige omkring vandhullet

Kendetegnende for vandhullerne er, at de er i dårlig naturtilstand; primært som følge af skygge, eutrofiering fra nærliggende dyrkningsarealer eller andehold.

Som det fremgår af tabel 6.1.4 ligger anlægget i et område, hvor der findes *Springfrø* og sandsynligvis også *Stor Vandsalamander*. Sidstnævnte art er dog nødvendigvis ikke vandret til vandhullerne endnu på besigtigelsestidspunktet.

Springfrø og *Stor Vandsalamander* er vidt udbredte i kommunen. *Springfrø* og/eller *Stor Vandsalamander* er registreret ynglende eller potentielt forekommende i alle vandhuller. Begge arter er knyttet til egentlige vandhuller og førstnævnte gerne til vandhuller nær skov.

Spidssnudet Frø yngler på oversvømmede enge og moser eller i fladvandede partier af større vandhuller. Den er ikke udbredt i agerlandet i kommunen, fordi dens ynglebiotoper er sjældne. Omkring anlægget forventes arten ikke at findes.

Springfrø raster efter yngleperioden helst i løvskov, levende hegn eller remiser med bevoksning. *Stor Vandsalamander* opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring ynglevandhullet eller 2-300 meter derfra.

Alle padder i Danmark i øvrigt er fredede og voksne dyr, æg eller yngel må ikke slås ihjel.

Flagermus (kilde 14 og 26)

Der er ikke registreret arter af flagermus ved besigtigelserne, men mindst 5 flagermusarter er almindelige i denne del af kommunen – Vandflagermus, Brunflagermus, Sydflagermus, Troldflagermus og Dværgflagermus. Dertil kommer 4-5 arter, som er sjældne, men dog mulige at træffe i området - bilag 4. Arterne vil være tilknyttet skove, træbevoksede vådområder, gamle træer og bygninger.

Der findes leve- eller rastemuligheder i form af gamle driftsbygninger, gamle træer i skovbrynene eller i stynede vejtræer. Flere arter kan ligeledes yngle i menneskeboliger. Brynene omkring smålunde ved gårdene i området, i Abed vurderes at være rige på insekter og rastemuligheder og dermed at være udmærkede levesteder for Flagermus.

Øvrige bilag IV-arter, rødlistede - eller fredede arter

Det er ikke registreret og det er næppe sandsynligt, at der i det område, der kan blive påvirket af forøget fordampning af ammoniak fra stald og lager findes andre bilag IV-arter eller beskyttelseskrævende arter end de nævnte.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering angående ammoniak deposition fra anlægget på natur

Kategori 1- og 2 natur

Afstanden mellem kategori 1- og kategori 2-natur og anlægget (hhv 5½ km og 10½ km fra anlægget) betyder, at der ikke er nogen målbar totaldeposition fra anlægget. Lolland Kommune vurderer, at projektet på Højrebyvej 40 ikke påvirker disse naturtyper, og at kravet til disse naturkategorier er overholdt.

Kategori 3 natur

Udvidelse af dyreholdet på Højrebyvej 40 må ikke medføre, at tilstanden i de beskyttede naturtyper (hede, mose, overdrev) eller ammoniakfølsomme skove påvirkes negativt.

Der ligger ikke kategori 3-moser eller -overdrev indenfor de nærmeste 2 km fra anlægget. Nærmeste kategori 3-skov (Sønderskov, del af Søllested Skov) er beliggende 1½ km fra anlægget. Merbelastningen på nævnte skovområde er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Afstanden mellem anlægget på Bøgelund og naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for nærmeste Natura 2000-områder er så stor (5½ km eller mere), at der ikke er nogen målbar deposition fra projektet på udpegningsgrundlaget. Dette gælder såvel total- som merdeposition.

Samlet vurderes det derfor, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne 178 og 179 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Højrebyvej 40 beliggende udenfor Natura2000-område *ikke* kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i

Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

Bilag IV-arter.

Af Danmarks Miljøundersøgelser er det vurderet, at der skal en merdeposition på mere end 1 kg N/ha/år (Kilde 17 & 20) til, for at man over tid muligvis kan registrere en ændring af naturområderne; i dette tilfælde af vandhullerne, som er levesteder for Bilag IV-padderne.

Der er foretaget beregninger af merdeposition i enkelte af de besigtigede vandhuller, som forekommer indenfor 1000 m fra anlægget.

Merdepositionen på det nærmeste vandhul (vandhul nr. 6), der potentielt levested for Bilag IV-arter, er 0,0 kg N/ha/år. For øvrige Bilag IV-vandhuller, hvoraf det nærmeste er beliggende i en afstand af 500 meter fra anlægget, er merbelastningen 0,1 kg N/ha/år eller mindre.

På baggrund heraf vurderer Lolland kommune, at projektet kan gennemføres uden væsentlig negativ påvirkning af levestederne for Bilag IV-padder.

Hvad angår flagermus er det kommunens vurdering, at de bygningsmæssige ændringer, der skal foretages, ikke påvirker flagermus.

Samlet vurdering

Kommunens samlede vurdering af påvirkninger fra anlægget med hensyn til ammoniak er, at projektet kan gennemføres uden væsentlig negativ påvirkning af naturen i området.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til ammoniak og natur.

6.2 LUGT

Den primære kilde til lugt fra husdyrbrug er staldluftventilation. Der foreligger også kun systematiske og anvendelige oplysninger til anvendelse i konkret vurdering om lugtemissionen fra staldanlæg. Vurderingen af lugt i forhold til omboende vurderes derfor udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og lugtgener ved udbringning af gylle indgår derfor ikke i lugtberegningerne, men reguleres på anden vis – hovedsagelig gennem gældende lovgivning om opbevaring – og udbringning af husdyrgødning.

Mange forhold kan influere på lugtemission fra et staldanlæg. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyr er det f.eks. staldindretning, ventilationsanlæggets udformning, afkast højde og hastighed samt styring, belægningsgrad af dyr, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem, overbrusningsanlæg samt hygiejne i stalden. Management med henblik på at sikre en veldefineret gødeadfærd er især vigtig, da lugten først og fremmest stammer fra husdyrgødningen i stalden.

Princippet for lugtberegningen er, at ansøger ud fra oplysninger om dyreart, staldsystem og maksimale staldbelægning af dyr i staldene oplyst som samlet vægt af dyrene i den enkelte stald beregner den nødvendige geneafstand, som er den afstand der som minimum skal være

fra kilden før det vurderes, at genekriterierne kan overholdes. Genekriterierne er et udtryk for, hvor meget lugt omboende i forskellige typer beboelsesområder må udsættes for, før det kan betegnes som værende "væsentlige lugtgener".

Ansøger skal derfor som led i ansøgning om miljøgodkendelse angive staldanlæggenes placering i forhold til nærmeste byzonegrænse/sommerhusområde/landzoneområde udlagt til boligformål (hvis relevant) samt samlet bebyggelse og enkeltbolig.

I forbindelse med miljøgodkendelser beregnes derfor en lugtgeneafstand for enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone m.v. Lugtgeneafstanden er udtryk for den afstand, hvor man vil opleve væsentlig gene, defineret som hhv. 15, 7 og 5 lugtenheder (OU/m³) til de tre forskellige områdetyper. Der accepteres altså mere lugt ved f.eks. enkelt bolig i landzone, end der accepteres i f.eks. byzone.

Lugtgeneafstanden regnes fra centrum af et staldanlæg. Hvis en landbrugsbedrift består af flere stalde, vil centrum ikke være et fysisk punkt, som kan angives på et kort, men beregnes som en vægtet gennemsnitsafstand, hvor der tages højde for lugtudledningen fra de enkelte staldafsnit. Alle eksisterende og projekterede stalde indgår i beregningen.

Geneafstanden skal normalt beregnes efter både den nye lugtvejledning (ny lugtvejledning for husdyrbrug) og efter FMK-modellen (Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK, 2. udgave maj, 2002), og beregningen baseres på følgende elementer:

- Emissionsfaktorer for forskellige dyregrupper,
- En spredningsmodel,
- Genekriterier svarende til forskellige områders lugtfølsomhed,
- Regler for hvordan øvrige forhold kan påvirke geneafstanden

Det elektroniske ansøgningssystem (www.husdyrgodkendelse.dk) foretager lugtemissions - og lugtgeneberegninger både efter den nye lugtvejledning og FMK-modellen. Det resultat systemet viser ved endt beregning, er resultatet efter den beregningsmodel, der giver den længste geneafstand til omboende, så genekriterierne overholdes uanset modelvalg.

Det skal bemærkes at angivelsen af husdyrproduktionen afviger fra den angivelse, som normalt anvendes i forbindelse med miljøvurderingen af nitrat, fosfor og dyreenheder. Dette skyldes, at lugtemissionen ikke beregnes som et gennemsnit i løbet af året, men beregnes ud fra perioder med spidsbelastning. Derfor anvendes værdierne for den maksimale belægning i ejendommens stalde.

Hvis det kan dokumenteres, at en teknisk løsning kan reducere staldlugtemissionen, kan dette inddrages i beregningen af lugtgenerne i omgivelserne. Effekten inddrages ved at foretage en procentvis reduktion af emissionsfaktoren. Kravet til at kunne inddrage effekten af en given teknisk løsning i en beregning er, at der er udarbejdet et teknologiblad med en dokumenteret effekt på lugt. Hvis der ikke foreligger et teknologiblad med dokumenteret effekt på lugt, kan effekten af disse teknikker ikke indgå i en beregning.

Der er if. denne godkendelse ikke anvendt lugtreducerende tekniske løsninger dokumenteret i et teknologiblad.

Lugtberegning i www.husdyrgodkendelse.dk fremgår af nedenstående tabel.

Område	Andre ejendom. med > 75 DE	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand ("før drift")	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	892,48	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelse indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	0	690,79	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelse indenfor 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig	0	352,04	281,63	230,31	322,21	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand

Tabel 6.2.1 Lugtbergningsdata fra ansøgningen – "samlet resultat af lugtberegning". Beregningsmodel er i alle 3 beregninger "ny, da det giver det mest "konservative" resultat.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Forudsætningen for lugtberegningen er, at der er svin i alle 2.940 stier. Da stierne tømmes på én gang indenfor en kort periode, er den maksimale belægning målt i tons det samme som antal stier ganget med den levende slagtevægt på 112 kg, hvilket beregnes for hvert af de 3 staldafsnit.

Som det fremgår af tabel 6.2.1 er lugtgenekriteriet for enkel bolig i landzone, samlet bebyggelse og byzone overholdt i forhold til lugt fra det beregnede lugt centrum.

I www.husdyrgodkendelse.dk tages der udgangspunkt i, at afstanden (vægtet gennemsnitsafstand) til enkelt bolig i landzone er 322 m, og det er beregnet, at afstanden mindst skal være 281 m efter udvidelsen.

For afstand til byzone og samlet bebyggelse er der ikke beregnet lugtgeneafstand, da ukoorigerede geneafstand umiddelbart er væsentlig kortere end de faktiske afstande. Ansøger har oplyst, at de korteste afstande mellem henholdsvis byzone og samlet bebyggelse er henholdsvis 1319 m og 1160 m. Her er der taget udgangspunkt i, at samlet bebyggelse er højreby ved Søllested. Det er dog Lolland Kommunes vurdering, at næstmeste samlede bebyggelse er ejendomme på Skidenstræde. Hertil er afstanden som oplyst i

samlet bebyggelse og byzone er henholdsvis 319 m, 1160 m og 1300 m. Lolland Kommune har i afsnit 3.1 vurderet, at de samme afstande er henholdsvis 266 m, 710 m og 1300 m – se kort 3.1.1 for placering af de 3 enheder. Det ændre dog ikke på, at lugtgenekriteriet er overholdt. Det er endda sådan, at lugtgenekriteriet for byzone på 3 OE er overholdt for enkelt bolig i landzone både for afstandsberregning i husdyrgodkendelse.dk og i afsnit 3.1.

Lolland Kommune vil dog fasthold ansøger på, at bygningsmæssige – eller driftsmæssige ændringer, som kan have betydning for lugt fra ejendommen, skal forelægges Lolland Kommune til vurdering af, om det kan have betydning for, om lugtgenekriterierne fortsat overholdes.

Vilkår

- Bygningsmæssige – eller driftsmæssige ændringer, der kan have betydning for lugt fra Bøgelund, skal forelægges for Lolland Kommune inden de iværksættes til nærmere vurdering af, om det er indenfor denne godkendelses rammer.

6.3 FLUER OG SKADEDYR

Ansøger oplyser, at regelmæssig rengøring af staldene og opbevaringsanlæg til foder er med til at begrænse gener fra skadedyr. Der benyttes rovfluer fra firmaet Miljøfluen til bekæmpelse af staldfluer, og effekten er dokumenteret gennem adskillige år. Rovfluerne lever under spalterne, og deres laver parasiterer staldfluernes laver, således at formeringen reduceres væsentligt.

Foder opbevares i tætte siloer, hvor det ikke er muligt for skadedyr at komme ind.

Der sørges for, at der ikke er uhygiejniske forhold ved de døde dyr, og at de vil være overdækket.

Bekæmpelse af rotter er udliciteret til autoriseret firma. Der er opstillet rottekasser på ejendommen, og Mortalin besøger ejendommen efter behov ca. 4-5 gange om året.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

I forhold til skadedyr finder Lolland Kommune det væsentligt, at der ikke skabes gunstige forhold for skadedyr som fluer og rotter, hvilket sikres ved, at der på ejendommen holdes så rent for husdyrgødning og foderspild, som det er muligt.

Opstår der problemer med skadedyr finder Lolland Kommune det væsentligt, at bekæmpelsen af disse sker efter Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinjer. Disse retningslinjer opdateres én gang årligt.

Lolland Kommune finder det desuden væsentligt, at ansøger fastholdes i forebyggelse af rottetilhold ved at have en sikringsaftale med et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til fluer og skadedyr fremgår af kapitel 9.

Vilkår

- Ejendommen skal holdes ren og ryddelig, således at risikoen for tilhold af fluer og rotter er mindst mulig.
- Der skal på ejendommen løbende ske en effektiv bekæmpelse af fluer i henhold til retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.
- Der skal til stadighed være en sikringsaftale med et autoriseret firma om forebyggelse af rottetilhold på ejendommen.
- Opstår der problemer med andre skadedyr på ejendommen, skal bekæmpelse af disse ske efter retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium.

6.4 TRANSPORT

Ansøger oplyser, at alle transporter vil ske via Højrebyvej, der er den eneste adgangsvej til Bøgelund.

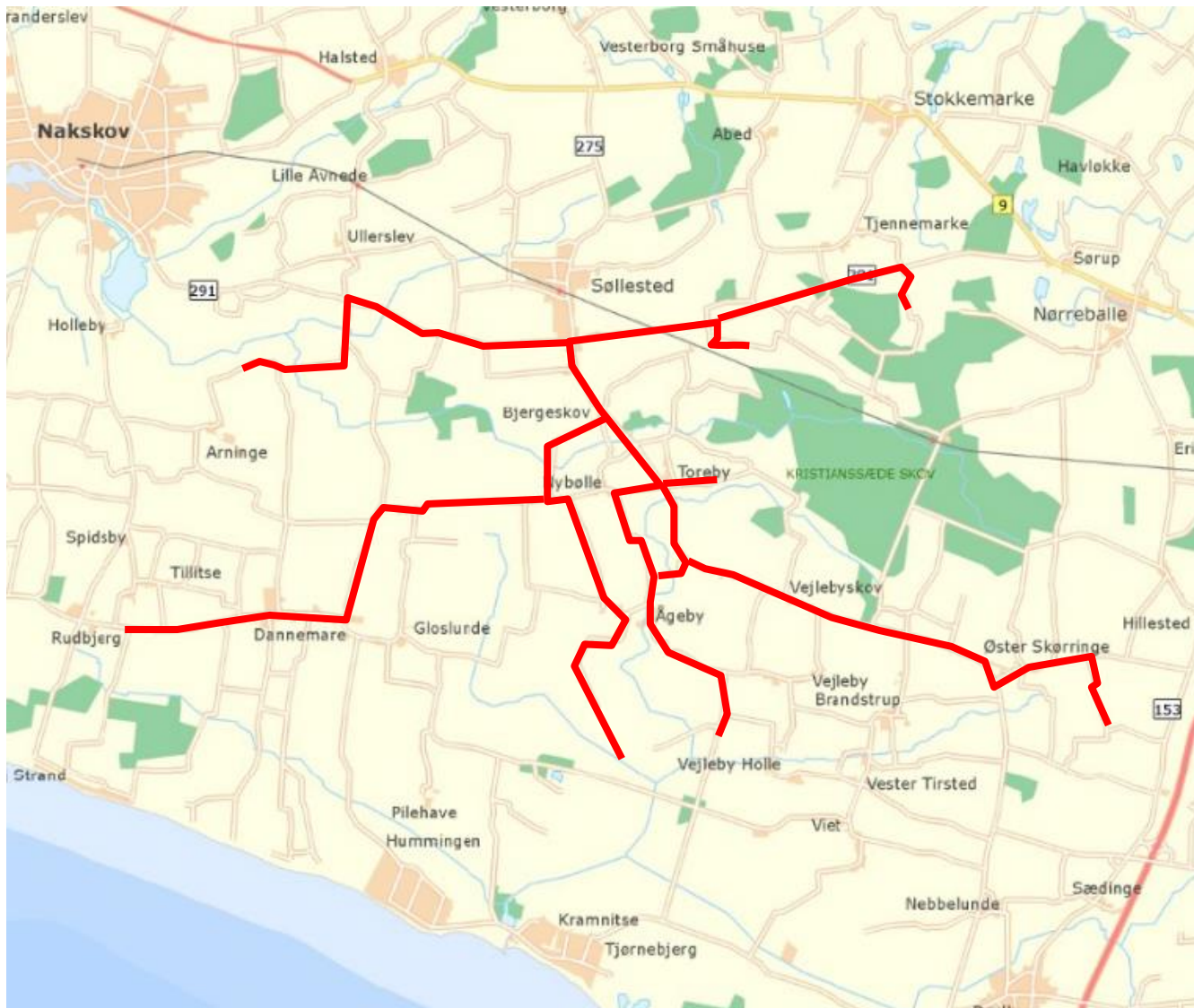
Tisrummet for kørsel med husdyrgødning planlægges normalt til at foregå i hverdagene, og det vil hovedsageligt foregå om efteråret og om foråret. Al gylle udbringes med gyllevogn. Indhøst af korn vil ligeledes foregå i en koncentreret periode.

Transport	Før udvidelse	Efter udvidelse	Tidsrum
Gylletransport med gyllevogn af ca. 25 tons (fra)	160	260	Korte perioder forår og efterår i tidsrummet kl. 6-22
Korn (til)	280	280	I høst i døgndrift
Foder (til)	24	24	Hverdag kl. 6-18. Større transporter efter udvidelsen
Smågrise (til)	26	26	Hverdag – kan forekomme hele døgnet
Afhentning af døde dyr (fra)	150	150	Hverdage kl. 6-18. Større transporter efter udvidelsen
Slagtesvin (fra)	40	52	Hverdage kl. 5-12 – undtagelsesvis hele døgnet
Diverse	50	50	Hverdage kl. 7-15
Transporter i alt	730	842	
Transporter pr. dag (gennemsnit)	2,0	2,3	
Transporter pr. dag uden korn og gylle (gennemsnit)	0,79	0,83	

Tabel 6.4.1 Ansøgers oplysninger om transporter til og fra Bøgelund før og efter udvidelsen.

Der er før udvidelsen ca. 730 transporter årligt, og efter udvidelsen vil der blive ca. 842 transporter årligt. Udbringning af gylle og indhøst af korn foregår over forholdsvis få dage om

året, og vil derfor ikke påvirke de faste ugentlige transporter, der kører til og fra ejendommen. Både før og efter udvidelsen er der udover kørsel med gylle og korn ca. 0,8 transporter dagligt.

Kort 6.4.2 Transportruter til gyllebeholdere Arningevej 27, Torebyvej og Løjetvej 7, samt arealer under ejendommene Højrebyvej 40 og 42, Korterup Sidevej 3 og Løjetvej 7

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder ansøgers oplysninger om antallet af transporter for realistisk.

Ansøger har jf. tabel 6.4.1 redegjort for dage og tidsrum, hvor transporterne finder sted. Levering af foder og olie vil ske på hverdag indenfor normal arbejdstid. Levering af smågrise vil ske på hverdag, men kan ske hele døgnet. Tidspunktet for afhentning af slagtesvin vil normalt ske på hverdage fra tidlig morgen til middagstid, men kan ske hele døgnet. Tidspunktet fastlægges af slagteriet.

Tidspunkterne for kørsel med korn og gylle er afhængig af tidspunktet på året og af vejret. Det kan derfor ske alle dage og udenfor normal arbejdstid.

Al transport til og fra ejendommen sker ad Højrebyvej.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til transport.

6.5 STØJ FRA ANLÆG OG MASKINER

Ansøger oplyser, at støj fra staldanlægget vil kunne forekomme fra dyr og staldmekanik samt fra interne og eksterne transportere til – og fra ejendommen. Herunder er:

- Spidsbelastning med støj i forbindelse med ind- og udlevering af grise
- Almindelig støj fra pasning af grisene.

For at begrænse støjgener kontrolleres og renses mekaniske installationer jævnligt, således at de fungerer optimalt og ikke giver anledning til støj.

Støjkluder i form af ventilationsafkast, udleveringsrum og fodersiloer kan ses på kort 2.1.2.

Støjklude fremgår af nedenstående tabel 6.5.1 udarbejdet af ansøger.

Type	Placering	Driftstid	Tiltag til begrænsning af støj
Ventilations anlæg	I kip	Hele døgnet	*
Stald og dyr	I staldene	Ca. kl. 5.00 – 21.00	*
Foderanlæg	Hjemmeblanderi i foderlade	Hele døgnet	* Lukkede porte
Korntørring	Blæser udendørs ved siloerne	Hele døgnet i høst + 30 dage	Type, der ikke giver lavfrekvent støj
Kørsel med gylle	Gyllevogne fra ejendommen til udspretningsarealer	Mest forår og efterår, når der spredes gylle ud. Ellers i løbet af året, når der flyttes gylle til beholdere på andre ejendomme	
Kørsel med korn	Kornvogne fra arealerne til siloerne	I høsttiden	

Tabel 6.5.1 Ansøgers oplysning om støjkluder (betyder, at støjen fra anlægget vil være mindre end Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser for landbrugsejendomme)*

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Ud over vilkår om maksimal støj fra ejendommen og måling af denne jf. Miljøstyrelsens på det givne tidspunkt gældende vejledning om ekstern støj fra landbrugsdrift, samt vilkår om dokumentation for overholdelse af disse grænseværdier, finder Lolland Kommune ikke behov for andre vilkår i relation til støj.

Det skal bemærkes, at kørsel med landbrugsmaskiner i dagtimerne ikke er omfattet af Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Vilkår

- Driften af Bøgelund må hos naboer ikke give anledning til støj, der overstiger de på enhver tid vejledende grænseværdier i Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra landbrug.
- Såfremt Lolland Kommune ved en orienterende støjmåling vurderer, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser er overskredet, skal der gennemføres en støjkortlægning af et autoriseret firma efter Miljøstyrelsens retningslinjer. Støjkortlægningen skal bekostes af ejendommens ejer eller driftsherre og skal undtagen opfølgende målinger maksimalt ske 1 gang årligt.
- Er den vejledende støjgrænse overskredet, skal der ske afhjælpende foranstaltninger, og en ny støjkortlægning skal dokumenteres, at støjgrænsen efterfølgende er overholdt.

6.6 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

Ansøger oplyser, at problemer med støv hovedsagelig kan opstå ved håndtering af foder. Der fodres med vådfoder, så det vurderes ikke at være et problem på Bøgelund. Foderhåndtering foregår desuden kun indendørs. Fodret "snegles", hvilket også reducerer støv væsentligt.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at driften af ejendommen ikke giver anledning til mere støv, end hvad der kan forventes, samt at ansøger gør, hvad der er muligt, for at begrænse evt. støvgener.

Desuden ligger Bøgelund langt fra de nærmeste naboer, hvilket også betyder, at det vurderes, at naboerne ikke udsættes for støv fra Bøgelund.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til støv.

6.7 LYS

Ansøger oplyser, at der ved normal drift ikke vil være arbejdsprojektør på ejendommen.

Der er opsat 4 m høje lysmaster ved øst gavlen af den nyeste svinestald (eksisterende stald), på hjørnet af laden og ved én af de gamle svinestalde og ved udleveringsrum.

Der er desuden belysning langs den nyeste svinestald mod syd og nord samt på gårdspladsen.

Det normale tidsrum for belysning er fra kl. 5.00-21.00, men der kan dog forekomme lys næsten hele døgnet ved ind – og udlevering af grise. Der er ikke unødigt lys tændt på ejendommen.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at lys i forbindelse med ejendommens drift ikke vil give anledning til gener for naboer og trafikanter eller virke forstyrrende i landskabet.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til lys.

7 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

I dette afsnit beskrives arealerne, hvor husdyrgødningen anvendes, samt næringsstoffernes virkning på søer, vandløb, fjord og hav.

7.1 BAGGRUND OG UDSPREDNINGSAREALERNE

Miljøteknisk redegørelse:

EU's Vandrammedirektiv fastlægger rammer for beskyttelsen af vandmiljøet: vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand. Miljømålsloven gennemfører direktivet i dansk lovgivning.

Vandrammedirektivet fastsætter en række konkrete miljømål. Et af de helt centrale mål er at forebygge forringelser af overfladevandets og grundvandets tilstand. Hvor tilstanden allerede er forringet, skal der foretages forbedringer. Det overordnede mål er således, at alle vandområder senest i december 2015 har opnået mindst en "god tilstand". For overfladevand betyder det, at der både skal være en god økologisk - og kemisk tilstand.

Beskyttelsen af vandområder mod nitratbelastning i forhold til overfladevand fokuserer på de oplande, der afvander til de mest sårbare Natura 2000 områder. I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (fodnote 8, side 16), bilag 3 er der fastlagt nitratklasser med udgangspunkt i sårbarheden af recipienterne, som modtager overfladevandet fra et givet opland. Jo større følsomhed overfor kvælstof, jo højere nitratklasse og dermed krav om mindre tilførsel af husdyrgødning pr. hektar.

Nitratklasserne er fastlagt således:

- Nitratklasse 0 – ingen reduktion af det generelle harmonikrav.
- Nitratklasse I – 85 % af det generelle harmonikrav.
- Nitratklasse 2 – 65 % af det generelle harmonikrav.
- Nitratklasse 3 – 50 % af det generelle harmonikrav.

For oplande til sårbare og meget sårbare vandområder i Natura 2000-områder stilles der ligeledes krav til fosforoverskuddet fra udspretningsarealerne. Dette er udtrykt i fosforklasser, P1, P2 og P3.

Fosfortallene er et samlet udtryk for jordbundstypen, jordens fosfortal og dræningsforhold og er dannet ud fra forekomsten af lerjorde, af oplande til meget sårbare Natura2000-områder og af lavbundsarealer med okkerklasse II eller derover.

Fosforklasse 1 og 3, der vises på kortene på Arealinfo, er kun en indikativ visning af, hvor fosforklasse I og III alt andet lige kan forventes at ligge. Den konkrete fosforklassificering afgøres som nævnt oven for af arealets konkrete fosfortal, JB-klasse og dræningsforhold.

Fosforklasse og kravene til fosforregnskabet er:

- Fosforklasse 1 er drænedde lerjorder med fosfortal 4-6. Krav til evt. forøgelse: max. 4 kg P/ha/år

- Fosforklasse 2 er lavbundsarealer med okkerklasse >II. Krav: ingen forøgelse tilladt eller fosforregnskabet i balance i efter-situationen
- Fosforklasse 3 er drænedele lerjorder med fosfortal > 6. Krav: ingen forøgelse tilladt.

Ansøger ønsker at udsprede 129,51 DE i form af svinegylle og dybstrøelse. Heraf udgør dybstrøelse mindre end 1 DE. Der afsættes yderligere 234,5 DE i form af svinegylle til anden side.

Udspredearealerne er beliggende øst for Søllested - se kort 7.1.2. Fordelingen af udspredearealerne på nitrat- og fosforklasser fremgår af tabel 7.1.1.

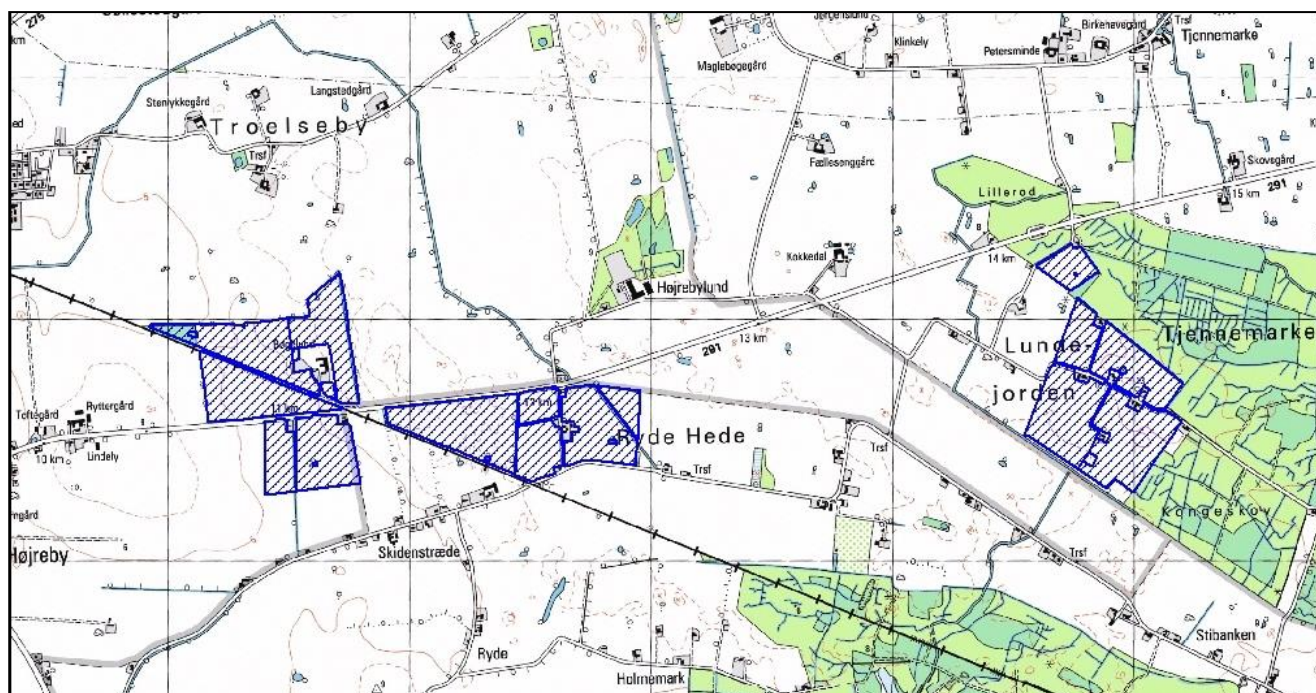
Alle udspredearealerne for husdyrgødning ligger i oplandet til Nakskov Fjord.

Reduktionsprocenter er så 85 og det maksimale dyretryk (DE-max) bliver derfor 1,19 DE/ha (= reduktionsprocent * 1,4 DE/ha). Det reelle dyretryk bliver 1,40 DE/ha (=129,5 DE/92,5 ha). Der er valgt sædskifte S 8 og der er ikke anvendt efterafgrøder udover plantedirektoratets generelle krav.

Ingen af udspredearealerne er beliggende indenfor nitratfølsomme grundvandsområder, men markerne er alle beliggende i område med drikkevandsinteresser.

Klasse	Total	N 0	N 1	N 2	N 3	Grundvand	P 0	P 1	P 2	P 3
Areal (Ha)	92,5	0,0	92,5	0,0	0,0	0,0	92,5	0,0	0,0	0,0

Tabel 7.1.1 Udspredearealerne med forskellige N- og P-klasser

Kort 7.1.2 Beliggenhed af udspredearealerne

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Der er kommunens vurdering, at de generelle krav til ansøgers udspretningsarealer er overholdt. Ligeledes overholder ansøger det almindelige harmonikrav på maksimalt 1,4 De/ha/år for udspretningen af husdyrgødning. Da sædskifte valg er en forudsætning i beregningerne i ansøgningen, stilles dette som vilkår.

Eventuel påvirkning af overfaldevand, søer, vandløb og naturområder i øvrigt vil blive vurderet i følgende afsnit.

Vilkår

- Der skal ved dyrkning af de ansøgte arealer anvendes sædskifte S 8⁹ eller et sædskifte med et tilsvarende eller mindre udvaskning end S 8.

7.2 PÅVIRKNING AF SØER OG VANDLØB

Miljøteknisk redegørelse

Udspretningsarealernes placering i forhold til marine og ferske recipienter er summeret i tabel 7.2.1. Marine recipienter (Fjord og Hav) er beskrevet i følgende afsnit 7.3.

Marine recipienter	Nakskov Fjord
Målsætning	Generel, enkelte mindre områder i Nakskov Fjord har skærpet
Målsætning forventes	Nej
Ferske recipienter -	Ryde Hedeløb samt 2 forskellige tilløb til Ryde Å
Målsætninger	C – lempet målsætning
Målsætninger forventes opfyldt i 2015	For hovedparten gælder, at er det sikkert, at målsætningen ikke nås inden 2015. For en mindre del af strækningerne, er det sandsynligt, at målsætningen ikke nås.

Tabel 7.2.1 Marine og ferske recipienter for udspretningsarealerne.

Udspretningsarealer der afvander til Nakskov Fjord ligger i deloplandene benævnt "Ryde Å. Avl. 7L", "Ryde Hedeløb. 8L" og Vandværks mose". Arealmæssigt er det hhv. 58, 32 og 2½ ha.

Udspretningsarealerne ligger på 3 strækninger mod åbne vandløb:

- mark 9-0 og 11-0 gennemskæres af det C-målsatte vandløb Ryde Hedeløb på en 300 meter lang strækning
- langs den sydlige del af mark 12-0 forløber på en strækning af ca. 250 m det ligeledes C-målsatte vandløb "Tilløb til Ryde Å"

⁹ Roesædskifte med mindst 15 % sukkerroer (Miljøstyrelsens notat af 8. februar 2012 om standardsædskifter og referencesædskifter)

- mark 4-0 og 4-1 gennemskæres af endnu et C-målsat vandløb på en strækning af ca. 220 meter, der også er et tilløb til Ryde Å

At et vandløb er C-målsat, svarer til lempet målsætning. C-målsatte vandløb skal hovedsagelig anvendes til afledning af vand. Forholdene i vandløbene må ikke være til hinder for, at målsætningen i op- og nedstrømsliggende vandløb kan holdes. De to førstnævnte strækninger er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

I forbindelse med udarbejdelse af basisanalyser er der levet risikoanalyser for en del af de berørte vandløbsstrækninger. For hovedparten gælder, at er det sikkert, at målsætningen ikke nås inden 2015 eller at det er sandsynligt, at målsætningen nås, men at kvaliteten af data kan forbedres.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Arealerne er besigtiget i marts 2014. Der er ikke konstateret forhold, eksempelvis kraftigt hældende terræn, som kan påvirke ferske recipienter.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til påvirkning af søer og vandløb.

7.3 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD OG HAV

Miljøteknisk redegørelse

Udspretningsarealernes placering i forhold til marine og ferske recipienter er summeret i tabel 7.2.1. i foregående afsnit.

Udspretningsarealer der afvander til Nakskov Fjord ligger i deloplandene benævnt "Ryde Å. Avl. 7L", "Ryde Hedeløb. 8L" og Vandværks mose". Arealmæssigt er det hhv. 58, 32 og 2½ ha.

Alle arealerne afvander til Nakskov Fjord og derfra til Langelandsbæltet.

Naturtilstanden og miljøbelastningen for vanddistrikt 35, delopland II er beskrevet i Basisanalysen (kilde 4). Alle kystvande i vanddistrikt 35 er påvirket af næringsstoffer i så stor grad, at de ikke kan leve op til målene i Statens Vandplan (2010-15) uden supplerende indsats.

Den marine recipient beskrives nedenfor.

Langelandsbæltet og Nakskov Fjord

Langelandsbælt og tilstødende fjorde er et heterogent område, hvor der er meget store forskelle i miljøtilstanden. Den vestlige del af Langelandsbælt er et åbent gennemstrømningsfarvand, der ikke er følsomt overfor næringsstofferbelastning. I Nakskov Fjord er der ofte store forskelle i koncentrationerne af næringsstoffer i den indre og den ydre del af fjorden. Mens koncentrationerne i den ydre del skønnes at ligge på niveau med Langelandsbælt, ligger de noget højere i den indre del. Søndernør, der udmunder i den ydre

del af Nakskov Fjord, er en lavvandet kystlagune og er – som Nakskov Inderfjord - følsom overfor næringssaltbelastning¹⁰.

Belastning af Natura 2000-område 179 med næringsstoffer, der nævnes i basisanalysen til planen, vil især at være synlig for de marine naturtyper. Generelt har Nakskov Fjord en god dækning af bundvegetation, men næsten alle steder er vegetationen dækket af epifytter eller trådalger. En del områder, både i fjorden og i Søndernor, har stykke lag af trådalger, et typisk tegn på at fjorden er kraftigt belastet af næringsstoffer. Vandkvaliteten i Søndernor, som har et lille opland, er overvejende styret af vandkvaliteten i fjorden. For samtlige 6 marine habitatnaturtyper er eutrofiering anført i den foreløbige trusselvurdering.

I Natura 2000-planen for Nakskov Fjord er belastning med næringsstoffer ligeledes anført som en trussel for samtlige marine habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget. For de marine naturtyper sandbanke (1110) og bugt (1160) er bevaringsprognosen vurderet ugunstig pga. belastning med næringsstoffer og miljøfarlige stoffer. For andre marine naturtyper er bevaringsprognosen ukendt pga. utilstrækkeligt datagrundlag.

Den samlede næringssaltbelastning til Langelandsbælt er 493 ton kvælstof og 16,5 ton fosfor (Kilde 4). 70 % af kvælstoffet kommer fra landbruget, mens hovedkilden til fosforbelastningen er spildevand fra husstande i byerne og på landet. Arealmæssigt svarer oplandet i Lolland Kommune til ca. 47 % af det samlede opland til Langelandsbæltet. Antages det, at næringsbelastningen er nogenlunde ensartet fordelt fra hele oplandet, bliver bidraget fra landbrug i Lolland kommune 161 ton kvælstof og 0,8 ton fosfor.

Oplandet til Langelandsbælt ligger på det intensivt dyrkede Vestlolland. Dyrkningsprocenten ligger på 82 % mod en gennemsnitlig dyrkningsprocent på 73 % for hele vanddistriktet. Skov- og naturarealerne er tilsvarende reducerede. Husdyrtætheden for afstrømningsområdet Langelandsbæltet er ca. 0,3 DE/ha. For det samlede vanddistrikt 35 er husdyrtætheden 0,4 DE/ha (Kilde 4).

Langelandsbæltet er af de tidligere amter målsat med generel målsætning (B). Mindre områder, Søndernor, har skærpet målsætning (A), dvs. arealer hvor hensynet til beskyttelsen af marine naturværdier eller særlige rekreative interesser gør det påkrævet at sætte begrænsninger for områdernes anvendelse til andre formål. Tilsvarende er mindre områder i Nakskov Fjord lempet målsat (C), dvs. arealer hvor der af kulturbetingede årsager må accepteres en forringet miljøkvalitet.

Nitrat og fosforklasser

Nitratreduktionspotentialer for alle udspretningsarealerne er 0-50 %. Alle arealerne ligger i nitratklasse-I og fosforklasse-0.

¹⁰ Natura 2000-plan 2010-2015, Nakskov Fjord og Inderfjord, Natura 2000 område nr. 179, Habitatområde H 158 og Fuglebeskyttelsesområde nr. F88

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Udvaskning af kvælstof

Til vurdering det ansøgte projekts påvirkning af fjord og hav med kvælstof anvender Lolland Kommune følgende afskæringskriterier (fra Miljøstyrelsens vejledning):

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Nakskov Fjord og Inderfjord – ansøgt drift	
Udvaskning i alt fra oplandet, tons	493
Reduktion (beregnet i ansøgningen), pct.	85,00
Areal til udspredding i alt, ha	92,5
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år	34,8
Samlede påvirkning til Natura 2000 området, kg N/år (0,85 x 92,5 x 34,8)	2.736
Kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct (2,736/493 x 100)	0,56

Tabel 7.3.1 Procentvis bidrag af kvælstof fra udspreddingsarealerne til Natura-2000 recipienten Nakskov Fjord

Udvaskning af fosfor

Med sædskifte S 8, der er anvendt i beregningerne i ansøgningssystemet og stillet som vilkår ovenfor, fjernes der årligt 23,3 kg P/år, mens der tilføres 28,7 kg. Der er derfor et fosforoverskud på 5,3 kg P/ha/år.

I lighed med udvaskningen af kvælstof, skal der tages konkret stilling til risikoen for og effekten af tilførsel af fosfor til habitatområder. Dele af Nakskov Fjord er (foruden kvælstof) følsom overfor fosfor, idet algevæksten, som påvirker flere af de marine naturtyper på udpegningsgrundlaget, i dele af året er styret af tilgængeligheden af fosfor. Fosfors konkrete vej fra mark til vand/fjordmiljø er mindre velbeskrevet end det er tilfældet for kvælstof, men en fortsat nettotilførsel af fosfor til landbrugsjorden øger alt andet lige risikoen for fosfortab fra landbrugsjord. Således stiger tabsmængden af partikelbundet fosfor ved overfladiske afstrømningsprocesser og i drænvand i takt med stigende fosforindhold i overjorden. Desuden øges risikoen for udvaskning af opløst fosfor med stigende fosformætningsgrad, idet jordens evne til at tilbageholde fosfor falder.

Lolland Kommune vurderer på denne baggrund, at sigtepunktet bør være, at der fraføres ligeså meget fosfor med afgrøderne, som der tilføres med gylle og/eller handelsgødning. Nærværende ansøgning overholder dog de generelle krav til udvaskningen af fosfor.

Samlet vurdering

Udvaskning af kvælstof til fjord og hav overholder de maksimalt 1 % til Nakskov Fjord af det samlede kvælstofbidrag til 2 Natura 2000-området.

Udvaskning af fosfor til fjord og hav er beregnet til 5,3 kg P/ha/år. For at fasthold dette, skal der anvendes et sædskifte S 8 eller et sædskifte med lignende udvaskningsindeks, således at der som minimum fjernes 23,3 kg P/ha/år. Det er stillet som vilkår i afsnittet baggrund og udspretningsarealerne i afsnit 7.1.

Det er kommunes vurdering, at udvaskning af kvælstof og fosfor til overbelastede Natura 2000-områder ved opfyldelse af nedennævnte vilkår ikke udgør en væsentligt negativ påvirkning af arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for beskyttelsesområderne. Der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektet i henhold til § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til kvælstof og fosfor til fjord og hav.

7.4 PÅVIRKNING AF NATUROMRÅDER OG ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSESKRAV

Miljøteknisk redegørelse

Naturområder og arter med særlige strenge beskyttelseskrav omfatter Natura 2000-områder, ammoniakfølsomme naturtyper, samt bilag IV-arter (arter af dyr og planter beskyttet af habitatbekendtgørelsens bilag IV).

Natura 2000-områder

Udspretningsmarkernes placering i forhold til Natura 2000-områderne fremgår af Kort 6.1.2. Alle marker er beliggende tættest på Natura 2000-område nr. 178, Halsted Kloster Dyrehave, men dog i en afstand af 5-7½ km. Natura 2000-området er beskrevet i afsnit 7.1 samt desuden i basisanalyser og Natura 2000-planer (Kilder 6 og 7).

Ammoniakfølsomme naturtyper

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (fodnote 8 side 16) bilag 3/beskyttelsesniveau for ammoniak skelnes der mellem 3 kategorier natur:

- Kategori 1 natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, der er omfattet af § 7, stk. 1 i husdyrgodkendelsesloven (fodnote 1, side 5).
- Kategori 2 natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, der er omfattet af § 7, stk. 1 i husdyrgodkendelsesloven

- Kategori 3 natur er øvrige heder, moser og overdrev, der ikke er omfattet af kategori 1 og kategori 2 naturtyperne samt ammoniakfølsomme skove.

Kategori 1 natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (fodnote 5, side 16).

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinter eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende klitdannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantesamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at ikke alle naturområder, særligt søer, kan findes i ansøgningssystemet eller kan findes i et offentligt tilgængeligt lag på Danmarks Miljøportal (www.arealinformation.dk), idet det først kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

For kategori 1-natur gælder at den *total ammoniakdepositionen* på naturområdet som udgangspunkt ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Nærmeste kategori 1-natur i forhold til udspretningsmarkerne Egeblandskov i Halsted Kloster Dyrehave beliggende godt 5 km nordøst for udspretningsmarkerne nord for Søllested. Kortlagt habitatnatur i Natura 2000-område nr. 173 er beliggende 8-10 km nordøst for udspretningsmarkerne ved Stokkemarke.

Kategori 2 natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som er beliggende udenfor Natura 2000-områder.

For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet som udgangspunkt ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år

Den nærmeste kategori 2-natur er et overdrev ved Keldervig og ved Skifterne 7½ - 8½ km nordøst for udspretningsmarkerne ved Stokkemarke – se kort 6.1.2.

Kategori 3 natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel skovjordbund,
- skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel skovjordbund, eller
- der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

Der er i marts 2014 foretaget besigtigelse af naturarealerne på eller nær udspretningsmarkerne. Der findes ikke kategori 3-natur i form af overdrev eller moser nær udspretningsarealerne - kort 6.1.5 og kort 7.4.2.

Øst for de østligste beliggende udspretningsarealer ligger Tjennemarke Skov og Kongeskov direkte op til flere af markerne - kort 7.4.2. Skoven udgøres overvejende af bøgeskov, der kan karakteriseres som habitatnaturtype 9130, "Bøgeskov på muld". Dette er en i Østdanmark ganske almindelig skovhabitatnaturtype med Bøg som dominerende art og en bundvegetation med bl.a. Almindelig Bingelurt, Skovmærke, Skov-Star, Enblomstret Flitteraks, Vorterod mm. Skovbrynene er generelt mere artsrige med mange egnskarakteristiske arter som Hassel, Kvalkved, Navr, Mirabel, Glat Hunde-Rose, Hvidtjørn, Almindelig Gedeblad og Almindelig Vedbend.

Bilag IV-arter

I Danmark findes der 80 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Lolland Kommune er der i nyere tid fundet 22 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV. Deres status i kommunen fremgår af bilag 4.

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

I vurderingen indgår tillige hensynet til i øvrigt fredede eller rødlistede dyr og planter i området.

Padder (Kilde 13,14, 21 og 22)

Placering af vandhuller, der kan udgøre levesteder for bilag IV-arter fremgår af kort 6.1.5 og kort 7.4.2. Der er foretaget besigtigelser af vandhuller i marts 2014, dvs. på et tidspunkt, der ikke er optimalt for registrering af padder og paddeyngel. Der er ikke besigtiget vandhuller beliggende længere væk end ca. 20 meter fra udspretningsarealerne.

I denne del af Lolland kommune findes følgende Bilag IV-padder: Stor Vandsalamander, Springfrø, Spidssnudet Frø, Løvfrø og Grønbroget Tudse, og det er hermed et af de områder i Danmark, hvor man kan træffe flest Bilag IV-padder. Udover de arter, der er nævnt i tabel 7.4.1, er Lille Vandsalamander og Grøn Frø registreret.

Der er registreret potentielle levesteder for *Springfrø*, *Stor Vandsalamander* og *Løvfrø* på 4 lokaliteter og disse findes alene på de østligste skovnære områder, hvor der desuden er flere ny gravede værdifulde paddevandhuller.

Springfrø og *Stor Vandsalamander* er forventet begge at findes i området, da arterne er vidt udbredte i kommunen. *Springfrø* og/eller *Stor Vandsalamander* er registreret potentielt forekommende i 3-4 vandhuller. Begge arter er knyttet til egentlige vandhuller og førstnævnte gerne til vandhuller nær skov.

Springfrø raster efter yngleperioden helst i løvskov, levende hegn eller remiser med bevoksning. *Stor Vandsalamander* opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring ynglevandhullet eller 2-300 meter derfra.

Løvfrø finde med en ynglebestand i området, og de ny gravede eller ny oprensede vandhuller vurderes at være til gavn for arten. *Løvfrø* ynder varme og skovnære vandhuller med rent vand og rigelig vegetation. Omkring vandhullerne må der tillige gerne være lave buske, roser eller brombær, som frøerne ynder at kravle i.

Vandhul nr	Habitatnaturtype	Levested / potentielt levested for	Bemærkning
10	nej	Springfrø, Løvfrø, Stor vandsalamander	nygravet, 1 m til ager mod syd
11	3140	Springfrø, Løvfrø, Stor vandsalamander	nygravet, 10 eller mere til ager
12	3150	Springfrø	ej § 3, 0-½ m bræmme mod ager
13	nej	ikke levested	overskygget i skov
14	3150	Springfrø, Stor vandsalamander	næt have og vej, 6 m til ager mod syd
15	nej	ikke levested	ovverskygget
16	ej vurderet	Springfrø, Løvfrø, Stor vandsalamander	på græsfold, 10 m til ager mod vest

Tabel 7.4.1 Forekomst af habitatnatur og potentielle levesteder for Bilag IV-arter på eller nær udspretningsarealerne.

Kort 7.4.2 Besigtigede vandhuller omkring de østligste udspretningsarealer. Tjennemarke Skov og Kongeskov er angivet som kategori 3-natur.

Udover ovennævnte bilag IV-arter er der i området registreret Skrubtudse, Lille Vandsalamander og Grøn frø. Alle padder i Danmark er fredet og voksne dyr, æg eller yngel må ikke slås ihjel.

Flagermus (kilde 14 og 26)

Der er ikke registreret arter af flagermus ved besigtigelserne, men mindst 5 flagermusarter er almindelige i denne del af kommunen – Vandflagermus, Brunflagermus, Sydflagermus, Troldflagermus og Dværgflagermus. Dertil kommer 4-5 arter, som er sjældne, men dog mulige at træffe i området (se Bilag 2). Arterne vil være tilknyttet skove, træbevoksede vådområder, gamle træer og bygninger.

Øvrige bilag IV-arter, rødlistede eller fredede arter

Det er næppe sandsynligt, at der nær eller på de marker, hvor der udsprede husdyrgødning findes andre bilag IV-arter eller beskyttelseskrævende arter end de nævnte.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Kommunens vurderinger bringes samlet for punkter der er redegjort for i afsnit 7.4.

Natura 2000-områder

Afstanden mellem udspretningsmarkerne naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området Halsted Kloster Dyrehave er så stor - godt 5 km, at der ikke er nogen målbar deposition udspretningsmarkerne på udpegningsgrundlaget. Afstanden til andre Natura 2000-områder overstiger 8 km.

Samlet vurderes det derfor, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura2000-område 178 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at udspretning af husdyrgødning fra det udvidede dyrehold på Bøgelund beliggende udenfor Natura2000-området *ikke* kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

Ammoniakfølsomme naturtyper

Kategori 1 - og 2 natur

Vurderingen af kategori -1 natur er givet under vurdering af naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for Natura2000-områder (ovenfor).

Afstanden mellem kategori 2-natur og nærmeste udspretningsmark (ca. 7½-8½ km) betyder, at der ikke er nogen målbar deposition fra udspretningsmarkerne på § 7-overdrevet ved Keldernæs og Skifterne. Lolland Kommune vurderer derfor, at udspretning af husdyrgødning ikke påvirker dette overdrev, og at kravet til disse naturkategorier er overholdt.

Kategori 3 natur

Udvidelse af dyreholdet på Højrebyvej 40 må ikke medføre, at tilstanden i de beskyttede naturtyper (hede, mose, overdrev) eller ammoniakfølsomme skove påvirkes negativt.

Der findes ikke kategori 3-moser eller -overdrev indenfor en afstand af ca. 2 km fra udspretningsarealerne

Hvad angår den anden type af kategori 3-natur - ammoniakfølsomme skove, er der kommunens vurdering, at Tjennemarke Skov og Kongeskov har et naturindhold, der alene berettiger anvendelse af naturtypens øvre tålegrænse i vurderingen af naturtypens sårbarhed. Tålegrænsen for habitatnaturtypen "Bøgeskov på muld" er 10-20 kg N/ha/år (Kilde 4), og baggrundsbelastningen i kommunen er 13,2 kg N/ha/år (Kilde 10). Det indebærer, at selv med en belastning kortvarigt fra udspretningen på 1 kg N/ha/år eller mere, vil der ikke ske en overskridelse af naturtypens øvre tålegrænse.

Bilag IV-arter

Danmark i henhold til habitatbekendtgørelsens § 11 forpligtiget til at indføre de strengeste beskyttelsesordninger i de naturlige udbredelsesområder for de dyrearter, der er omfattet af Habitatdirektivets Bilag IV, gennem forbud der sikrer mod forsætlige forstyrrelser af arterne både i yngle- og rasteperioder samt beskadigelse eller ødelæggelser af deres yngle- og rasteområder.

En del naturtyper og en række arter er meget følsomme overfor husdyrgødning. Især de naturtyper og levesteder, der ligger lige op til udbringningsarealer, vil være under direkte påvirkning.

For levesteder for Bilag IV-padderne vurderes det på baggrund af tilgængelig viden (kilde 15 og 18), at der kan ske en påvirkning af naturområderne ved udbringning af husdyrgødning. I en afstand af 10 m fra et areal, hvorpå der udbringes husdyrgødning (svinegylle), kan der afhængig af arealets robusthed ses en tilstandsændring på naturområderne forårsaget af ammoniakafdampning. Tilførte luftbårne gødningsstoffer kan bevirke en hurtigere tilgroning af naturområder med mere kvælstofbegunstigede arter. Det kan betyde, at få konkurrencestærke arter kan begunstiges og dominere. Dette kan ske omkring vandhuller og i terrestriske naturområder (moser, eng og overdrev). Den generelle naturtilstand vil i så fald forringes, og padderens fouragerings- og opholdsarealer vil blive påvirket negativt.

I den pågældende ansøgning findes der 5 aktuelle eller potentielle yngle- og rasteområder for padder på – eller op ad udspretningsmarkerne (vandhul nr. 10, 11, 12, 14 og 16).

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at der omkring de 5 vandhuller med bilag IV-arter skal stilles vilkår om 10 m randzoner, hvor gylle som minimum skal nedfældes, eller der skal i 10 m randzone anvendes en af Miljøstyrelsen tilsvarende godkendt teknik til reduktion af ammoniakpåvirkningen af de pågældende vandhuller.

På nuværende tidspunkt er alle de undersøgte vandhuller umiddelbart omfattet af reglerne om randzoner, hvor NaturErhvervstyrelsen er myndighed. I forbindelse med denne godkendelse har Lolland Kommune valgt at se bort fra den lovgivning, da kommunen ikke er myndighed på området, og da lovgivningen om randzoner evt. ændres indenfor denne godkendelses retsbeskyttelsestid på 8 år fra godkendelsen er givet.

Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker en beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Udspretningen af husdyrgødning vurderes jævnfør ovenstående vurdering og ved efterkommelse af nedenstående vilkår ikke at påvirke yngle- og rasteområder for Bilag IV-arter, det være sig padder eller flagermus negativt.

Samlet vurdering

Kommunens samlede vurdering af udbringning af husdyrgødning på de godkendte marker er, at det kan gennemføres uden væsentlig negativ påvirkning af naturen i området, når nedenstående vilkår efterkommes.

Vilkår

- Om vandhullerne nr. 10, 11, 12, 14 og 16 (tabel 7.4.1 og kort 7.4.2) skal der være en 10 m zoner (regnet fra kanten af vandhuls beplantningen), hvor gylle skal nedfældes eller udbringes på en måde, der af Miljøstyrelsen er godkendt til at sidestilles med nedfældning.

7.5 KVÆLSTOF TIL GRUNDTVAND

Der findes ikke udspretningsarealer beliggende indenfor et nitratfølsomt indvindingsopland.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Udspretningsarealernes beliggenhed og udvaskning af fosfor og nitrat er beskrevet i afsnit 7.1 og 7.3. Lolland Kommune har i øvrigt ingen bemærkninger.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til kvælstof til grundvand.

8 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

I dette afsnit er redegjort for ansøgers anvendelse og fravalg af bedste tilgængelige teknologi (BAT) i den ansøgte produktion.

8.1 BAT STALDANLÆG

Ansøger skriver følgende angående BAT staldanlæg:

Slagtesvinestaldene er alle indrettet med delvist spaltegulv (25-4 % fast gulv), hvilket svarer til reference systemet.

Det er vurderet, at der er en god dyrevelfærd i staldene. Dyrevelfærdskravene til rode- og beskæftigelse materiale opfyldes ved halm samt ved ophængning af træklodser i overensstemmelse med lovkrav.

Overbrusning af grisene sikrer, at grisene afkøles, så de ikke vælger at gøde i lejearealet (for at afkøle sig i gødningen). Hermed holdes ammoniakkoncentrationen og temperaturen lavere, hvilket medvirker til et bedre arbejdsmiljø, samt reducerer ammoniakfordampningen. Der kan dog være en større arbejdsbyrde, da den faste del af det delvise spaltegulv skal holdes rene.

Alle dyrene er opdelt i grupper og sektorer. Dette giver en målrettet fodrings- og temperatur strategi til de enkelte grupper. Når det enkelte dyr fodres efter dets behov, giver det en mindre udskillelse af N og P i gødningen. Dette sammenholdt med god management og en god hygiejne i stalden, vil kunne begrænse lugt og ammoniak (fra stalden).

Overbrusning medvirker til at køle dyrene i de varme perioder, binde støv samt bidrage til regulering af grisenes gøde adfærd, således at svineri i stierne undgås. En vis del fast gulv minimerer gylleoverfladen i gyllekummen i stalden, og det minimerer ammoniakfordampningen.

Staldtemperaturen holdes lavest mulig i alle sektorerne.

Der forventes en renovering af staldene indenfor en 20 årig periode. Her vil evt. ny BAT teknologi blive indarbejdet i staldene.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune er ikke myndighed angående dyrevelfærd, men i forbindelse med denne godkendelse skal lovgivning om dyrevelfærd selvfølgelig overholdes. Men, som ansøger skriver, er der dyrevelfærdskrav som har en positiv effekt på miljøbelastning – herunder spaltegulv og overbrusning af dyrene.

Lolland Kommune har ellers ingen bemærkninger til ansøgers redegørelse ovenfor.

Lolland Kommune finder, at ansøger lever op til BAT for staldanlæg ved, at alle gulve i stierne bliver med delvis spalter (25-49 % fast gulv) og at der etableres gyllekøling i den nye

tilbygning. Se afsnit 4.1 om husdyrhold og staldindretning, samt afsnit 4.2 om gyllekanaler og gyllekøling.

Ammoniakemissionen fra det samlede staldanlæg og fra gyllebeholderne på ejendommen er beregnet til 4.336 kg N / år, og BAT niveauet for ejendommen har Lolland Kommune jf. Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af BAT" for smågrise og slagtesvin – maj 2011 – samlet beregnet til 4.377 kg N / år.

Mere om ammoniak og natur i afsnit 6.1.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til staldanlæg og ammoniak til omgivelserne er efterkommet.

8.2 BAT FODER

Ansøgers beskrivelse

I forbindelse med effektivitetskontrol og optimering af produktionen bliver ejendommens foderforbrug nøje gennemgået, således at fodereffektiviteten optimeres, samtidig med at der tages hensyn til prisudviklingen på foder. Som udgangspunkt vil der blive anvendt foder med optimeret indhold af råprotein og fosfor.

- Foderplaner udarbejdes i samarbejde med foderkonsulent, og det sikres, at der anvendes den for ejendommen bedste viden indenfor svinefodring.
- Mindst én gang årligt gennemgås foderplaner for optimering, fejl m.v.
- Fodret har et fosfor- og råprotein indenfor de vejledende niveauer.
- Fodret er tilpasset den enkelte dyregruppe og vægtintervaller, så der ikke opstår unødigt overforbrug af næringsstoffer, fosfat og hjælpestoffer.

Ansøger oplyser desuden, at der ikke er egentlig fasefodring, men at mængden af foder selvfølgelig tilpasses svinenes vægtintervaller.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Reduktion af ammoniakemissionen fra anlægget er sket ved dels gyllekøling, men også ved optimering af fodringen af slagtesvinene. Ammoniakemissionen fra anlægget overholder Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdi for ammoniak, hvilket betragtes som BAT. Se afsnit 6.1 om ammoniak og natur.

Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdi for fosfor (se fodnote 10 side 42) er maksimalt 20,5 kg P/DE ab lager.

I denne godkendelse er svineproduktionen 364 DE, og det beregnede indhold af fosfor i gyllen er jf. www.husdyrgodkendelse.dk 7.436 kg P, hvilket svarer til 20,42 kg P pr. DE. Fosfor i fodret er derfor også at betragte som BAT.

Se afsnit 4.6 om fodring.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til fodring er efterkommet.

8.3 BAT ENERGIFORBRUG

Ansøgers beskrivelse

Renholdelse og vedligeholdelse af ventilation og foderanlæg vil holde energiniveauet på et acceptabelt niveau.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er også Lolland Kommunes vurdering, at ansøger if. ventilation, foderanlæg og ved brug af gyllekøling til opvarmning af lejearealer anvender BAT.

Nærmere om gyllekøling og energi fremgår af afsnit 4.4.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til energiforbrug er efterkommet.

8.4 BAT VANDFORBRUG

Ansøgers beskrivelse

Drikkevandsinstallationerne efterses jævnligt med henblik på minimering af spild, drikkenipler er placeret over fodertrug, og der er stophaner på vandslanger. Desuden sættes stierne i blød inden rengøring af de enkelte stier.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at ansøger ved placering af drikkevandsnipler til svinene over foderkrybberne, ved kontrol og overvågning af vandforbrug og ved rengøring af staldene anvender BAT.

Nærmere om vandforbrug fremgår af afsnit 4.4.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til vandforbrug er efterkommet.

8.5 BAT OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING

Det er Lolland Kommunes vurdering, at ansøger ved overholdelse af gældende lovgivning om beholderkontrol og gyllealarmer på ejendommens gyllebeholdere, samt ved brug af den faste plads ved gyllebeholderne samt ved overholdelse af krav om naturligt flydelag på beholderne anvender BAT.

Nærmere om opbevaring af gylle fremgår af afsnit 5.2.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til opbevaring af husdyrgødning er efterkommet.

8.6 BAT UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Det er Lolland Kommunes vurdering, at ansøger anvender BAT ved at overhold gældende lovgivning om transport – og udbringning af gylle.

Nærmere om udbringning af husdyrgødning fremgår af afsnit 5.2.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til udbringning af husdyrgødning er efterkommet.

8.7 BAT MANAGEMENT

Ansøger oplyser følgende angående BAT management

- Ejendommen drives efter princippet "godt landmandsskab".
- Evt. medarbejdere vil blive orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.
- Affald bortskaffes så vidt mulig til genbrug. Ikke genanvendeligt affald køres i deponi på den lokale genbrugsplads.
- Der tages videst mulig hensyn til naboerne ved udspreddning af gylle.
- Rengøring i og omkring ejendommen foretages jævnligt for at undgå uhygiejniske forhold og for at nedsætte risikoen for tilhold af eventuelle skadedyr, samt for at mindske risikoen for lugtgener for omkringboende.
- Der føres årlig kontrol over vand- og energiforbrug.
- Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med ejendommens regnskab.
- I ejendommens effektivitetskontroller registreres desuden foderforbrug, produktionsresultater og lignende.
- Der forefindes en beredskabsplan, der beskriver forholdsregler i forbindelse med evt. uheld med kemikalier, gylle, brand m.v.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune har ingen bemærkninger til ansøgers ovenstående redegørelse for management og BAT.

Nærmere om beredskabsplanen i afsnit 4.10.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til management er efterkommet.

9 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

I dette kapitel er krav om egenkontrol fra de foregående kapitler samlet.

For overblikkets skyld har Lolland Kommune valgt at samle vilkår om egenkontrol i dette afsnit i stedet for under de enkelte afsnit, hvor egenkontrol er relevant – i de afsnit henvises i stedet for til dette afsnit.

En del egenkontroller, som har betydning for miljø og tilsyn med denne miljøgodkendelse er reguleret i gældende lovgivning – herunder:

- Logbog over flydelag på åbne gyllebeholdere.
- Rapporter over 5 og 10 årige kontrol med gyllebeholdere
- Mark og gødningsplaner med opgørelse over producerede dyr, ekstra efterafgrøder og mængden af gylle tildelt de enkelte markblokke.

De lovpligtige kontroller indgår ikke som vilkår i denne godkendelse, da det vurderes, at der ikke er behov for skærpe dem.

Lolland Kommune har med henvisning til de foregående afsnit valgt at stille følgende vilkår om egenkontrol og dokumentation:

Husdyrhold og staldindretning (afsnit 4.1) og fodring (afsnit 4.6)

Til dokumentation for dyreholdets størrelse og produktionen af slagtesvin skal der foreligge:

- Årlig effektivitetskontrol til kontrol med antal producerede slagtesvin, dyr på stald, størrelsen af dyrene og forbrug af foder – herunder indhold af kvælstof og fosfor.
- Kvitteringer for indkøb af smågrise og salg af slagtesvin.

Gyllekanaler og gyllekøling (afsnit 4.2)

Til dokumentation for driften af gyllekølingsanlægget skal der foreligge:

- Dokumentation for den årlige kontrol med anlægget udført af montør med VPO-certifikat eller tilsvarende.
- Logbog, hvor driftsstop noteres med angivelse af varighed og årsag.
- Registreringer fra dataloggeren.

Ventilation (afsnit 4.3)

Til dokumentation for driften af ventilationsanlægget skal der foreligge:

- Logbog, hvor rengøring, vedligeholdelse og kontrol af samtlige staldventilationsanlæg fremgår.

Affald og døde dyr (afsnit 4.7)

Til dokumentation for bortskaffelse af affald og døde dyr skal der foreligge:

- Kvitteringer for bortskaffet affald og døde dyr.

Driftsforstyrrelser eller uheld (afsnit 4.10)

Til dokumentation for vilkår om beredskabsplan skal der foreligge:

- Eksemplar af beredskabsplan med angivelse af datoer for vurderinger og opdateringer.

Fluer og skadedyr (afsnit 6.3)

Til dokumentation for sikringsaftale for forebyggelse af rottetilhold skal der foreligge:

- Sikringsaftale om forebyggelse af rottetilhold.

Overordnet egenkontrol og dokumentations vilkår

- Ovenstående dokumentation skal gemmes i mindst 5 år og opbevares let tilgængeligt sammen med logbøgerne over de anvendte gyllebeholdernes flydelag samt dokumentation for de seneste 5 – eller 10 års beholderkontroller. Materialet skal kunne fremvises på tilsyn eller fremsendes til Lolland Kommune på forlangende.

10 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

I dette kapitel vurderes og beskrives alternative løsninger evt. alternative metoder og teknologier, som ansøger har undersøgt, men fravalgt. Der er kun krav om alternative vurderinger i forhold til ansøgninger efter § 12 stk. 2. 0-alternativet kræves af EU, og er ansøgers beskrivelse af, hvordan bedriften kan udvikles, hvis den ansøgte produktion ikke gennemføres (vil normalt være nu-driften).

10.1 ALTERNATIVE LØSNINGER

Ansøger oplyser følgende:

En alternativ mulighed kunne være at fordele dyrene over flere ejendomme. Placeres dyrene over flere ejendomme, vil omkostningerne til opretholdelse af driften blive mærkbart forøget. Det kan hermed bevirke nedlæggelse af en urentabel bedrift med store samfundsøkonomiske tab til følge.

Udviklingen går i retning af, at der bliver færre landbrug i Danmark, og de landbrug, der er, bliver større. Hvis landmanden ikke følger udviklingen, er det stilstand, og det betyder for en virksomhed, at den viger pladsen for andre og større virksomheder, som følger udviklingen.

Lolland Kommunes vurdering

Alternativ løsning som at flytte den nye produktion til en anden ejendom, finder Lolland Kommune ikke realistisk, da en stor del af den godkendte produktion allerede findes på ejendommen i dag, og ejeren af ejendommen ejer ikke andre ejendomme. En flytning af både den eksisterende og den nye produktion til en anden ejendom finder Lolland Kommune derfor ikke proportionalt. Desuden er det Lolland Kommunes samlede vurdering, at den ansøgte produktion kan ske på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Se afsnit 1.2 for den samlede vurdering.

Ansøger finder ikke alternative løsninger som f.eks. luftrensning til fjernelse af ammoniak for proportionale, hvilket Lolland Kommune ingen bemærkninger har til. Det tages her i betragtning, at der er tale om en mindre udvidelse i et nyt staldafsnit, og gamle stalde med fuld spaltegulv nedlægges.

10.2 0-ALTERNATIV

Ansøgers tekst

Et 0-scenarie på denne ejendom vil betyde, at der ikke sker den nødvendige udvikling, og at den løbende tilpasning af anlægget med udnyttelse af den bedst tilgængelige teknologi ikke vil finde sted. Samtidig vil den nødvendige økonomi til opretholdelse af produktionen ikke være tilstede, og denne må afvikles.

Et 0-scenarie vil også betyde, at der ikke skal udarbejdes en miljøgodkendelse med de forbedringer i forhold til miljøet, der er forbundet hermed.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune har ingen bemærkninger til ovenstående.

II HUSDYRBRUGETS OPHØR

Her beskrives, hvordan ansøger vil sikre, at der ved ophør af driften af husdyrbruget foretager de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, og for at stedet bringes i en tilfredsstillende stand.

Ansøgers beskrivelse

Hvis ejendommen i mod al forventning inden for den nærmeste årrække skal nedlukkes, vil alle gyllebeholdere blive tømt, og foderrester vil blive fjernet. Oprydningen vil foregå i overensstemmelse med gældende lovgivning. Såfremt besætningen bliver ramt af en sygdom der af veterinærmyndighederne kræver karantæne eller nødslagtning af dyrene, vil det foregå i overensstemmelse med gældende lovgivning på området.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder ansøgers ovenfor beskrevne tiltag tilstrækkelige ved evt. ophør af drift på ejendommen.

Vilkår

- Ved ophør af svineproduktion på ejendommen, skal stald, husdyrgødningsopbevaringsanlæg og fodersiloer tømmes og rengøres.

12 BILAGSLISTE

Bilag 1: Samtlige vilkår i denne godkendelse

Bilag 2: Beredskabsplan

Bilag 3: Anvendte kilder og referencer

Bilag 4: Bilag IV arter i Lolland Kommune

Bilag 5: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 178 Halsted Kloster Dyrehave og nr. 179, Nakskov Fjord

Bilag 6: Vandhuller med Bilag-IV arter og kategori 3 natur.

Bilag 1

Samtlige vilkår i denne godkendelse

2.1 Beskrivelse af husdyrbruget

1. Der skal altid findes et eksemplar af denne godkendelse på driftsenheden Kaahavegaard, Kaahavevej 8, 4920 Søllested, og den driftsansvarlige og ansatte på ejendommen skal være bekendt med godkendelsens vilkår.

4.1 Husdyrhold og staldindretning

2. Antallet af dyr på stald må på intet tidspunkt være mere end 2.940 slagtesvin.
3. Alle stier skal være med spaltegulv med mindst 25 % fast gulv.
4. Antallet af producerede slagtesvin og indsættelses- og afgangsvægten af svinene kan varieres, såfremt det samlede antal dyreenheder på 363,3 DE slagtesvin ikke overstiges. Beregning af dyreenheder skal ske efter den beregningsmodel, der er gældende på godkendelsestidspunktet.

4.2 Gyllekanaler og gyllekøling

5. Der skal etableres gyllekøling i den nye stald tilbygning – samlet i alt mindst 500 m² gyllekanaler.
6. Varmepumpen til gyllekølingen skal levere en årlig køleydelse på mindst 175.200 kWh¹¹.
7. Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige – og årlige køleydelse i KWh.
8. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.

¹¹ $40 \text{ W/m}^2 \times 500 \text{ m}^2 \times 8.760 \text{ h} = 175.200 \text{ kWh}$

9. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
10. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt.
11. Ved driftsstop af gyllekølingsanlægget, der har en varighed på mere end 1 uge, skal Lolland Kommune orienteres og oplyses om årsagen.

4.3 Ventilation

12. Ventilationssystemet skal være frekvensreguleret og i kontinuert drift samt reguleres efter staldtemperaturerne.
13. Staldventilationen skal være tilsluttet en form for alarm, der aktiveres hvis ventilation ikke er i kontinueret drift.
14. Alle ventilationerne skal efterses, vedligeholdes og rengøres efter producentens anvisninger.

4.4 Energi- og vandforbrug

15. Vandmålere skal aflæses mindst én gang om måneden. Ved et større forbrug end forventet skal årsagen noteres.

4.6 Fodring

16. Til hver produceret slagtesvin i vægtintervallet 32-112 kg må der årligt maksimalt anvendes 3,013 kg N. Til de maksimalt 12.000 stk. slagtesvin årligt må der derfor årligt maksimalt anvendes 36.156 kg N.
17. Til hver produceret slagtesvin i vægtintervallet 32-112 kg må der årligt maksimalt anvendes 0,615 kg P. Til de maksimalt 12.000 stk. slagtesvin årligt må der derfor årligt maksimalt anvendes 7.380 kg P.

4.7 Affald og døde dyr

18. Kadaver må maksimalt ligge 4 dage på ejendommen.
19. Kadaverplads og -kappe, skal renholdes, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

4.10 Driftsforstyrrelser eller uheld

20. Der skal til stadighed forefindes et let tilgængeligt eksemplar af beredskabsplan på bedriften.

21. Beredskabsplanen skal årligt af den ansvarlige for driften vurderes og evt. opdateres. Seneste vurdering og evt. opdatering skal fremgå af planen.
22. Samtlige ansatte på bedriften skal være bekendt med beredskabsplanen og dens indhold, samt vide, hvor den er tilgængelig.

5.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

23. Der skal til stadighed være en kapacitet til opbevaring af den på ejendommen producerede gylle i egne gyllebeholdere m.v., i lejede gyllebeholdere og gyllebeholdere i forbindelse med gylleaftaler på mindst 10 måneder.
24. Håndteringen af gylle skal altid ske under opsyn for at undgå spild
25. Påfyldning af gyllevogne eller montering af slangeudlæg skal forgå på en støbt plads, hvor evt. spild kan opsamles, eller påfyldningen af vognene skal ske med maskiner, hvor spild ikke er muligt, eller slangeudlæg skal ske, så spild ikke er muligt.
26. Brydning af flydelaget på ejendommens gyllebeholdere i forbindelse med at flytte gylle til opbevaring i gyllebeholdere på andre ejendomme skal ske så få gange om året, som det er muligt.
27. Efter flydelaget på ejendommens gyllebeholdere har været brudt ved flytning og udkørsel af gylle, skal reetablering af flydelagene følges mindst hver anden dag indtil flydelagene er tilstrækkelig reetableret.
28. Ved transport af gylle på offentlig vej, skal det sikres, at der ikke kan ske spild på vejen. Sker der spild, skal spildet hurtigst muligt opsamles og senest ved dagens slutning.

5.3 Anvendelse af husdyrgødning

29. Sker der ændringer if. til afsætning af gylle angående modtager og mængder, skal Lolland Kommune have oplysning om det til vurdering af, om ændringen er indenfor denne godkendelses rammer.

6.2 Lugt

30. Bygningsmæssige – eller driftsmæssige ændringer, der kan have betydning for lugt fra Bøgelund, skal forelægges for Lolland Kommune inden de iværksættes til nærmere vurdering af, om det er indenfor denne godkendelses rammer.

6.3 Fluer og skadedyr

31. Ejendommen skal holdes ren og ryddelig, således at risikoen for tilhold af fluer og rotter er mindst mulig.

32. Der skal på ejendommen løbende ske en effektiv bekæmpelse af fluer i henhold til retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.
33. Der skal til stadighed være en sikringsaftale med et autoriseret firma om forebyggelse af rottetilhold på ejendommen.
34. Opstår der problemer med andre skadedyr på ejendommen, skal bekæmpelse af disse ske efter retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium.

6.5 Støj fra anlæg og maskiner

35. Driften af Bøgelund må hos naboer ikke give anledning til støj, der overstiger de på enhver tid vejledende grænseværdier i Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra landbrug.
36. Såfremt Lolland Kommune ved en orienterende støjmåling vurderer, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser er overskredet, skal der gennemføres en støjkortlægning af et autoriseret firma efter Miljøstyrelsens retningslinjer. Støjkortlægningen skal bekostes af ejendommens ejer eller driftsherre og skal undtagen opfølgende målinger maksimalt ske 1 gang årligt.
37. Er den vejledende støjgrænse overskredet, skal der ske afhjælpende foranstaltninger, og en ny støjkortlægning skal dokumenteres, at støjgrænsen efterfølgende er overholdt.

7.1 Baggrund og udspretningsarealerne

38. Der skal ved dyrkning af de ansøgte arealer anvendes sædskifte S 8 eller et sædskifte med et tilsvarende eller mindre udvaskning end S 8.

7.4 Påvirkning af naturområder og arter med særligt strenge beskyttelseskrav

41. Om vandhullerne nr. 10, 11, 12, 14 og 16 (tabel 7.4.1 og kort 7.4.2) skal der være en 10 m zoner (regnet fra kanten af vandhuls beplantningen), hvor gylle skal nedfældes eller udbringes på en måde, der af Miljøstyrelsen er godkendt til at sidestilles med nedfældning.

9 Egenkontrol og dokumentation

42. Logbog over flydelag på åbne gyllebeholdere (reguleres i lovgivningen).
43. Rapporter over 5 og 10 årige kontrol med gyllebeholdere (reguleres i lovgivningen).
44. Mark og gødningsplaner med opgørelse over producerede dyr, ekstra efterafgrøder og mængden af gylle tildelt de enkelte markblokke (reguleres i lovgivningen).
45. Årlig effektivitetskontrol til kontrol med antal producerede slagtesvin, dyr på stald, størrelsen af dyrene og forbrug af foder – herunder indhold af kvælstof og fosfor.

46. Kvitteringer for indkøb af smågrise og salg af slagtesvin.
47. Dokumentation for den årlige kontrol med anlægget (gyllekøling) udført af montør med VPO-certifikat eller tilsvarende.
48. Logbog, hvor driftsstop (gyllekøling) noteres med angivelse af varighed og årsag.
49. Registreringer fra dataloggeren (gyllekøling).
50. Logbog, hvor rengøring, vedligeholdelse og kontrol af samtlige staldventilationsanlæg fremgår.
51. Kvitteringer for bortskaffet affald og døde dyr.
52. Eksemplar af beredskabsplan med angivelse af datoer for vurderinger og opdateringer.
53. Sikringsaftale om forebyggelse af rottetilhold.
54. Ovenstående dokumentation (under overskriften "egenkontrol og dokumentation) skal gemmes i mindst 5 år og opbevares let tilgængeligt sammen med logbøgerne over de anvendte gyllebeholdernes flydelag samt dokumentation for de seneste 5 – eller 10 års beholderkontroller. Materialet skal kunne fremvises på tilsyn eller fremsendes til Lolland Kommune på forlangende.

11. Husdyrbrugets ophør

55. Ved ophør af svineproduktion på ejendommen, skal stald, husdyrgødningsopbevaringsanlæg og fodersiloer tømmes og rengøres.

Bilag 2

Beredskabsplan fremsendt af ansøger

Beredskabsplan, Bøgelund, Højrebyvej 40, 4920 Søllested

Opdateret 6. december 2013

Telefonliste

Brandvæsen 112
Ambulance 112
Miljømyndighed 112
Akuttelefonen 1813

Lægevagt 70 15 07 00

Dyrlæge:
Ø-vet (Alex): 61 15 36 44

Gefion 57 86 50 00

Foderstoffirma:
DLG 33 68 42 00
33 68 44 00
Danish Agro 72 15 80 00

Elektriker:
Horslunde El: 25 14 02 40

El:
SEAS NVE 70 29 29 29

GYLLE/MASKINSTATION:
Anders og Carsten Beske:
20 42 02 51

Ejer: Niels Krogh 20 46 39 49

Brand – instruks

Ring 112 og oplys:

- Navn, adresse og det tlf., du ringer fra
- Hvad der er sket, og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne – hvor mange?
- Er dyrene kommet ud? – art og antal, der er fanget.

Ring til Niels på 20 46 39 49

Start rednings- og slukningsarbejde, hvis det er forsvarligt:

- Evakuer dyr.
- fjern trykflasker, olie, kemikalier og gødning.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden, så luk døre og vinduer.

Tag imod brandvæsenet og vis dem kortene.

Oplys om:

- Adgangsveje.
- Hvor det brænder og omfang
- Tilskadekomne og dyr, der ikke er i sikkerhed.

Gylle – overløb

Ring 112 ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletank og oplys:

- Navn, adr. og det tlf.nr., du ringer fra
- Hvad der er sket og hvor meget, der er løbet ud
- Er der risiko for forurening af vandløb eller vandboring?

Ved mindre spild ring kun til miljømyndighederne.

Ring til Niels på 20 46 39 49

Forsøg opdæmning for at undgå at gyllen løber ned i vandløb eller afløb.

Opdæmningen kan ske med jord og/eller halm.

Er gyllen løbet til dræn, så laves opdæmning af vandløbet med jord og/eller halm. Ring evt. til vandværket.

Modtag miljømyndighed evt. brandvæsen og orienter om sted, omfang m.v.

Kemikalie og oliespild m.v.

Ring 112 ved større overløb af kemikalier og olie og oplys:

- Navn, adresse og det tlf.nr., du ringer fra.
- Hvad der er sket, og hvor meget der er løbet ud.
- Er der risiko for forurening af vandløb eller vandboring?

Ved mindre spild ring kun til miljømyndighederne.

Ring til Niels på 20 46 39 49

Forsøg opdæmning for at undgå at kemikalier løber ned i vandløb eller afløb.

Opdæmningen kan ske med jord og/eller halm.

Er kemikalier løbet til dræn, så laves opdæmning af vandløbet med jord og/eller halm. Ring evt. til vandværket.

Modtag miljømyndighed evt. brandvæsen og orienter om sted, omfang m.v.

Beredskabsplan, Bøgelund, Højrebyvej 40, 4920 Søllested

Opdateret 6. december 2013

Personskade

Ring 112 ved alvorlig skade og oplys:

- Navn, adresse og det tlf.nr., du ringer fra
- Hvad er der sket og hvordan er personens tilstand?
- Adgangsveje.

Yd førstehjælp, hvis det er muligt.

Førstehjælpsudstyr er placeret i stuehuset.

Kontakt lægevagten ved lettere skade.

Ring til Niels på 20 46 39 49

Stophaner og hovedafbrydere

Elektricitet:

Hovedafbryder er placeret i den sydlige del af laden.

Vand:

Hovedhanen er placeret ved indkørsel til ejendommen.

Strømsvigt

Vurdér om nogle dyr vil lide pga. varme

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper og lign.

Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til SEAS NVE og hør om varigheden af udfaldet

Der er tilslutning til nødstrøm i den sydlige del af laden.

Transport af bekæmpelsesmidler

Kemikalier opbevares i lukket rum i den gamle staldlænge.

Under transport er bekæmpelsesmidlerne beskyttet mod stød m.v. i en lukket kasse.

Der kan medbringes en pakke savsmuld/kattegrus, plastpose og skovl til evt. opsugning af spild.

Medbring altid mobil tlf. til opkald ved uheld.

Der er førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed, hvor der arbejdes med midlerne.

Bilag 3

Anvendte kilder og referencer (afsnit 6.1 og kapitel 7)

- 1) Ansøgningsmateriale
- 2) Analyse af jordbrugserhvervene 2009. www.statsforvaltning.dk
- 3) Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005)
- 4) Basisanalyse del I for vanddistrikt 35, hovedopland II
- 5) Basisanalyse del II for vanddistrikt 35, hovedopland II. Vurdering af vandforekomsters tilstand. Risikovurdering.
- 6) Basisanalyse for Natura 2000 område 178. Halsted Kloster Dyrehave, Storstrøms Amt 2006. www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000/Natura_2000_planer
- 7) Natura 2000-plan 2010-2015. Halsted Kloster Dyrehave Natura 2000-område nr. 178 Habitatområde H 157. Naturstyrelsen 2011 www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000/Natura_2000_planer
- 8) Basisanalyse for Natura 2000 område 179. Nakskov Fjord og Inderfjord, Storstrøms Amt 2006. www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000/Natura_2000_planer
- 9) Natura 2000-plan 2010-2015. Nakskov Fjord og Inderfjord. Natura 2000-område nr. 179. Naturstyrelsen 2011. www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000/Natura_2000_planer
- 10) DMU 2009: Deposition af N komponenter 2009 – kommuner. www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/
- 11) DMU m.fl. 2009: NOTAT. Grøn Vækst – Videnbehov. www.dmu.dk.
- 12) GIS-temaer fra www.arealinformation.dk vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, §7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
- 13) GIS-temaer fra Storstrøms amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
- 14) Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV (www.dmu.dk/pub/FR635.pdf)
- 15) Habitatbeskrivelser, årgang 2005. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer). www.dmu.dk/1_Om_DMU/2_Tvaer-funk/3_fdc_bio/ta/Habitat-beskrivelser-app4b-ver102.doc
- 16) Habitatdirektivbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, nr. 408 af d. 1. maj 2007, med senere ændringer.)
- 17) Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009.
- 18) Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer m m Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder.

- 19) Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet –DMUS vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur.
- 20) Lolland Kommune 2008: Registrering af sjældne padder i Lolland Kommune. Upubliceret arbejdsdokument udarbejdet af Kåre Fog for Lolland Kommune.
- 21) Lolland kommune 2014: upublicerede registreringer foretaget af AGLAJA v. Eigil Pløger i marts 2014.
- 22) GIS-temaer fra www.miljoportalen.dk vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, § 7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
- 23) Oplysninger på www.naturdata.dk
- 24) Oversigt over botaniske lokaliteter 3: Lolland, Falster, Møn og Bornholm (Miljøministeriet, 1982)
- 25) Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061
- 26) Storstrøms Amt, 2000: Rødlistede insekter i det åbne land i 2000
- 27) Storstrøms Amt, 2001: Rødlistede fugle
- 28) Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede padder og krybdyr i Storstrøms Amt 2006
- 29) Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede skovinsekter i Storstrøms Amt 2006
- 30) Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede mosser og laver i Storstrøms Amt 2006
- 31) Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede planter 2006. En revision af rødlistede planter 1999.
- 32) Bekendtgørelse nr. 1695. Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Bilag 4

Bilag IV arter i Lolland Kommune

Art	Udbredelse/lokaltet	Er særligt sårbar overfor
Brandts Flagermus	Arten findes på få lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	Arten findes på få lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Troldflagermus	Arten findes på flere lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer; stærkt knyttet til ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Overvintrer i bygninger og hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- over overvintringssteder. Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger. Stærkt mennesketilknyttet art.
Skimmelflagermus	Arten findes på en enkelt lokalitet i området ved Nakskov Fjord.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Arten har udelukkende kvarter i bygninger året rundt.
Bredøret Flagermus	Ved overvågning. Detektorlytning i 2002-2005 blev registreret ved Søholt og Hamborg Skov. Det tyder på, at arten er mere udbredt og almindelig øst for Store Bælt end tidligere antaget.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger, kældre m.v.
Langøret Flagermus	Arten findes på flere lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder.

	Meget tyder på, at den ikke er sjælden, men blot overset mange steder.	Findes i bygninger og hule træer.
Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Løgfrø	Kun 10-15 recente forekomster på Sydlolland	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller. Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Almindeligt forekommende i den vestlige del af kommunen. Registret tæt på anlægget	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation. Raster i brombærbuske, tjørn, gedebled, slåen m.v.
Spidssnudet frø	Almindeligt forekommende i hele kommunen. Det ser dog ud til, at den er forsvundet fra landbrugslandet, men har overlevet der, hvor der er moser, enge eller strandenge.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i vandhuller og søer gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose). Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen. Registret tæt på anlægget	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder. Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Grønbroget tudse	Almindeligt forekommende i området omkring Nakskov Fjord og langs Lollands sydvestlige kyst. Registret tæt på anlægget	Ophør eller ændring af driften i yngleområder. Veje nær ynglesteder. Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. markoversvømmelser. "Pionerart". Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.
Strandtudse	Et par forekomster i området ved Nakskov Fjord, en ved Riddertoft, en ved Kramnitse og en på Lindholm. Nogle af disse bestande er meget små og truede. Registret tæt på anlægget	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrende vandhuller f.eks. på græssede strandenge. Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks. græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.
Klokkefrø	Uddøde på Lolland ca. 1975. Der har været en bestand i den	

	nordvestlige del af kommunen.	
Markfirben	Der vides kun lidt om artens tidligere forekomst. Den har tilsyneladende altid været sjælden på Lolland.	
Eremit	Findes i Halsted Kloster Dyrehave og Maltrup Skov. Tidligere fundet i Keldskov og Kristianssæde Skov (senest set i 1980erne).	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.
Enkelt Månerude	Har haft forekomster i digegrave. Senest set i 1918 ved Rødbyhavn.	Tilgroning, vandstandssænkning, naturlig succession.
Mygblomst	Enkelte gamle voksesteder i den østlige del af kommunen	Tilgroning, vandstandssænkning.

Bilag 5

Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 178 halsted Kloster dyrehave og nr. 179, Nakskov Fjord

Udpegningsgrundlag for Habitatområde H157

Naturtyper: Bøg på muld (9130) Ege-blandskov (9160)

Arter: * Eremit (1084)

* angiver prioriteret naturtype eller art

Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 178, Halsted Kloster Dyrehave

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 158

Naturtyper: Sandbanke (1110) Strandenge (1330)
 Vadeflade (1140) Forklit (2110)
 *Lagune (1150) Hvid klit (2120)
 Bugt (1160) *Grå/grøn klit (2130)
 Rev (1170) Kransnålalge-sø (3140)
 Strandvold med enårige planter (1210) Næringsrig sø (3150)
 Strandvold med flerårige planter (1220) Brunvandet sø (3160)
 Kystklint/klippe (1230) Kalkoverdrev (6210)
 Enårig strandengsvegetation (1310) *Surt overdrev (6230)
 Ege-blandskov (9160)

*angiver prioriteret naturtype

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 88

Fugle: Knopsvane (rastende) Klyde
 Sangsvane (rastende) Almindelig ryle
 Sædgås (rastende) Splitterne
 Troidand (rastende) Fjordterne
 Toppet skallesluger (rastende) Havterne
 Rørhøg Dværgterne
 Blishøne (rastende)

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 179, Nakskov Fjord og Inderfjord.